

UNIVERSITETET I BERGEN
Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap

AORG350 MASTEROPPGAVE

VÅR 2019

KKO og fylkene

En studie av Kor-, Korps- og
Orkesterorganisasjoner og regionreformen

Mari Byrknes

Abstract

This thesis examines children and youth organizations within the field of music in Norway, and their relationship to the government during the decision and implementation of the regional territorial structure reform (Meld. St. 22 (2015 – 2016)). The reform intends to merge several of the current 18 counties into a total of 11 counties. In addition to the reform there has been a debate about transferring responsibility and tasks from the national level to the counties.

The sample for this study is a network of organizations called KKO (Choir, Marching band and Orchestra). This study uses a case study approach to examine the organizations regarding structure, politics and relations to the government, and economics, in the light of the regional reform. The methodological design is based on a triangulation of three different methods: First a document analysis of the government papers of the reform, different reports, and consultation responses. Second, interviews of the administrative leaders in the organizations. Third, statistical analysis of the regional organizations accounting and annual reports.

This research shows that the organizations reflect the multilevel structure of the state, but there is variation on the regional level regarding the organizational structure and territorial boundaries. This study shows that the organizations have different kinds of contact and relations to the government, depending on different issues. The organizations economy on the regional level varies between the different organizations, and it seem like the organizations are vulnerable to changes in public politics and public grants.

Sammendrag

Denne studien undersøker barne- og ungdomsorganisasjoner innenfor musikkfeltet, og deres forhold til det offentlige i prosessen med vedtak og implementeringen av Regionreformen i Norge (Medl. St. 22 (2015 – 2016)). Stortinget har vedtatt at flere av fylkene skal slå seg sammen, og at de nåværende 18 fylkene skal bli til 11 fylker.

Utvalget for studien er organisasjoner i nettverket KKO (Kor, Korps og Orkester). I studien er det valgt en casestudietilnærming for å undersøke organisasjonene når det kommer til struktur, politikk og relasjoner til det offentlige, og økonomi, sett i lys av Regionreformen. Oppgaven bruker metode triangulering, og det metodiske opplegget består av dokumentanalyse, intervjuer og statistisk analyse.

Studien finner at organisasjonene i KKO speiler den offentlige forvaltningsstrukturen når det kommer til forvaltningsnivå. Derimot er det svært varierende hvilken geografisk/territoriell struktur de ulike organisasjonene har på det regionale nivået. Studien viser at det ikke er mulig å plassere organisasjonen i en bestemt idealtipe for relasjon med det offentlige, men at organisasjonene heller bruker et mangfold av ulike idealtyper alt etter sakskompleks. Videre finner studien at det er store forskjeller i de regionale organisasjonene sin økonomi, og at organisasjonene er svært sårbare for endringer i offentlige tilskudd.

Forord

Tusen takk til alle informantene som har deltatt i intervju, og vært villige til å svare på spørsmål og hjelpe til med å innhente årsmeldinger og regnskap fra regionene. Jeg vil også takke KKO for støtte til å gjennomføre reiser i forbindelse med datainnsamling. Takk til Norsk Musikkråd for lån av lokaler til å gjennomføre intervju.

En stor takk skal også alle mine korrekturlesere ha; Marita, Hilde, Trine, Linnin og Alf Arne. Takk for gode innspill til rettskriving og gode kommentarer på oppgaven. En takk skal Andrea ha for god hjelp når jeg har stått fast i Stata.

Takk til lunsjgruppen for at dere har gjort min studietid på masteren til en fest. Det har vært en glede å få lov til å dele masterlivets oppturer og nedturer rundt lunsjbordet hver dag. Uten dere hadde ikke denne oppgaven blitt den samme.

Takk til mine venner og familie som har vært en stor støtte gjennom dette arbeidet. Dere har hjulpet meg med å holde motivasjonen og troen på oppgaven oppe, og dere skal ha mye av æren for at jeg har klart å stå løpet ut. Takk for at dere har dratt meg ut av masterboblen når det har vært nødvendig, og takk for alle gode ord og tips jeg har fått på veien.

Jeg vil gjerne også takke forskningsgruppen Kunnskap, politikk og organisering (KPO) ved institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap (UiB) for gode tilbakemeldinger på mitt arbeid underveis i prosessen.

Til sist, og ikke minst, en stor takk til min veileder Kari Tove Elvbakken. Takk for svært gode og konstruktive tilbakemeldinger. Det har vært betryggende å ha en veileder som har satt seg godt inn i oppgaven. Takk for alle gode ord og støtte når veien har vært litt kronglete, og for inspirerende tilbakemeldinger som har gitt meg stor motivasjon i arbeidet.

Mari Byrknes

Bergen, 3. juni 2019

Innholdsfortegnelse

1	Innledning	1
2	Kontekst	6
2.1	Forholdet mellom det offentlige og de frivillige organisasjonene i historiske linjer .	7
2.2	Fylkeskommunene og reform.....	14
3	Teori.....	19
3.1	Former for relasjoner mellom det offentlige og frivillig sektor	20
3.2	Struktur.....	22
3.3	Økonomi.....	25
4	Metode	28
4.1	Forskningsdesign.....	28
4.2	Dokumentanalyse	31
4.3	Casestudie med intervju	37
4.4	Analyse av regnskap og årsmelding til regionene.....	42
5	KKO og fylkene	45
5.1	KKO og paraplyorganisasjonene	45
5.2	De Unges orkesterforbund (UNOF).....	48
5.3	Norges Musikkorps Forbund (NMF)	51
5.4	Ung Kirkesang.....	55
5.5	Ung i Kor.....	58
5.6	Korpsnett Norge	62
5.7	Oppsummering av organisasjonene	65
5.8	Regionreformen – ny struktur og nye oppgaver.....	66
5.9	De regionale organisasjonene sin økonomi.....	79
6	Analyse	83
6.1	Struktur.....	83

6.2	Politikk/relasjoner	88
6.3	Økonomi.....	92
7	Konklusjon og avslutning	96
7.1	Videre forskning.....	99
8	Vedlegg	101
8.1	Oversikt over dokumenter brukt i dokumentanalyse	101
8.2	Oversikt over informanter	102
8.3	Intervjuguide	102
8.4	Appendiks.....	105
9	Litteratur.....	108

Figurliste

Figur 2-1 Oppsummering av utviklingstrekk innenfor organisasjonssamfunnet 1940 – 2000 (Wollebæk and Selle, 2002, s. 104)	10
Figur 2-2 Sum brutto driftsutgifter per hovedområde, 2016 (Hagenutvalget, 2018, s. 24)	17
Figur 2-3 Deltakelse ved fylkestings- og lokalvalg 1975 – 2011 (Hagenutvalget, 2018, s. 28)	18
Figur 3-1 Indikatorer for undersøkelsen.....	20
Figur 3-2 Faktorer som påvirker geografisk organisering og vertikal struktur (Selle and Hestetun, 1990, s. 76).....	24
Figur 3-3 Profesjonalisering av frivillig sektor	27
Figur 5-1 Organisasjonskart, De Unges Orkesterforbund.....	49
Figur 5-2 Organisasjonskart, Norges Musikkorpsforbund.....	52
Figur 5-3 Organisasjonskart, Ung Kirkesang.....	55
Figur 5-4 Organisasjonskart, Ung i Kor.....	59
Figur 5-5 Organisasjonskart, Korpsnett Norge	63
Figur 5-6 Fremlegg til ny inndeling av regioner (Prop. 84 S, 2016-2017, s. 34).....	69
Figur 5-7 Kakediagram over antall årsverk i de regionale organisasjonene	80
Figur 5-8 Gjennomsnitt årsverk brutt ned på organisasjon	80
Figur 5-9 Bivariat lineær regresjonsanalyse av årsverk (x) sin påvirkning på tilskudd (y) (N=22).....	81

Tabelliste

Tabell 3-1 Idealtypiske former for relasjoner mellom stat og sivilsamfunn (Waldahl and Enjolras, 2009, s. 17).....	22
Tabell 4-1 Oversikt over metoder brukt i studien	28
Tabell 4-2 Oversikt over dokumenter brukt i dokumentanalyse.....	32
Tabell 4-3 Kodebok – tekstanalyse	35
Tabell 4-4 Oversikt over informanter i kvalitative intervju	40
Tabell 4-5 Kodebok til datasett til bivariat lineær regresjonsanalyse	43
Tabell 5-1 Organisasjonene i undersøkelsen.....	45
Tabell 5-2 Involvering av frivillig sektor i sammenslåingsprosessene, Kilde: (Seland, 2019) 70	
Tabell 5-3 Høringssvar fra organisasjonene om flytting av oppgaver og planarbeid innen kultur og frivillighet	72
Tabell 6-1 Analyse av struktur og strukturendring i organisasjonene	84
Tabell 6-2 Oversikt over organisasjonenes alder, medlemstall og medlemslag	86
Tabell 6-3 Organisasjonens kontakt med det offentlige.....	89
Tabell 6-4 Organisasjonenes avhengighet av offentlig støtte	93
Tabell 8-1 Vedlegg: Oversikt over dokumenter brukt i dokumentanalyse	101
Tabell 8-2 Vedlegg: Oversikt over informanter i kvalitative intervju	102
Tabell 8-3 Vedlegg: Intervjuguide	102
Tabell 8-4 Appendiks: bivariat lineær regresjon av antall årsverks effekt på tilskudd i organisasjonene	105
Tabell 8-5 Vedlegg: Oversikt over dokument som er brukt til å generere datasett til bivariat lineær regresjonsanalyse	105

1 Innledning

I Norge er det lang tradisjon for å organisere seg i frivillige lag og foreninger. Ofte snakkes det om «dugnadsånden», og internasjonalt referer man til den skandinaviske velferdsmodellen hvor frivillige organisasjoner spiller en viktig rolle (Evers and Laville, 2004, s. 11). I en undersøkelse av frivillig innsats i Norge i 2017 sier 63% av de spurte at de har deltatt i frivillig arbeid i løpet av de siste 12 månedene. Dette er det høyeste registrerte tallet siden målingene startet i 1988 (Fladmoe et al., 2018, s. 11). SSB sitt satellittregnskap for ideelle og frivillige organisasjoner viser at lønnskostnadsekvivalent for ulønnet arbeid i frivillig sektor i 2016 var 75 189 milliarder kroner (SSB, u.å.). Med andre ord kan man si at den frivillige innsatsen i Norge er svært høy, og det legges ned svært mange arbeidstimer hver dag, som genererer velferdstjenester til Norges befolkning.

Forskning om frivillighet vektlegger at de frivillige organisasjonene spiller en viktig rolle i både utformingen og implementeringen av offentlig politikk (Waldahl and Enjolras, 2009, s. 7). De frivillige organisasjonene påvirker politikken som føres og utformes, samtidig som organisasjonene ofte gjennomfører den vedtatte politikken som føres. Dette kan for eksempel være at organisasjonene forvalter støtteordninger på vegne av det offentlige. I Norge har vi altså frivillige organisasjoner som både har en rolle når det gjelder å forme og utvikle den gjeldende politikken som staten har, samtidig som mye av politikken er det organisasjonene selv om iverksetter. Flere forskere peker på at det er svært tette bånd mellom det offentlige og frivillig sektor. Disse båndene har utviklet seg over tid, og har hatt ulik karakter og form (Loga, 2018, s. 59 - 60). Forskere mener også at de tette båndene mellom frivillig sektor og det offentlige er felles for alle de nordiske landene, og at dette er nettopp dette båndet som skiller de nordiske landene fra andre europeiske land når det gjelder forholdet mellom frivillig sektor og det offentlige (Alapuro, 2010, s. 309).

Organisasjonssamfunnet er mangfoldig og består av alt fra husflid, idrettslag, politiske partier, religiøse organisasjoner, kor og korps osv. Det finnes over 100 000 forskjellige lag og foreninger i Norge i dag. Anslagsvis er det 9,2 millioner medlemskap i frivillige organisasjoner i Norge. Det høye tallet beror på at mange er medlem av flere ulike organisasjoner. De største organisasjonstypene målt etter antall frivillige er idrett og sport, velforeninger, grendelag og nærmiljø, hobby, fritid, utendørsaktiviteter og sosiale foreninger.

Over halvparten av det frivillige arbeidet legges ned i kultur- og fritidsorganisasjoner¹ (Frivillighet Norge, u.å.-a).

En viktig del av organisasjonssamfunnet i Norge er barne- og ungdomsorganisasjonene. I NOU 2011:20 *Ungdom, makt og medvirkning* defineres barne- og ungdomsorganisasjoner som de organisasjonene som har hovedvekt av medlemmer under 30 år. I den offentlige utredningen deles barne- og ungdomsorganisasjonene inn i to hovedkategorier; samfunnsorienterte og aktivitetsorienterte. De samfunnsorienterte organisasjonene retter sin aktivitet og formål utover. Eksempler på slike organisasjoner finnes innenfor politikk, humanitært arbeid eller miljøvern. Aktivitetsorienterte organisasjoner konsentrerer seg i hovedsak om aktiviteter for egne medlemmer (NOU, 2011:20, s. 34 - 35). I Ungdataundersøkelsen, som gjennomføres av Velferdsforskningsinstituttet NOVA ved OsloMet – storbyuniversitetet, kartlegges ungdoms deltagelse i organiserte fritidsaktiviteter. Undersøkelsen fra 2018 viser at av ungdommer som går på ungdomsskole og videregående er det 88 % som er, eller har vært, aktive i en fritidsorganisasjon (Ungdata, u.å.-b). Dette tyder på at det er svært mange barn- og unge som deltar i fritidsorganisasjoner i Norge.

På 1960-tallet begynte organiseringen av barn- og unge for alvor å bli en del av organisasjonsutviklingen i Norge (Wollebæk and Selle, 2002). Frem til 1980-tallet var barne- og ungdomsorganisasjoner den raskest voksende kategorien i organisasjonssamfunnet. På 1990-tallet opplevde barne- og ungdomsorganisasjonene en nedgang i organiseringen. Denne nedgangen stoppet på 2000-tallet og har siden stabilisert seg (NOU, 2011:20, s. 36 - 37). Barne- og ungdomsorganisasjonene blir ofte kalt «skoler i demokrati» fordi et viktig fundament i organisasjonene er at det er demokratisk drevet. Flesteparten av organisasjonene er frivillige demokratiske organisasjoner som velger egne styrer, og er selvstendige juridiske enheter (Loga, 2018). Dette bygger på tanken om at organisasjonene formidler ulike former for demokratisk kompetanse, og formidler viktig kunnskap for fremtidens samfunnsdeltakere (NOU, 2011:20, s. 34).

I ungdataundersøkelsen sier 8 % av ungdommer på ungdomsskolen at de har deltatt på kor, korps, orkester den siste måneden (Ungdata, u.å.-a). I denne oppgaven er det musikkorganisasjoner innenfor kor, korps og orkester som undersøkes. Alle organisasjonene

¹ Dette inkluderer også idrett

er barne- og ungdomsorganisasjoner, og de har etablert et nettverk kalt KKO (kor, korps, orkester), hvor de samarbeider og utveksler erfaringer. Organisasjonene er alle aktivitetsorienterte, og har både barn og ungdom som medlemmer.

I dag er staten en viktig bidragsyter for organisasjonssamfunnet ved å legge til rette for rammevilkår og økonomisk støtte. I NOU 2011:20 legges det vekt på at barne- og ungdomsorganisasjonenes viktige rolle i samfunnet reflekteres i den statlige støttepolitikken når det gjelder rammevilkår. En viktig ordning er driftstøtteordningen som har til hensikt å legge til rette for deltakelse i barne- og ungdomsorganisasjonene. En annen viktig støtteordning er frifond som er øremerket til lokal barne- og ungdomsaktivitet (NOU, 2011:20, s. 35).

Organisasjonene har ofte en tredeling i organisasjonsstrukturen. Det vil si at de har en landsomfattende organisasjon, regionale organisasjoner og lokale organisasjoner. Det er de lokale organisasjonene som i praksis står for selve kjerneaktiviteten til organisasjonen. Lokale organisasjoner kan være det lokale korpset eller koret. Organisasjonene på regionalt og nasjonalt nivå har som regel en mer koordinerende rolle for de lokale lagene, og driver mye med administrativt arbeid og politikktutforming (Selle and Hestetun, 1990, s. 25). Flere forskere understreker at frivillig sektor er kjent for å speile den offentlige forvaltningsstrukturen med kommunene på lokalt nivå, fylkeskommunene på det regionale nivået og sentralforvaltningen på det nasjonale nivået (Loga, 2018).

Lagt til grunn at frivillig sektor og barne- og ungdomsorganisasjonene speiler den offentlige forvaltningsstrukturen, er det interessant å se på hva som skjer med frivillig sektor når det offentlige endrer struktur. Reformen som endrer de territorielle grensene og strukturen til de offentlige forvaltningsnivåene er sjeldne. 8. juni 2016 behandlet Stortinget et forslag fra Solberg-regjeringen om å gjennomføre en reform av det regionale forvaltningsnivået i Norge. Hensikten med reformen er å redusere antallet fylkeskommuner i Norge fra 18 til 10 fylkeskommuner. Reformen fikk flertall i Stortinget, og med dette så Regionreformen dagens lys (Meld.St.nr. 22, 2015-2016, s. 35).

Regionreformen har som mål å styrke demokratiet på regionalt nivå. Reformen sammenfaller med målene for kommunereformen, og er en forlengelse av denne reformen. Samtidig ønsker

regjeringen at reformen skal bidra til en mer effektiv forvaltning og redusert byråkrati (Meld.St.nr. 22, 2015-2016, s. 6). Stortingsmeldingen om Regionreformen har blitt fulgt opp med flere styringsdokumenter. I april 2017 ble proposisjonen med forslag til vedtak om ny fylkesinndeling presentert, og Stortinget vedtok at Norge fra 01.01.2020 skal ha 11 fylkeskommuner. Etterfulgt av dette ble det satt ned et ekspertutvalg som skulle utrede hvilke oppgaver de nye fylkeskommunene kunne få. Dette resulterte i en rapport med ulike forslag til oppgaver som kunne flyttes ut til fylkene, som ble sendt på åpen høring. Etter høringsrunden presenterte regjeringen i oktober 2018 en ny Stortingsmelding hvor de presenterte de nye oppgavene til fylkeskommunene. Utover dette la regjeringen frem en ny frivillighetsmelding og kulturmelding i desember 2018. Kulturmeldingen inneholdt vurderinger av ekspertutvalgets forslag til å flytte ut oppgaver til fylkeskommunene innen kulturfeltet. Regjeringen har også planlagt å legge frem en barne- og ungdomsmelding. Vi er altså inne i en tid med politisk oppmerksomhet på barne- og ungdomsfrivilligheten, og dette kan bety endringer som kan tenkes å ha konsekvenser for sektoren.

Som følge av at Regionreformen har blitt vedtatt reiser dette mange forskjellige spørsmål, med bakgrunn i hva som skjer med frivillig sektor. Påstanden om at frivillig sektor speiler de offentlige forvaltningsnivåene blir utfordret. Det er derfor spennende å se på hva som faktisk skjer med de frivillige barne- og ungdomsorganisasjonene innenfor musikkfeltet når fylkesgrensene endres. Fylkeskommunene er en viktig økonomisk bidragsyter til de regionale organisasjonene. Reformen innebærer også en endring i oppgaver og ansvar mellom de ulike forvaltningsnivåene. Oppgaven undersøker om disse endringene har noen påvirkning på musikkorganisasjonene. Hvordan mobiliserer organisasjonene og hvordan påvirker de det offentlige i en slik prosess. Hvilke relasjoner finnes mellom organisasjonene og det offentlige. Oppgaven undersøker tre ulike indikatorer for hva som skjer med barne- og ungdomsorganisasjonene innenfor musikkfeltet når det offentlige endrer struktur på fylkesnivå:

- Struktur
- Økonomi
- Politikk/relasjoner.

Oppgaven gir en oversikt over forskning og den historiske utviklingen som frivillig sektor og det offentlige har hatt og har. For å forstå bakgrunnen for Regionreformen blir det i kapittel 2 Kontekst presentert en historisk bakgrunn for fylkeskommunene og bakgrunnen for reformbehovet. Kapittel 0 Teori presenterer den valgt teorien oppgaven benytter for å undersøke de tre indikatorene. I kapittel 4 Metode redegjøres det for valg av forskningsdesign og metode. Kapittel 5 gir en presentasjon av empirien til oppgaven og funnene som er gjort gjennom undersøkelsene. Disse funnene blir drøftet i kapittel 6 Analyse, og tilslutt gir oppgaven en konklusjon i kapittel 7.

2 Kontekst

De frivillige organisasjonene i Norge har endret seg mye gjennom tidene, og det har vært en utvikling av organisasjonenes omfang og formål. Parallelt har også forholdet til det offentlige endret seg og skiftet karakter. Dette skyldes både at organisasjonssamfunnet har endret seg, men også at det offentlige har endret seg (Selle, 1998). Ved at frivillig sektor og offentlig sektor er tett koblet sammen, er det nærliggende at organisasjonsendringer i en sektor påvirker den andre. Forskerne Bernard Enjolras og Ragnhild Holmen Waldahl beskriver de frivillige organisasjonene som viktige aktører både i utforming og implementering av offentlig politikk. Et eksempel på at organisasjonene er aktører i implementeringen av offentlig politikk kan være når organisasjonene påtar seg forvaltningsoppgaver på vegne av det offentlige (Waldahl and Enjolras, 2009, s. 7).

I Norge har det lenge vært en tradisjon for samarbeid mellom det offentlige og frivillige aktører når det gjelder velferdsproduksjon. Når det henvises til velferdsproduksjon i denne oppgaven viser det til en vid forståelse av hva velferd er. Eimhjellen og Loga har analysert nye samarbeidsrelasjoner mellom kommuner og frivillige aktører, gjennom forskning ved Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor. De beskriver de en vid forståelse av velferdsproduksjon som « ... *kollektive samfunnsoppgaver som utføres for å skape gode samfunn å leve i* » (Eimhjellen and Loga, 2017, s. 8). I dette legger forfatterne vekt på at samarbeid om produksjon av velferd i stor grad formes av den konteksten velferdsproduksjon foregår i. Eksempelvis vil økonomiske forhold, velferdsmodell og tradisjon for frivillige engasjement ha innvirkning på hvordan samskaping foregår (Eimhjellen and Loga, 2017, s. 8). Denne forståelsen av velferdsproduksjon vil bli lagt til grunn for denne oppgaven.

Ifølge samfunnsforsker Jill Loga er samspillet mellom det offentlige og frivillige organisasjoner svært tett. Dette gjenspeiles ifølge Loga i forvaltningsstrukturen, hvor de frivillige organisasjonene ofte spiller den offentlige forvaltningsstrukturen (Loga, 2018, s. 59 - 60). Derfor kan det antas at en endring av den offentlige forvaltningsstrukturen, som Regionreformen er et forsøk på, vil ha en påvirkning på hvordan de frivillige organisasjonene organiserer seg. Regionreformen er en strukturell territoriell reform, som vil si at det er en reform som går ut på å endre territoriale grenser i forvaltningen (Baldersheim and Rose, 2010). Det er svært sjeldent at slike reformer blir gjennomført. Sist det ble gjort forsøk på å

endre territorielle genser på det regionale nivået endte reformen opp som en skrivebordsreform uten noen territoriell endring (Blom-Hansen et al., 2012). Solberg-regjeringen sin Regionreform som er vedtatt i Stortinget medfører at den nåværende strukturen til fylkene skal endres, og at ulike fylker skal slås samme, slik at ved inngangen til 2020 har Norge 11 fylker/regioner (Prop. 84 S, 2016-2017, s. 32).

2.1 Forholdet mellom det offentlige og de frivillige organisasjonene i historiske linjer

I følge Eimhjellen og Loga (2017) har det siden 1800-tallet vært praksis for at lokale frivillige organisasjoner har jobbet med lokale saker i samarbeid med lokale myndigheter. Ved innføringen av det lokale selvstyret i 1837 fikk borgere sosiale velferdsrettigheter, og kommunene fikk ansvar for å levere velferdstjenester. I forlengelsen av dette bygget kommunene opp en administrasjon for å sikre velferdsrettighetene til borgerne.

Velferdstjenestene ble i stor grad utviklet gjennom et samarbeid mellom kommunale myndigheter og frivillige og private aktører (Eimhjellen and Loga, 2017, s. 10).

Samfunnsforskerne Dag Wollebæk og Per Selle har forsket på organisasjonssamfunnets utvikling. I deres bok *Det nye organisasjonssamfunnet – demokrati i omforming* peker de på at det var på tidlig 1800-tallet de første nasjonale frivillige organisasjonene ble stiftet. Denne utviklingen innen organisasjonssamfunnet bygger på det som Eimhjellen og Loga (2017) har beskrevet som lokalt frivillig arbeid. Wollebæk & Selle mener at de frivillige organisasjonene på denne tiden var opptatt av avhold, religion, misjon, fattigdom og folkeopplysning.

Organisasjonene som ble stiftet på 1800-tallet hadde ofte en lite formalisert organisasjonsstruktur og var i stor grad preget av hjelpearbeid (Wollebæk and Selle, 2002, s. 57). Ifølge Eimhjellen og Loga (2017) ble det frivillige arbeidet og deltakelsen i velferdsproduksjon på denne tiden støttet av offentlige myndigheter på ulike måter. Et slikt samarbeid kunne være økonomisk støtte i form av tilskudd fra kommunale myndigheter, eller institusjonelle samarbeid hvor frivillige organisasjoner produserte velferdstjenester som kommunene kjøpte eller på andre måter finansierte. Det institusjonelle samarbeidet var særlig viktig når det gjaldt sosialomsorg hvor frivillige aktører ble tilbudt kontrakter for produksjon av velferd i en tid hvor velferdsstaten var mindre utbygget. Samarbeidet kunne også ha den formen at organisasjonene fungerte som «talerør» for bestemte grupper inn mot lokale myndigheter (Eimhjellen and Loga, 2017, s. 10). Anne-Hilde Nagel mener at de frivillige organisasjonene har vært pionerer i utviklingen av velferdsstaten, og har tatt opp saker og utviklet tjenester som senere er blitt overtatt av det offentlige. Arbeidet som ble gjort av de

frivillige organisasjonene på denne tiden var viktig for utviklingen av den moderne velferdsstaten. Nagel mener at overføringen av saker fra de frivillige organisasjonene til det offentlige er et viktig kjennetegn ved den skandinaviske velferdsmodellen (Nagel, 1991, s. 21).

Ifølge Wollebæk og Selle (2002) så man fra 1850-tallet en fremvekst av andre bevegelser innen frivillig sektor. Særlig innenfor idrett og sang- og musikkaktiviteter. Det som kjennetegnet mange av disse aktivitetene på denne tiden var at de ofte hadde utgangspunkt i et militært aspekt. Tanken bak dette var å skaffe frem dugelige stridsmenn til forsvaret av Norge. Senere på 1800-tallet var det også en fremvekst av organisasjoner innenfor samtalelag og friluftsliv. Allerede i denne perioden finner Wollebæk og Selle organisasjonstyper og organisasjoner som finnes i dag. Derimot var fritidsorienterte aktiviteter mest utbredt i byene og i liten grad på landsbygden. I denne perioden mener Wollebæk og Selle at det var en oppfatning blant organisasjonene om at det var viktig å løfte i flokk om man skulle utrette noe i det moderne samfunnet. Videre peker de på at organisasjonsdanningen i denne perioden var knyttet til allmenne samfunnsendringer, og at organisasjonene ble sett på som en mer naturlig og selvsagt del av samfunnet (Wollebæk and Selle, 2002, s. 58).

På slutten av 1800-tallet begynte kvinnene å organisere seg i egne organisasjoner. Disse organisasjonene ble viktige i kampen for kvinners sosiale og politiske rettigheter i Norge. Rundt hundreårsskiftet mener Wollebæk og Selle at man ser tydelige differensieringsprosesser i organisasjonssamfunnet, samtidig med at det skjer en vekst i antall lag. På denne tiden blir sang- og musikkaktiviteter skilt ut som egne lag. Frem til 1940 preget de kristelige organisasjonene en stor del av organisasjonslivet i Norge gjennom et bredt spekter av aktiviteter, også innenfor kultur og musikk. Særlig var disse organisasjonene viktige møteplasser for kvinner (Wollebæk and Selle, 2002, s. 59). Frem til mellomkrigstiden skjer det en ekspansjon i antall organisasjoner, og mangfoldet i organisasjonssamfunnet blir større. Fra at organisasjonene tidligere primært hadde vært knyttet til helse og omsorg, til at organisasjonene i større grad ble aktivitetsbaserte.

I følge Eimhjellen og Loga (2017) ble det i mellomkrigstiden knyttet tettere bånd mellom mange frivillige organisasjoner og de offentlige myndighetene. Dette gjaldt særlig innenfor helse og omsorg. I denne perioden var samarbeidet mellom frivillig sektor og offentlig sektor

preget av likeverdighet mellom aktørene – spesielt i de større byene. Organisasjonene og staten var i en utviklings- og oppbygningsperiode, og på den måten hadde de gjensidig nytte av hverandre. Organisasjonene bidro i følge Eimhjellen og Loga med folkelig engasjement, arbeidskraft, kompetanse og nye initiativ. Til gjengjeld fikk organisasjonene økonomisk støtte fra myndighetene (Eimhjellen and Loga, 2017, s. 10 - 11). Ifølge Wollebæk og Selle (2002) var kommunal støtte ofte forbundet med at kommunen fikk representasjon i styret til organisasjonene. På bakgrunn av dette mener Wollebæk og Selle at samarbeidsrelasjonene mellom det offentlige og de frivillige organisasjonene begynte lenge før den moderne velferdsstaten tok form (Wollebæk and Selle, 2002, s. 59 - 60).

I *Figur 2-1 Oppsummering av utviklingstrekk innenfor organisasjonssamfunnet 1940 – 2000* (Wollebæk and Selle, 2002, s. 104) deler Wollebæk og Selle utviklingstrekk i organisasjonssamfunnet fra 1940 – 2000 i tre ulike hovedkategorier:

1. Ekspansjon (1940 – midten av 1960)
2. Differensiering (midten av 1960 – 1980)
3. Fragmentering (1980 – 2000)

(Wollebæk and Selle, 2002, s. 104 - 106).

I fase I: Ekspansjon er organisasjonssamfunnet preget av at landet skulle bygges opp etter andre verdenskrig. Fortsatt står husmorrollen sterkt, og ifølge Selle og Wollebæk reflekteres dette i organisasjonssamfunnet gjennom at det er komplementaritet. Fortsatt er det en deling mellom kvinner og menn i organisasjoner. De mener videre å finne at det er en stor vekst i de kvinnedominerte organisasjonene (Wollebæk and Selle, 2002, s. 104 - 105). I samme periode ser man ifølge Wollebæk og Selle aktiviteter som før kun fantes i de store byene nå ble etablert i distriktene. I denne perioden skjer det også en ekspansjon i lagsaktivitet, samtidig blir organisasjonssamfunnet i økende grad sekularisert. Dette skjer ved at de kristne organisasjonene mister den dominerende posisjonen de tidligere har hatt i organisasjonssamfunnet, og nye aktiviteter tar over (Wollebæk and Selle, 2002, s. 77).

Utviklingstrekk	Fase I: Ekspansjon		Fase II: Differensiering		Fase III: Fragmentering		
	1940	1950	1960	1970	1980	1990	2000
Sekularisering	—————						
Ekspansjon	—————				- - - - -		
Differensiering	—————						
Komplementaritet	—————						
Vekst i b/u arbeid			—————				- - - - -
Likestilling			—————				
Sentralisering		- - - - -	—————				
Egenorganisering			—————				
Spesialisering			—————				
Todeling av org. samfunn				- - - - -			
Økt utskifting					- - - - -		
Lokalorientering					- - - - -		

Figur 2-1 Oppsummering av utviklingstrekk innenfor organisasjonssamfunnet 1940 – 2000 (Wollebæk and Selle, 2002, s. 104)

Fase II: Differensiering mener Wollebæk og Selle er preget av en økning av mangfoldet i organisasjonssamfunnet. I denne perioden fortsetter ekspansjonen av organisasjonssamfunnet, og finner i perioden sted innenfor fritidsaktiviteter inkludert barn- og unge, kultur og musikk. Barne- og ungdomsorganisasjonene er i denne perioden den raskest voksende kategorien av organisasjoner (Wollebæk and Selle, 2002, s. 105). Perioden fra 1960-årene og frem mot 1980-årene er preget av egenorganisering. Organisasjonene retter i større grad retter aktiviteten sin mot egne medlemmer, og i mindre grad mot samfunnet rundt. Dessuten blir det kjønnsdelte organisasjonssamfunnet svekket, og organisasjonssamfunnet er preget av en økende integrasjon mellom kvinner og menn i de samme organisasjonene. Den fjerde tendensen er at organisasjonene legger mindre vekt på å være tilknyttet nasjonale organisasjoner enn tidligere. Ifølge Wollebæk og Selle skjer dette samtidig som kommunen i økende grad tar over det laveste nivået i organisasjonslivet. Dette kan ha sammenheng med at organisasjonene nå har et mer spesialisert formål og dermed kan rekruttere fra et større område (Wollebæk and Selle, 2002, s. 77). Ifølge Selle kjennetegnes perioden fra tidlig 1960-

tallet av at de historiske folkebevegelsene gradvis endrer karakter, og begynner i økende grad å bli profesjonalisert. Samtidig endres organisasjonene ved at de blir forhandlende institusjoner som er nært tilknyttet det offentlige, og massemobilisering spiller ikke den samme rollen som tidligere (Selle, 1998, s. 145).

I fase III: Fragmentering stopper for første gang i etterkrigstiden ekspansjonen i organisasjonssamfunnet opp, og møter større motgang. Ifølge Wollebæk og Selle møter barne- og ungdomsorganisasjonene og musikkorganisasjonene store problemer i 1990-årene. Organisasjonsstrukturene mellom de ulike segmentene av frivilligheten blir mindre enhetlige, og bærer preg av at det lokale og sentrale nivået lever hver sine liv (Wollebæk and Selle, 2002, s. 105 - 106). Ifølge Wollebæk var 1980-2000-tallet en kritisk fase for barne- og ungdomsorganisasjonene, og de opplever tilbakegang på 1990-tallet. Barne- og ungdomsorganisasjonene som overlevde denne perioden hadde en mer negativ utvikling enn voksenorganisasjonene. Etter denne nedgangen flatet medlemsutviklingen ut etter 2000. Organisasjonene innen musikk og kultur klarte seg bedre enn organisasjonene som var tuftet på de tradisjonelle folkebevegelsene. Et annet utviklingstrekk mener Wollebæk er at barne- og ungdomsorganisasjonene følte at de sjeldnere ble hørt av det offentlige, i forhold til voksenorganisasjonene (Wollebæk, 2006, s. 131 - 132).

Ifølge Loga (2018) har frivillighetspolitikk i Norge siden 1970-tallet blitt behandlet i egne styringsdokumenter, og derfor dette blir frivillighet et selvstendig politikkområde (Loga, 2018, s. 59). Selv om staten siden 1800-tallet har støttet frivillige organisasjoner, og at organisasjonene har vært en viktig del av offentlig politikk, er det ikke før fra 1970-tallet at det kommer en kulturpolitikk som integrerer frivillige organisasjoner og det offentlige mer enn tidligere. I følge Eimhjellen ble særlig barne- og ungdomsorganisasjoner nå koblet tettere til det offentlige gjennom at de fikk sentrale ideologiske og praktiske roller i demokratiet. Eimhjellen mener at dette skyldtes at det offentlige utover 1970-tallet fikk øynene opp for kompetansen og evnene som lå i denne type av frivillige organisasjoner (Eimhjellen, 2012, s. 9 - 10). Selle og Øymyr (1995) mener at det var ved innføringen av den nye kulturpolitikken (St.meld. nr. 8, 1973-74, St.meld. nr. 52, 1973-74) at kulturbegrepet ble utvidet, og nesten alt frivillig organisasjonsarbeid ble gjort til kulturarbeid. Resultatet av dette ble at det åpnet et nytt rom for de frivillige organisasjonene på lokalt nivå, noe som bygger på kravet om desentralisering av iverksettingen av den nye kulturpolitikken. Dette igjen førte til at de fleste

kommunene da opprettet en egen kulturadministrasjon hvor kontakt med frivillige organisasjoner inngikk som en viktig del av arbeidet. Formålet med dette var at organisasjonene skulle spille en større rolle i lokaldemokratiet, og som iverksettere av den offentlige politikken. Dermed fikk organisasjonene en sentral ideologisk og praktisk rolle i demokratiet, ifølge Selle og Øymyr (Selle and Øymyr, 1995, s. 45). Selle og Øymyr mener at dersom de frivillige organisasjonene får en viktigere rolle som iverksettere av offentlig politikk fører dette til en økende integrering av det offentlige og frivillig sektor. Dette mener Selle og Øymyr i stor grad påvirker organisasjonssamfunnet ved at det påvirker opprettelser, vekst, modning og fall for ulike typer av organisasjoner (Selle and Øymyr, 1995, s. 47).

I 1996 skrev Per Selle at det var forsket for lite på frivillige organisasjoner i Norge til å kunne finne noen retninger eller tradisjoner innenfor feltet. Videre hevder Selle at mye av forskningen er av summarisk karakter og er kommet til på utsiden av de tyngste forskingsmiljøene. Likevel ser Selle noen trekk som kan resultere i at denne type av forskning vil stå mer sentralt i fremtiden (Selle, 1996, s. 207). Waldahl og Enjolras skrev i 2009 at det var relativt få samfunnsvitenskapelige analyser som tar for seg forholdet mellom sivilsamfunnet og den offentlige politikken, men at det gjennom de siste årene hadde vært en økende interesse for temaet blant samfunnsforskere (Waldahl and Enjolras, 2009, s. 7). I 2008 ble Senter for forskning på sivilsamfunn og frivilligsektor ble etablert. Senteret har som formål å drive faglig uavhengig og samfunnsrelevant forskning på frivillig engasjement og frivillige organisasjoner i Norge. Senteret er et samarbeidsprosjekt mellom Institutt for samfunnsforskning og NORCE Norwegian Research Centre. Senteret er finansiert av Kulturdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet (Senter for forskning på sivilsamfunn og frivilligsektor, 2017). Noe som kan uttrykke at det er et politisk ønske om mer forskning på frivillig sektor.

Arnesen m.fl. har studert hvordan det frivillige organisasjonssamfunnet har endret seg gjennom de siste tretti årene. De finner at organisasjonstettheten i Norge er svært høy jf. med et internasjonalt nivå. De mener at det finnes over 100 000 frivillige organisasjoner i Norge. De finner derimot at det har vært en nedgang i antall lokallag fra 1980 – 2013, mens det har vært en økning av nasjonale organisasjoner. Kultur og fritid organisasjonene har på den andre siden hatt en jevn vekst på lokalt nivå i perioden (Arnesen et al., 2016, s. 2).

Forskning viser at det har vært endring i organisasjonssamfunnet når det kommer til tilknytning og deltakelse. Det har vært en svekkelse av den tradisjonelle medlemsmodellen til fordel for nye og mer fleksible former for frivillig deltakelse og engasjement. Dette hevder Arnesen og Sivesind kan ha betydning for organisasjonenes økonomi i den form at offentlige støtte ofte genereres ut ifra antall medlemmer. Tradisjonelt sett utgjør medlemskapet en viktig rolle i organisasjonssamfunnet. Dette utløser demokratiske rettigheter og tradisjonelt er det dette som kobler engasjement til organisasjonene (Arnesen and Sivesind, 2017, s. 59 - 60). Fladmoe m.fl. finner i sin kartlegging av frivillig innsats i Norge fra 1998 - 2017 at de kjernefrivillige i dag utgjør om lag 70% av alt frivillig arbeid i Norge (Fladmoe et al., 2018, s. 35). Dette kan tyde på at det er en relativt stor endring i de resterende 30% sin tilknytningsform til frivillig sektor, men at hoveddelen av det frivillige arbeidet som legges ned i Norge fortsatt følger den tradisjonelle modellen.

Selle og Strømsnes peker på at fra år 2000 og fremover har vært en økning i den politiske oppmerksomheten for frivillig sektor, og det har blitt gjort store endringer i politikken på dette området. Endringene handler stort sett om finansieringsordninger og rammevilkår for sektoren (Selle and Strømsnes, 2012, s. 5 - 6). Selle og Strømsnes mener at denne utviklingen er fundert i et ønske om en mer helhetlig, nasjonal frivillighetspolitikk. Gjennom å sette i gang ulike initiativ for å synliggjøre, kartlegge og utforme en helhetlig strategi for frivillig sektor, er ifølge Selle og Strømsnes ønsket å motvirke det sektoriserede preget i den offentlige frivillighetspolitikken (Selle and Strømsnes, 2012, s. 33).

2.2 Fylkeskommunene og reform

Reformer i offentlig sektor er noe som skjer med jevne mellomrom. På 1980-tallet vokste forvaltningspolitikk frem som et selvstendig politikkområde, ifølge Rørvik m.fl. (2009). De definerer reformer som «*aktive og beviste forsøk fra politiske og administrative aktører på å endre strukturelle eller kulturelle trekk ved organisasjoner*» (Røvik et al., 2009, s. 149). Reformen er ofte et viktig virkemiddel for å gjennomføre politikk. Derimot er det langt sjeldnere at reformer i offentlig sektor innebærer endringer av territorielle grenser. Ifølge Swianiewicz blir strukturelle territorielle reformer ofte til basert på argumenter om økonomisk effektivitet. Videre hevdes det at strukturelle territorielle reformer har større sannsynlighet for å oppstå i land som hvor lokale styringsmakter oppleves som funksjonelle (Swianiewicz, 2010, s. 10). Regionreformen er en territoriell reform som har til hensikt å endre strukturen og de territorielle grensene til fylkeskommunene i Norge. Det regionale nivået i Norge består av både folkevalgte selvstyreorganer og statlige etater med regionale ledd. Fylkeskommunene utgjør de regionale selvstyre organene, mens den regionale staten representeres av flere ulike organer. Særlig viktig er Fylkesmannen som representerer en viktig regionalstatlig forvaltningsinstitusjon. Fylkesmannsembetet har en multifunksjonell kompetanse. De andre regionale statsetatene kjennetegnes av at de er spesialistorganer, tilknyttet ulike sektorer og underlagt sentraladministrative enheter (Christensen et al., 2014, s. 170).

Ifølge Christensen m.fl. (2014) har fylkeskommunene sin spede begynnelse med Formannskapslovene fra 1837. Fylkeskommunene ble da kalt amtskommuner, og hadde status som sekundærkommuner hvor representantene på amtstinget ble valgt blant medlemmene i de enkelte kommunene som inngikk i amtet. På denne tiden skilte man mellom herredskommune og bykommune. Bykommunene hadde egen status og var derfor ikke en del av amtskommunene. Amtskommunene hadde heller ikke myndighet til å utligne skatt (Christensen et al., 2014, s. 171 - 172). Ifølge Baldersheim og Rose var bakgrunnen for at disse lovene ble opprettet, et resultat av lokale grupper, i hovedsak bønder og kjøpmenn, som ønsker større frihet fra det nasjonale byråkratiet og flere rettigheter til å bestemme over saker som angikk lokalsamfunnet (Baldersheim and Rose, 2010, s. 80).

På denne tiden ble de amtskommunale utgiftene ble finansiert gjennom *repartisjonsskatten*. Dette innebar at utgiftene ble fordelt mellom de enkelte kommunene. Amtskommunene hadde

først og fremst ansvar for funksjoner med et videre geografisk nedslagsfelt enn de enkelte herredskommunene, og derfor måtte løses av kommunene i felleskap. Oppgavene til amtskommunene på 1800-tallet i hovedsak innenfor helse- og veisektoren. Senere dette århundret ble også skoleoppgaver viktige for amtskommunene (Christensen et al., 2014, s. 170).

Ifølge Christensen m.fl. utgjør 1961 startpunktet for en omfattende reformprosess av mellomnivået i den norske forvaltningen. Da ble det vedtatt at bykommunene skulle være en del av fylkeskommunene. På dette tidspunktet beholdt Bergen og Oslo sine særstatuser, men Bergen ble en del av Hordaland i 1972 mens Oslo har beholdt sin særegne posisjon som kommune og fylkeskommune. Da byene ble en del av fylkeskommunene ble oppgave omfanget utvidet. I 1969 fikk fylkeskommunene ansvar for landets sykehus. Ifølge Christensen m.fl. førte det økte oppgaveomfanget også med seg problemer i form av at fylkeskommunen fikk en dobbel tilknytning til både stat og kommuner. Et av problemene var knyttet til finansiering. Løsningen på dette ble ifølge Christensen m.fl. at fylkeskommunene ble løsrevet fra kommunene og staten i 1975. Da kom det en reform hvor fylkeskommunen ble etablert som et selvstendig politisk-administrativt organ for mellomnivået i det norske styringssystemet. På den måten ble fylkeskommunene koblet fri fra staten da fylkesmannen ikke lenger skulle lede den kommunale administrasjonen (Christensen et al., 2014, s. 171 - 172). Ifølge Baldersheim og Rose vokste fylkeskommunen i disse årene, og ble en viktig aktør for implementeringen av ambisiøse velferdsprosjekter for å utjevne territorielle forskjeller når det kom til tilgang på velferdstjenester. Baldersheim og Rose mener at denne veksten i økonomisk og funksjonelt ansvar ikke var fundert demokratisk. Ikke før i 1976 da det ble det direkte valg til fylkeskommunene (Baldersheim and Rose, 2010, s. 93).

Ifølge Baldersheim og Rose ble regional planlegging en tungvint byråkratisk prosess. Ett vendepunkt for fylkeskommunene var da driften av sykehusene ble flyttet fra fylkeskommunene til statlige helseforetak. Dette innebar at 60 % av kommunenes budsjett forsvant. Baldersheim og Rose mener at denne uthulingen av oppgaver førte til et frafall av politisk legitimitet. Debatten om fylkeskommunenes eksistens ble da løftet opp på dagsorden. Høyresiden mente at det var nok med to forvaltningsnivåer, mens venstresiden ønsket å beholde den eksisterende tredelingen av forvaltningsnivåene. Da sykehusene ble flyttet vekk fra fylkeskommunenes portefølje var det flere fylkeskommuner som begynte å etablere ulike

samarbeid på tvers at fylkesgrensene for å demre opp under oppgavetapet. Ifølge Baldersheim og Rose var utbyttet av disse partnerskapene beskjedne, men det viste at fylkeskommunene var i stand til å handle sammen (Baldersheim and Rose, 2010, s. 93 - 94).

Ved Stortingsvalget i 2005 var de fleste partiene enige om at det regionale forvaltningsnivået var moden for reform. Målet var å erstatte de nåværende fylkeskommunene med større og sterkere regionale sammenslutninger (Baldersheim and Rose, 2010, s. 94 - 95). I desember 2006 presenterte den rød-grønne regjeringen forslag til en reform av det regionale forvaltningsnivået (St. Meld. 12 (2006-2007)). Stortingsmeldingen hadde tre ulike forslag til fremtidig regionstruktur:

- 1) Forbedring av de daværende fylkene og en utvidelse av funksjoner
- 2) Sammenslåing av fylker, reduksjon fra 19 til 14/15 fylker, med noen nye funksjoner
- 3) Store regioner, 5 – 9 stykker, med nye og forsterkede funksjoner

Stortingsmeldingen slår fast at overføringen av oppgaver og ansvar til fylkene ville være avhengig av hvor store de nye regionene ble (St.Meld.nr.12, 2006-2007, s. 7 + 10). Forslaget til nye regional inndeling var med dette svært åpent.

Baldersheim og Rose mener at tilbakemeldingene på Stortingsmeldingen var blandede. Tilhengerne av store regioner var skuffet over at stortingsmeldingen ikke var mer kraftfull, mens motstanderne av det regionale nivået var lettet over at stortingsmeldingen var såpass vag og forventet at reformen ikke skulle ende ut i noe. I 2007 var det åtte fylker som sa seg villig til å slå seg sammen med nabofylker, mens 11 fylker ønsket ikke sammenslåing. Det var med andre ord ikke et ønske hos fylkeskommunene å slå seg sammen til store regioner. I februar 2008 valgte kommunal og regionministeren å skrinlegge regionreformen. Fylkeskommunene fikk dog noen nye oppgaver for å kompensere for den «mislykkede» reformen. Baldersheim og Rose mener at reformen paradoksalt ble felt av de perifere fylkene som reformen var ment ha størst fordel for (Baldersheim and Rose, 2010, s. 96 - 97).

Samtidig med forsøket på regionreform i Norge gjennomførte Danmark en tilsvarende regionreform. Blom-Hansen m.fl. har undersøkt forskjellene i de to reformene og hvorfor den danske regionreformen med å etablere færre fylkeskommuner ble vellykket, mens den norske regionreformen ikke ga noen nevneverdige endringer av den regionale strukturen. De mener at noe av grunnen til at reformen ble vellykket i Danmark var at regjeringen var svært aktiv i

gjennomføringen av reformen og hadde et sterkt ønske om reform av det regionale nivået. I Norge derimot var reformen preget av usikkerhet og liten reformvilje fra regjeringen (Blom-Hansen et al., 2012, s. 87 - 88).

Inntektene til fylkeskommunene i dag er i hovedsak basert på frie inntekter, rammetilskudd og skatt. Rammetilskuddet utgjør ca. 33 % av inntektene, mens skatteinntekter utgjør ca. 40 % av inntektene til fylkeskommunene. De frie inntektene fordeles i dag gjennom et inntektssystem som har til hensikt å utjevne forskjeller i de økonomiske forutsetningene til fylkene, og sikre likeverdige tjenester over hele landet. Inntektssystemet sørger for at fylkene blir kompensert for forskjeller i bosetningsmønster, geografi og andre tilfeller som gjør at kostnadene ved å tilby velferdstjenester kan variere. Dette gjøres etter et prinsipp om at fylkene skal få full kompensasjon for ufrivillige kostnader (Prop. 84 S, 2016-2017, s. 58).

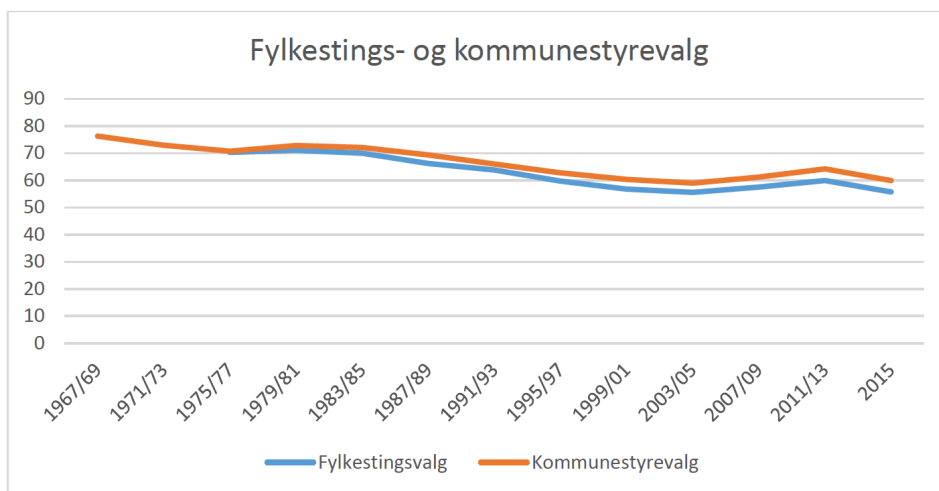
I forbindelse med Regionreformen ble det satt ned et ekspertutvalg som skulle vurdere desentralisering av oppgaver fra staten til fylkeskommunene. I den forbindelse har ekspertutvalget laget beregninger over utgiftene til fylkeskommunene. Som det kommer frem av *Figur 2-2 Sum brutto driftsutgifter per hovedområde, 2016* (Hagenutvalget, 2018, s. 24) er det videregående opplæring inkludert voksenopplæring og fagopplæring som er det største utgiftsposten til fylkeskommunene i dag. Etterfulgt av samferdsel og fylkesveier. Utgiftene til kultur utgjør i dag 5 % av de samlede utgiftene til fylkeskommunene (Hagenutvalget, 2018, s. 23 - 24). Dette forteller oss at kultur utgjør en relativt sett en betydelig andel av utgiftspostene til fylkeskommunene. Derimot er den liten sett opp mot de store postene som utdanning og samferdsel.

Hovedområde	Sum i 1000 kroner	Prosent
Administrasjon	3 451 549	4,6
Fellesutgifter	438 260	0,6
Videregående skole inkl. voksenopplæring/fagopplæring	35 198 591	47,1
Fagskoler	670 925	0,9
Tannhelse	3 436 661	4,6
Regional utvikling, næring og miljø	3 127 353	4,2
Fylkesveier	8 786 234	11,8
Rutegående samferdsel	15 901 555	21,3
Kultur	3 756 928	5,0
<i>Samlet</i>	<i>74 768 056</i>	<i>100,0</i>

Figur 2-2 Sum brutto driftsutgifter per hovedområde, 2016 (Hagenutvalget, 2018, s. 24)

Ifølge Frivillighet Norge, som er en paraplyorganisasjon som samler de frivillige organisasjonene i Norge, er det svært forskjellig hvordan fylkeskommunene organiserer og innretter arbeidet sitt med frivillig sektor. I dag er det ikke en lovpålagt oppgave for fylkeskommunene å støtte og samarbeide med frivilligheten. Gjennom en kartlegging av de ulike fylkeskommunenes samarbeid med frivillige organisasjoner finner Frivillighet Norge at det er svært forskjellig hvilken avdeling som har ansvar for frivillig sektor i fylkeskommunene. Som regel ligger ansvaret for frivillig sektor under kultur eller folkehelse. Kartleggingen viser videre at det er svært få fylkeskommuner som har etablert formelle samarbeidsstrukturer med organisasjonssamfunnet. Samtidig er det store forskjeller på små og store fylkeskommuner når det kommer til tilskuddsordninger til frivilligheten (Seland, 2019, s. 6 - 7).

Som det kommer frem av *Figur 2-3 Deltakelse ved fylkestings- og lokalvalg 1975 – 2011* (Hagenutvalget, 2018, s. 28) har valgdeltakelsen ved fylkestingsvalg vært relativt dalende siden det ble innført valg til fylkestingene. I boken *Makten og demokratiet – en sluttbok fra Makt- og demokratiutredningen* som er basert på Makt- og demokratiutredningen fra 1998 – 2003 mener Østerud m.fl. at størrelsen på de politiske enhetene er et demokratisk dilemma. De mener at desto mindre en politisk enhet er, jo lettere er det for innbyggerne å delta og det er et mindre behov for å delegere til representanter. Ved større politiske enheter er det en større evne til å løse problemer som har betydning for innbyggerne. Samtidig blir det her et større behov for å overlate beslutningene til representanter (Østerud et al., 2003, s. 105).

Figur 2-3 Deltakelse ved fylkestings- og lokalvalg 1975 – 2011 (Hagenutvalget, 2018, s. 28)

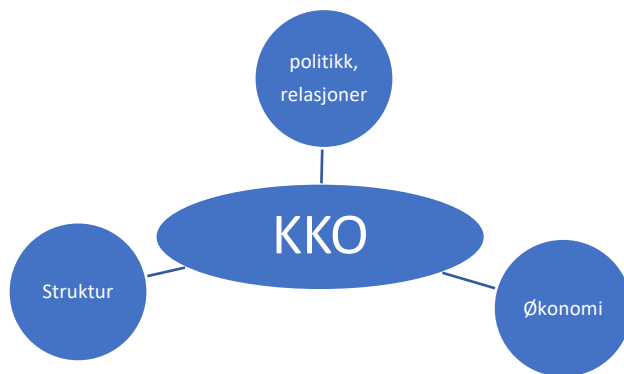
3 Teori

Ifølge Waldahl og Enjolras spiller de frivillige organisasjonene en viktig rolle i et demokratisk samfunn gjennom to måter. Først gjennom å representere ulike interesser og identiteter i samfunnet. Dette mener Waldahl og Enjolras gir *inputs* til det politiske systemet fordi at organisasjonene representerer medlemmenes meninger i offentlige debatter. Den andre måten er at frivillige organisasjoner har særskilte egenskaper som skiller dem fra offentlige og markedsbaserte aktører. Gjennom at de frivillige organisasjonene er et ledd i implementeringen av offentlig politikk, bidrar de også på *output* siden i det politiske systemet. (Waldahl and Enjolras, 2009, s. 7).

I forskning på frivillig sektor er det ifølge Per Selle vanlig å skille mellom organisasjonenes politiske og demokratiske funksjon på den ene siden og organisasjonene som tjenesteprodusent på den andre siden (Selle, 1998, s. 160). Ut ifra et input og output perspektiv kan det sies at organisasjonene gjennom input i det politiske systemet fyller sin funksjon som politiske og demokratisk, mens organisasjonene på outputsiden fyller sin funksjon som tjenesteprodusent. I følge Waldahl og Enjolras kan det være utfordringer med å se organisasjonene gjennom et input- og output perspektiv. Dette fordi at gjennom input-perspektivet fokuseres mye av forskningen av organisasjonenes rolle i politikkdannelsen på hvordan relasjoner mellom organisasjonene og det offentlige er institusjonalisert og tar form, mens gjennom output-perspektivet fokuseres det på hvordan statlige inngrep påvirker sivilsamfunnets autonomi. Waldahl og Enjolras mener at begge disse perspektivene i så måte bygger på et konseptuelt skille mellom det sivile samfunn og staten (Waldahl and Enjolras, 2009, s. 7). I denne oppgaven er det vurdert slik at det de ulike perspektivene viser kompleksiteten som organisasjonene har. Gjennom å både å fylle en viktig demokratisk rolle i samfunnet til også å være en viktig tilbyder av tjenester. De to ulike måtene å se på forholdet mellom organisasjonene og det offentlige vil bli sett på som komplementære fremfor separate modeller.

Som det er beskrevet tidligere i oppgaven er frivillig sektor mangfoldig, og det finnes mange ulike inngangsvinklinger til å studere relasjonene til frivillig sektor og det offentlige sett i lys av Regionreformen. For å undersøke dette er det valgt ut 3 indikatorer i oppgaven for å kunne belyse dette spørsmålet. Følgende indikatorer er valgt for oppgaven:

- Politikk, relasjoner
- Struktur
- Økonomi

Figur 3-1 Indikatorene for undersøkelsen

De ulike indikatorene er presentert under i *Figur 3-1 Indikatorene for undersøkelsen*. Modellen bygger på en antagelse om at det er en gjensidig avhengighet mellom det offentlige og barne- og ungdomsorganisasjonene. Konteksten for modellen og undersøkelsen i oppgaven er den pågående Regionreformen som har til hensikt å slå sammen de nåværende 18 fylkeskommunene til 11 nye regioner (Prop. 84 S, 2016-2017, s. 32). Dette kapitlet presenteres det teoretiske rammeverket for oppgaven. Det teoretiske rammeverket er bygget opp etter indikatorene som er presentert i figuren.

3.1 Former for relasjoner mellom det offentlige og frivillig sektor

Waldahl og Enjolras har utviklet et rammeverk for å kunne studere forholdet mellom sivilsamfunn og stat. Rammeverket er presentert i *Tabell 3-1 Idealtypiske former for relasjoner mellom stat og sivilsamfunn* (Waldahl and Enjolras, 2009, s. 17) og består av fire idealtyper for relasjoner:

- Interesse korporatisme
- Deliberativ korporatisme
- Lobbyisme
- Nettverk/Governance.

De to første kategoriene innebærer institusjonaliserte arenaer hvor samhandlingene mellom aktørene finner sted. De to siste kategoriene kjennetegnes av at de er uformelle relasjoner. I alle de fire typene er det ulikt grunnlag for de frivillige organisasjonenes innflytelse i politiske prosesser. I interesse korporatisme er utgangspunktet for innflytelse organisasjonenes evne til å aggregere medlemmenes preferanser eller tilgang til ressurser. Innenfor nettverk/governance er innflytelsen basert på kontroll over kritisk informasjon og ressurser, mens i deliberativ korporatisme er grunnlaget for innflytelse evnen til å artikulere seg i rasjonell diskurs i det offentlige rom. Den siste kategorien, lobbyisme, danner sitt grunnlag for innflytelse gjennom alliansebygging og forhandlinger mellom samfunnsaktører og myndigheter være avgjørende for innflytelse. Waldahl og Enjolras mener at både deliberativ korporatisme og nettverk/governance er kjennetegnet av at flere sivile aktører spiller sammen. Dette gjelder også lobbyisme, men nettverkene er noe mer lukket. De tre ulike idealtypene mener Waldahl og Enjolras åpner opp for større grad av pluralisme ved at flere aktører i hver policyfelt er involvert i politikkdannelsen. Dette i motsetning til interessekorporatisme som er et representasjonsmonopol i hvert enkelt politikkkfelt (Waldahl and Enjolras, 2009, s. 16 - 17).

Waldahl og Enjolras viser i sitt rammeverk at aktørenes legitimitet i politiske prosesser er forskjellig innenfor de ulike idealtypene. Interesse korporatisme bygger på numerisk representativitet. Det vil si at representativiteten er basert på antall medlemmer organisasjonen representerer. I deliberativ korporatisme derimot er legitimiteten basert på kvalitativ representativitet. Dette innebærer representativitet basert på at organisasjonene representerer en bestemt gruppe eller felt. Her får flere lov til å uttale seg selv om organisasjonene ikke er numerisk representative, men fordi organisasjonene representerer noe eget og bestemt. Innenfor nettverk/Governance finnes det ikke noen kriterier som legitimerer organisasjonenes innflytelse. Her handler det utelukkende om organisasjonenes egne forbindelser og nettverk. Det som gir legitimitet i lobbyisme er interessefelleskap og maktposisjoner (Waldahl and Enjolras, 2009, s. 17 - 18).

Waldahl og Enjolras understreker at alle de idealtypiske formene for relasjoner er nettopp idealtypiske, derfor vil de ikke nødvendigvis speile alle mulige relasjoner som kan finnes mellom staten og frivillig sektor. Derimot mener de at det konseptuelle rammeverket er nyting for å kunne analysere forholdet mellom frivillig sektor og det offentlige i politikkdannelsesprosesser (Waldahl and Enjolras, 2009, s. 18).

Tabell 3-1 Idealtypiske former for relasjoner mellom stat og sivilsamfunn (Waldahl and Enjolras, 2009, s. 17)

	Interesse korporatisme	Deliberativ Korporatisme	Lobbyisme	Nettverk/Governance
Ramme for forhold mellom sivilsamfunn og stat	Institusjonalisert	Institusjonalisert	Uformelt	Uformelt
Grunnlag for innflytelse i politiske prosesser	Preferanse-aggregering (internt i organisasjoner) og forhandlinger	Diskurs	Politisk press	Kontroll over relevant informasjon og resurser
Antall sivile aktører	En paraplyorganisasjon i hvert policyfelt (monopol)	Flere, men begrenset antall aktører (pluralisme)	En eller flere aktører	Flere aktører (pluralisme)
Legitimitet	Kvantitativ representativitet i forhandlingene: antall medlemmer	Kvalitativ representativitet: spesifikk stemme/argument	Interessefellesskap og maktposisjoner	Nettverkforbindelser

Gjennom å se på organisasjonenes rolle som påvirkere (input) og iverksettere (output) av offentlige politikk kan dette være med på å belyse de ulike organisasjonenes rolle og forhold til det offentlige. Det kan antas at dersom organisasjoner fyller begge rollene vil de ha en tettere relasjon til det offentlige. De vil kanskje i større grad også bli berørt dersom noen av oppgavene som organisasjonene gjør på vegne av det offentlige endres som følge av regionreformen. Samtidig antas det at Regionreformen medfører endringer for utvalget av organisasjoner. Derfor er det relevant å se på hvilken relasjonstype organisasjonene har til det offentlige. Her kan Waldahl og Enjolras sitt rammeverk bidra med å kategorisere hvilken type av relasjoner som finnes. Dette kan videre ha noe å si for hvor stor påvirkningskraft organisasjonene faktisk har og antas å henge sammen med organisasjonenes rolle som iverksettere av offentlig politikk.

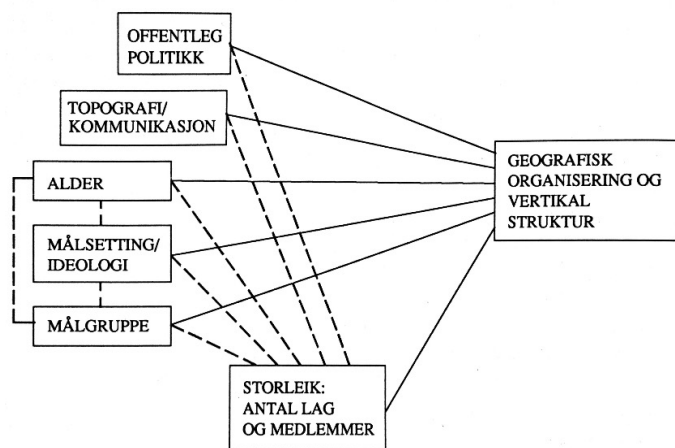
3.2 Struktur

Selle og Hestetun har i sin bok *Fylkes- og krinsnivået i organisasjonssamfunnet* forsket på hvilken rolle det regionale nivået spiller i kommunikasjonen mellom de ulike nivåene i

organisasjonssamfunnet. De finner at det er svært forskjellig hvordan organisasjonen er organisert på regionalt nivå. Det finnes organisasjoner som ikke har et regionalt nivå, men kun et nasjonalt nivå. Selle og Hestetun mener at en slik organisering uten regionalt nivå ofte er midlertidig og at det ofte er vanskelig å ikke ha et regionalt nivå. Det finnes også lokale organisasjoner som ikke er tilknyttet en nasjonal organisasjon. Dog er det vanligste at organisasjonssamfunnet er organisert på tre ulike nivå; nasjonalt, regionalt og lokalt. Selle og Hestetun finner også at det er svært uvanlig å stifte en regional organisasjon uten å stifte en nasjonal organisasjon. Samtidig ser de at dersom medlemstallene og antall lokallag vokser er det ofte bare et tidsspørsmål før regional organisering finner sted (Selle and Hestetun, 1990, s. 25).

Struktur er et mye brukt og omtalt begrep innen faglitteraturen i organisasjonsvitenskap. I denne oppgaven er det valgt en avgrensning til begrepet struktur. Undersøkelsen konserterer seg om å undersøke hvilke organisasjonsnivå som kan identifiseres i de ulike organisasjonene, og hvilke geografiske områder disse dekker.

Som presentert i *Figur 3-2 Faktorer som påvirker geografisk organisering og vertikal struktur* (Selle and Hestetun, 1990, s. 76) har Selle og Hestetun indentifisert flere ulike faktorer som de mener påvirker den regionale organiseringen til de frivillige organisasjonene. Her indikerer de at de ulike faktorene både har direkte sammenhenger og indirekte sammenhenger, gjennom at ulike bakgrunnsfaktorer påvirker hverandre. Selle og Hestetun mener at de gjennom sine undersøkelser ikke har nok empirisk materiale til å kunne avklare styrken i de direkte eller indirekte sammenhengene i modellen. Dette fordi de vet for lite om interne strategivalg og eksternt press i de ulike organisasjonene (Selle and Hestetun, 1990, s. 76). I denne oppgaven blir de ulike faktorene til Selle og Hestetun brukt som et rammeverk for å kunne se om noen av disse faktorene kan forklare den regionale organiseringen til utvalget i oppgaven. Selv om faktorene ikke er særlig undersøkt tidligere kan de likevel bidra til å gi en retning i undersøkelsen av hva som påvirker organiseringen på regionale nivået. Som Selle og Hestetun selv skriver er det regionale nivået relativt oversett i forskningen på frivillige organisasjoner så langt (Selle and Hestetun, 1990, s. 9).

Figur 3-2 Faktorer som påvirker geografisk organisering og vertikal struktur (Selle and Hestetun, 1990, s. 76)

Ifølge Loga (2018) har den sivile deltakelsesformen i Norge noen særlige kjennetegn som skiller den fra andre land. I Norge og Norden blir ofte det nære samspillet mellom offentlig og frivillig sektor løftet frem som et kjennetegn ved demokratimodellen som kalles for «konsensusmodellen». I følge Loga viser *konsensusmodellen* til det gjensidige samspillet mellom myndigheter og sivilsamfunnets organisasjoner. Dette kjennetegnes av at det finnes flere uformelle og formelle kontaktformer og -arenaer som fungerer som dialogfora mellom myndigheter og frivillige foreninger på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå i statsforvaltningen. Loga mener at dette samspillet er såpass tett i Norge at måten de frivillige organisasjonene er organisert på ofte avspeiler den offentlige forvaltningsstrukturen (Loga, 2018, s. 59 - 60). På bakgrunn av det såpass tette forholdet mellom det offentlige og frivillig sektor er det nærliggende å anta at når det offentlige endrer struktur, vil organisasjonene også endre struktur.

Dersom strukturen til frivillig sektor endres som en konsekvens at det offentlige endrer struktur i forbindelse med Regionreformen, vil da endring i organisasjonene skje som en konsekvens av endringer i omgivelsene. Selle og Hestetun mener at ressursbindingsperspektivet kan brukes for å studere organisasjonsendringer som vektlegger ekstern påvirkning (Selle and Hestetun, 1990, s. 77). Ved at dette perspektivet er valg, legges det til grunn en antakelse om at endringer i organisasjonene skjer som følge av ekstern påvirkning, i dette tilfellet Regionreformen. Ressursperspektivet legger vekt på eksterne faktorer og retter stor grad av fokus mot hver enkelt organisasjon og dens forhold til omgivelsene. I dette perspektivet legges det vekt på interne prosesser og strategisk tilpassing

til omgivelsene, og hvordan organisasjonene tilpasser seg når det skjer endringer hos de som kontrollerer de kritiske ressursene. Altså de ressursene som organisasjonen trenger for å kunne overleve (Wollebæk and Selle, 2002, s. 22).

Teoriene som er presentert kan bidra med å belyse hvordan organisasjonene er strukturert på det regionale nivået. Samtidig kan teoriene bidra til å bekrefte eller avkrefte om den tette koblingen til det offentlige påvirker organiseringen når det offentlige endrer struktur. Ressurs- og populasjonsøkologiperspektivet kan bidra til å si noe om endringer som følge av omgivelsene.

3.3 Økonomi

Frivillig sektor ble på 1970-tallet et selvstendig politikkområde (Eimhjellen, 2012). Siden den tid har de økonomiske rammevilkårene til frivillig sektor utviklet seg og blitt større. Det er gjennom årene kommet flere ulike nye støtteordninger, og noen støtteordninger har erstattet andre. Ved at frivillig sektor får økonomiske bevilgninger blir også sektoren gjenstand for gjennomføringen av offentlig politikk. Gjennom at organisasjonene har fått en stadig mer solid og forutsigbar økonomi, i form av tilskudd fra det offentlige, har organisasjonene hatt mulighet for å kunne utvikle seg, vokse seg større og man har sett en stadig større grad av profesjonalisering av det frivillige organisasjonslivet. Dette har vært en viktig årsak til overgangen fra et i hovedsak frivillige drevet organisasjonssamfunn til et mer profesjonalisert organisasjonssamfunn, hvor organisasjonene har egne ansatte som har ansvar for den daglige driften.

Lorentzen (2010) trekket et skille mellom to ulike former for støtteordninger: grunnstøtte og aktivitetsstøtte. Med grunnstøtte viser Lorentzen til det som i forvaltningen kalles for grunn- eller driftstøtte. Dette er støtte som kan benyttes til «interne» formål som drift, lønn, reiser m.m. uten at det vanligvis stilles bestemte krav til bruk av midlene. Ifølge Lorentzen kan grunnstøtteordninger ses på som en overføring av beslutningsmyndighet, i den form at staten overlater til organisasjonene å selv bruke midlene best mulig innenfor sitt eget formål og struktur. Dette mener Lorentzen kommer av at staten innser at organisasjonene og dens medlemmer må få utfolde seg på egne premisser for å få til gode frivillige aktiviteter. Aktivitetsstøtte på den andre siden viser til støtteordninger som gjerne har en mer eksplisitt formålsrasjonell utforming. Her er hensikten å gjennomføre en bestemt type av tiltak for å nå

en bestemt målgruppe, eller realisere en «tilstand». Tilskuddet vil helt eller delvis dekke organisasjonenes kostnader ved å gjennomføre aktiviteten (Lorentzen, 2010, s. 43). Arnesen og Sivesind mener å se en tendens til at det i finansieringen av frivillighet har blitt mer vanlig å bruke aktivitetsstøtte fremfor grunnstøtte (Arnesen and Sivesind, 2017, s. 79).

Ifølge Per Selle har det vært en økende profesjonalisering og effektivitetstenkning på alle nivå i det frivillige organisasjonslivet. Når det vises til profesjonalisering i denne oppgaven refereres det til at organisasjonene får en økt grad av administrativt ansatte. Altså at organisasjonene i mindre grad blir avhengig av at frivillige skal gjøre administrativt arbeid, og i større grad blir avhengig av at lønnede ansatte gjør dette arbeidet. Selle mener at det er en endring i form av profesjonalisering med tanke på måten å drive organisasjon på. Det har vært en sterk vekst i organisasjonsbyråkratiet og betalte medarbeidere på nasjonalt nivå i organisasjonssamfunnet siden 1970-tallet. En tilsvarende utvikling har funnet sted på det regionale planet, særlig fra 1980-tallet, noe Selle mener henger sammen med at fylkeskommunen ble et viktigere politisk og administrativt forvaltningsnivå fra 1970-tallet. Selle hevder at bruken av ansatte på regionalt plan i organisasjonene er blitt det vanlige og at det regionale planet spiller den viktigere rolle i kommunikasjonsstrømmen mellom de ulike organisasjonsnivåene. (Selle, 1998, s. 151)

Arnesen m.fl. finner i sin undersøkelse av det norske organisasjonssamfunnet fra 1980 til 2013 at den betalte sysselsettingen i frivillig sektor har økt fra 21 500 årsverk i 1999 til 32 700 årsverk i 2013. Tross dette er omfanget av frivillig arbeid fortsatt mer enn fire ganger så stort som omfanget av betalt arbeid (Arnesen et al., 2016, s. 3). Dette tyder på at selv om det har vært en vekst i lønnet arbeid i frivillig sektor, har det også vært en tilsvarende vekst i frivillig ulønnet arbeid.

Fylkeskommunene er i dag en viktig bidragsyter til frivillig sektor økonomisk på fylkesnivå gjennom ulike støtteordninger. Dette gir de regionale organisasjonene mulighet til å drive sitt virke og aktivitet. I Frivillighetsmeldingen fra 2007 ble det slått fast at det er fylkeskommunenes oppgave å sikre frivillig sektor sine økonomiske rammevilkår i de ulike fylkene. Samtidig finnes det ikke noen mal på hvordan dette skal gjøres, og det er opp til fylkeskommunene selv hvordan de velger å sikre rammevilkårene til frivillig sektor (Selle and

Strømsnes, 2012, s. 20). Dermed kan det antas at det er ulik praksis i de ulike fylkene på hvordan fylkeskommunene velger å sikre organisasjonenes økonomiske rammevilkår.

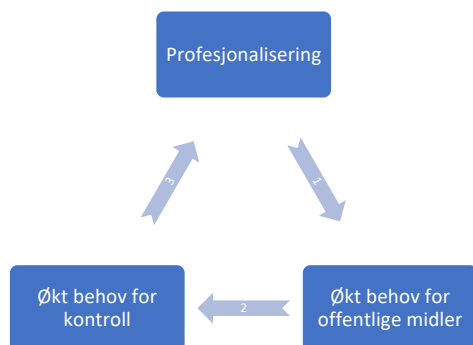
Selle og Strømsnes mener at det som en følge av at det fordeles mer penger til frivillig sektor er det også nye og mer detaljerte regelverk for hvordan midlene skal fordeles og bruken av dem skal kontrolleres. De mener at det med dette stilles økte krav til organisasjonene om å registrere og standardisere. Dette mener Selle og Strømsnes har ført til en økt

profesjonalisering av organisasjonene som igjen fører til økt behov for offentlige midler. I

Figur 3-3 Profesjonalisering av frivillig sektor er dette presentert. Det viser at

profesjonalisering fører til økt behov for offentlige midler, som igjen fører til at myndighetene har økt behov for kontroll, som igjen fører til ytterligere profesjonalisering. Selle og

Strømsnes mener at det her er snakk om at småskala frivillighet møter regelverk som er bedre tilpasset storskaladrift. Dette antas å være en virkning som ingen egentlig har planlagt, ifølge Selle og Strømsnes (Selle and Strømsnes, 2012, s. 36).

Figur 3-3 Profesjonalisering av frivillig sektor

Å se på økonomien til organisasjonene bygger på antakelsen om at *frivillig sektor er avhengig av offentlig støtte for å kunne drive sin virksomhet, som både input og output i det offentlige systemet*. Gjennom å kartlegge det økonomiske forholdene til organisasjonene kan det si noe om finansieringen som organisasjonene får og hvor avhengig de er av denne. Samtidig vil det kunne brukes til å bekrefte eller avkrefte Selle og Strømsnes sine funn om at økte krav til rapportering osv. stiller høyere krav til organisasjonene og behovet for profesjonalisering.

4 Metode

I kapittel 2 Kontekst er det gjort rede for tidligere forskning, og dermed forklart hva som er gjeldene status på fenomenet som i denne oppgaven er barne- og ungdomsfrivilligheten. Dette er videre satt i en teoretisk sammenheng i kapittel 0 Teori, hvor det også er presentert tre indikatorer for å undersøke problemstillingen. I dette kapitelet blir den metodiske fremgangsmåten og metodiske valg for oppgaven presentert og diskutert.

Denne oppgaven undersøker forholdet mellom det offentlige og organisasjonene i KKO, sett i lys av regionreformen. For å undersøke dette er det i oppgaven valgt tre indikatorer for å studere fenomenet. Disse indikatorene er:

- Politikk, og relasjoner
- Struktur
- Økonomi

Dette danner grunnlaget for utformingen av det metodiske opplegget som er brukt i oppgaven.

4.1 Forskningsdesign

Forskningsdesignet er ment til å binde sammen undersøkelsesspørsmålet, teori, data og belyse hvordan dataen blir brukt. Disse fire komponentene bygger på det som King m.fl. mener at et forskningsdesign skal belyse (King et al., 1994, s. 13). Forskningsdesignet i oppgaven er inndelt i tre ulike deler:

1. Dokumentanalyse av styringsdokumenter om Regionreformen, rapporter og høringsuttalelser.
2. Casestudie med intervju av de administrative lederne i organisasjonene i KKO
3. Statistisk analyse av økonomien til de regionale organisasjonene i KKO

Tabell 4-1 Oversikt over metoder brukt i studien

Datakilder	Utvalg	Analyse
Dokumenter	11 dokumenter	Kvalitativ
Intervju	5 intervjuer	Kvalitativ
Regnskap/årsmeldinger	28 organisasjoners årsmeldinger og regnskaper generert til datasett	Kvantitativ

I *Tabell 4-1* Oversikt over metoder brukt i studien presenteres det en oversikt over hvilke metoder som blir brukt i studien. Tabellen er kronologisk satt opp slik at den følger de tre delene i forskningsdesignet. Som tabellen viser er det tatt i bruk flere ulike metoder for å svare på undersøkelsesspørsmålet. Forskningsdesignet bruker det Bukve (2016) beskriver som de to idealtypiske strategiene for datakonstruksjon, casesentrering og variabelsentrering. Bukve beskriver variabelsentrering som en datakonstruksjon hvor forskeren ser på en populasjon av enheter med variable egenskaper. Interessen i datakonstruksjonen er rettet mot de varierende egenskapene til enhetene, og ikke mot enhetene i seg selv. Dette i motsetning til casesentrering hvor det er fenomenet eller fenomenene som studeres i sin helhet (Bukve, 2016, s. 94 - 95). Sett ut ifra metodene som blir brukt i oppgaven er de kvalitative undersøkelsen casesentrert, mens den kvalitative undersøkelsen er variabelsentrert.

Gjennom at det i oppgaven brukes flere ulike metoder og to ulike strategier for datakonstruksjon består forskningsdesignet av blande metoder. Det er kombinasjonen av de ulike metodene og strategiene som tilsammen utgjør den blandede metoden. Blandet metode er valgt med utgangspunkt i synet på at metode først og fremst er et verktøy for å undersøke en problemstilling. Samtidig deler jeg synet til King m.fl. om at forskjellen mellom kvalitativ og kvantitativ metode kun er stilmessig, og dermed ikke like metodologisk viktig. De mener at den beste forskningen kombinerer elementer fra både kvalitativ og kvantitativ metode, og at det viktigste er ikke valg av metode, men hvordan forskeren oppnår logiske slutninger om samfunnsfenomenet som undersøkes (King et al., 1994, s. 3 - 5). I utformingen av forskningsdesignet har formålet vært å lage et metodisk opplegg som på best mulig måte kan belyse undersøkelsesspørsmålet, fremfor å velge en bestemt metode. Denne tilnærmingen er basert på det Bukve beskriver om viktigheten av å velge verktøy ut fra arbeidsoppgavene, og ikke omvendt. Dersom valg av metode styrer valg av problemstilling kan dette by på utfordringer i form av at problemstillingen da kan bli snevert på grunn av forskerens begrensede metode repertoar (Bukve, 2016, s. 92). Derfor har det i arbeidet med oppgaven vært et bevist valg å utforme undersøkelsesspørsmålet først, og metoden deretter. Dette ble gjort for at metodepreferanser ikke skulle sette begrensninger på problemformuleringen av oppgaven.

Det finnes både styrker og svakheter med å bruke variabelsentrering og casesentrering, men Ragin mener at de to strategiene er overraskende komplementære (Ragin, 1989, s. 69). Han

hevder at den største svakheten ved den caseorienterte tilnærmingen er å generalisere basert på et enkelt case, men i den variabelorienterte tilnærmingen er det en svakhet det noen ganger blir svake generaliseringer (Ragin, 1989, s. 69). Gjennom at denne oppgaven kombinerer de ulike strategiene kan de ulike delene av forskningsdesignet samlet gi et fundament for å motvirke teoretiske og metodologiske bias. Ragin mener at en slik kombinasjon gir forskeren mulighet til å ta både strukturelle, historiske og menneskelige faktorer i betraktning. Den caseorienterte tilnærmingen bidrar til å belyse de historiske og menneskelige faktorene, mens den variabelorienterte tilnærmingen bidrar til å belyse de strukturelle faktorene (Ragin, 1989, s. 70). Gjennom at oppgaven kombinerer de ulike tilnærmingene tillater det at de ulike metodiske delene i oppgaven kan utfylle hverandre og bidra til å kunne si noe om det større bildet, og muligens kunne sjekke ut eventuelle bias. Bukve mener at ved å bruke begge strategiene gir det et bedre grunnlag for å kunne trekke konklusjoner (Bukve, 2016, s. 96 - 97).

En viktig del av utformingen av det metodiske opplegget har vært å velge utvalget for undersøkelsen. Utvalget i denne oppgaven er, som beskrevet tidligere, organisasjonene i samarbeidsnettverket KKO. KKO står for Kor, Korps og Orkester og er en gruppe av barne- og ungdomsorganisasjoner innen musikkfeltet som møtes jevnlig og uformelt. Organisasjonene er Norges Musikkorpsforbund, Ung Kirkesang, Ung i Kor, De unges orkesterforbund og Korpsnett Norge. Det som kjennetegner disse organisasjonene er at de alle er barne- og ungdomsorganisasjoner og har sin kjernevirksomhet innen musikkfeltet.

Organisasjonene i KKO er interessante å studere fordi de representerer en helt bestemt type av frivillighet. Det som kjennetegner disse organisasjonene er at de benytter seg av profesjonelle dirigenter og instruktører for å gjennomføre sin aktivitet. Dette skiller disse organisasjonene fra andre organisasjoner som ikke er avhengig av å ta i bruk denne type av profesjonelle tjenester for å drive med sin kjernevirksomhet. Organisasjonene representerer også en type av frivillighet som har røtter tilbake til organisasjonssamfunnets begynnelse, jf. de historiske funnene til Selle og Wollebæk som er presentert i kapitel 2 Kontekst. Et annet interessant trekk ved organisasjonene er at korpsene, korene, og orkestrene har både barn og voksne som medlemmer. Samtidig er disse organisasjonene viktige tilbydere av kulturtilbud.

Som det er gjort rede for i kapitel 1 Innledning og kapitel 2 Kontekst, er frivillig sektor stor og mangfoldig, og med et svært stort spekter av ulike typer av organisasjoner. På grunn av oppgavens omfang har det vært nødvendig å velge ut et segment av frivillig sektor å studere. Utvalget for oppgaven utgjør en liten og svært spesifikk del av frivillig sektor. Dermed kan undersøkelsen i hovedsak bidra til å si noe om barne- og ungdomsorganisasjonene innen musikkfeltet. Det vil være vanskelig å kunne overføre funn og resultater fra undersøkelsen til å gjelde alle barne- og ungdomsorganisasjoner. Enda mer problematisk vil det være å hevde at funnene i denne undersøkelsen kan sies å gjelde for hele frivillig sektor. Derimot kan undersøkelsen bidra til å belyse utfordringer som kan tenkes å gjelde for flere organisasjoner enn de som undersøkelsen studerer, uten at dette kan fastslås.

4.2 Dokumentanalyse

Reform er ikke et ukjent fenomen i det offentlige, men reformer hvor de territoriale grensene endres samtidig med at strukturer endres er relativt sjelden kost i det offentlige.

Regionreformen er en strukturell territoriell reform som svært sjelden gjennomføres i offentlig sektor. Baldersheim og Rose har studert hvordan de territoriale oppdelingene på virker nasjonalstatene, og mener at det er relativt lite litteratur om dette fenomenet innenfor statsvitenskapen (Baldersheim and Rose, 2010, s. xiii). Dette kombinert med at Regionreformen er en helt ny reform som ikke per dags dato er gjennomført og implementert, gjør at det har vært nødvendig å studere styringsdokumentene nærmere for å finne ut hva de sier som fenomener som er koblet til undersøkelsesspørsmålet.

For å kunne si noe om dette er det i forskningsprosjektet valgt å benytte kvalitativ dokumentanalyse. I følge Bratberg (2017) kan dokumentanalyse brukes til å systematisk trekke slutninger om enten omkringliggende forhold eller forfatterens ideer og intensjoner (Bratberg, 2017, s. 11). Creswell (2014) på den andre siden beskriver kvalitative undersøkelser av tekst som en prosess hvor forskeren tar data fra hverandre og putter det tilbake igjen. Dette sammenligner han med å skrelle en løk ved at forskeren hele tiden ser nye lag. Han mener at når forskeren analyserer tekster vil det være nødvendig å fokusere på noen deler av dataen og forkaste andre deler av dataen (Creswell, 2014, s. 194 - 195). Formålet med å gjøre en kvalitativ dokumentanalyse i dette forskningsprosjektet er å kartlegge hvilke ideer og intensjoner som er bakenforliggende i dokumentene om regionreformen, med tanke på hva dette har å si for barne- og ungdomsfrivilligheten. Gjennom å gjøre en systematisk og

metodisk gjennomgang av styringsdokumentene kan det bidra til å avdekke aspekter ved reformen som ikke nødvendigvis er synlig med det blotte øye. Dokumentanalysen blir derfor viktig i utformingen og gjennomføringen av de to andre metodiske delene; casestudie og statistisk analyse. Dette fordi denne analysen danner bakteppet for utformingen av de to andre metodiske oppleggene.

I *tabell 4-2* er det gjort en fremstilling av dokumentene som er valgt i undersøkelsen. Det er en kombinasjon av styringsdokumenter om Regionreformen, rapporter og høringsvar. Alle dokumentene som er presentert i tabellen blir i oppgaven analysert med kvalitativ dokumentanalyse. Dokumentene som er brukt i oppgaven er sekundærdata. Ringdal betegner sekundær data som alle typer foreliggende data som ikke er generert av forskeren selv, men av noen andre (Ringdal, 2013, s. 112). I denne undersøkelsen er alle dokumentene som blir brukt produsert av andre før analyse. Lynggaard har en mer utfyllende definisjon av hva sekundær data er. Han legger vekt på at det er dokumenter som i prinsippet er tilgjengelig for alle (Lynggaard, 2010, s. 139). Dokumentene som er brukt i analysen er alle offentlig tilgjengelige gjennom Stortingets og Regjeringen sine nettsider. Dokumentene er valgt ut med bakgrunn i undersøkelsesspørsmålet, og det er vurdert slik at kombinasjonen av ulike typer av dokumenter kan bidra til å belyse ulike innfallsvinkler til Regionreformen.

Tabell 4-2 Oversikt over dokumenter brukt i dokumentanalyse

Avsender	Dokument	Type dokument
Regjeringen	Meld. St. 22 (2015–2016) <i>Nye folkevalgte regioner – rolle, struktur og oppgaver</i>	Stortingsmelding
Regjeringen	Prop. 84S (2016-2017) <i>Ny inndeling av regionalt folkevalgt nivå</i>	Proposisjon til Stortinget
Hagenutvalget	<i>Regionreformen – Desentralisering av oppgaver fra staten til fylkeskommunene</i>	Rapport fra ekspertutvalg
Norsk Musikkråd	Høringssvar til Hagenutvalgets rapport	Høringssvar
Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner	Høringssvar til Hagenutvalgets rapport	Høringssvar
De unges orkesterforbund og Norges Musikkorpsforbund	Høringssvar til Hagenutvalgets rapport	Høringssvar

Frivillighet Norge	Høringssvar til Hagenutvalgets rapport	Høringssvar
Kulturalliansen	Høringssvar til Hagenutvalgets rapport	Høringssvar
Regjeringen	Meld. St. 6 (2018-2019) <i>Oppgaver til regionene</i>	Stortingsmelding
Regjeringen	Meld. St. 8 (2018-2019) <i>Kulturens kraft – Kulturpolitikk for framtida</i> «Kulturmeldingen»	Stortingsmelding
Frivillighet Norge	<i>Kartlegging av samarbeid mellom fylkeskommunene og de frivillige organisasjonene</i>	Rapport

Dokumentene som har regjeringen som avsender er valgt ut på bakgrunn av at de fremstår som de mest sentrale styringsdokumentene for reformen, og kan dermed bidra til å gi et bilde på hva styresmaktene ønsker å oppnå med reformen. Bratberg mener at tekster kan gi kunnskap om faktiske og konkrete forhold (Bratberg, 2017, s. 11). Det er det som er formålet med å analysere de valgte tekstene, nemlig å få kunnskap om de faktiske forholdene til barne- og ungdomsorganisasjonene i Regionreformen. Lynggaard hevder at hvilke typer av dokumenter som anvendes i analysen avhenger av undersøkelsesspørsmålet som skal belyses (Lynggaard, 2010, s. 140). Gjennom å analysere de valgte styringsdokumentene antas det at de kan beskrive hvordan de ulike valgte indikatorene i *Figur 3-1 Indikatorer for undersøkelsen* belyses i dokumentene.

Mange av dokumentene som er valgt i oppgaven er komplekse, og er ment å dekke alle de ulike sektorene som fylkeskommunene beskjeftiger seg med. Derfor er det nødvendig, slik som Creswell (2014) mener, å fokusere på noen deler av dataen og forkaste andre deler. Derfor er segmenter av dokumentene, som ikke direkte eller antas å ha liten betydning for undersøkelsesspørsmålet, systematisk utelatt fra analysen. Det er gjort løpende vurderinger på dette gjennom analysen av dokumentene. Alle deler av dokumentene er lest igjennom før disse vurderingene er gjort. Utvelgelsen synes i så måte å være relativt logisk da det for eksempel gir seg selv at tilskudd til ikke-statlige flyplasser ikke faller inn under undersøkelsesspørsmålet.

Før Meld. St. 6 (2018-2019) *Oppgaver til nye regioner*, ble det gjennomført en utredelse av et ekspertutvalg, kalt Hagen-utvalget. Dette ekspertutvalget gjorde en vurdering av hvilke oppgaver og myndighet som kunne vurderes å overføre til fylkeskommunene. Denne rapporten ble sendt på offentlig høring, og to av organisasjonene i undersøkelsen har sendt inn høringssvar på denne. Derfor er det interessant å gjøre en analyse av tilhørende dokumenter. Gjennom intervjuene ble gjort i del 2 av det metodiske opplegget kom det frem at organisasjonene som har sendt høringssvar til ekspertutvalgets rapport hadde jobbet aktivt opp mot paraplyorganisasjonene sine for å få de til å støtte sin sak i deres høringsuttalelser. Derfor ble utvalget av høringssvar utvidet etter at del 2 av det metodiske opplegget var gjennomført.

Det finnes mange ulike former for kvalitativ dokumentanalyse. I denne oppgaven er det valgt å benytte en kvalitativ innholdsanalyse. Grønmo definerer innholdsanalyse som en systematisk gjennomgang av dokumenter hvor målet er å kategorisere innholdet og registrere data som er relevante for undersøkelsesspørsmålet (Grønmo, 2004, s. 187). Denne metoden er valgt for å kunne identifisere og analysere det innholdet i teksten som er relevant for undersøkelsesspørsmålet.

Grønmo mener det er viktig at forskeren i gjennomføringsfasen av datainnsamlingen gjennomgår tekstene systematisk for å foreta kildekritiske og kontekstuelle vurderinger. Han mener at kildekritiske vurderinger i kvalitativ innholdsanalyse bygges på følgende prinsipper:

- 1) Kontekstuelle vurderinger
- 2) Tekstenes representativitet
- 3) Tekstenes mening

(Grønmo, 2004, s. 190). Tekstenes innhold i lys av konteksten til tekstens opprinnelse tyder på at dokumentene er autentiske og troverdige. Alle dokumentene er også hentet fra offentlige kilder, som anses å være pålitelige. Dokumentene som er utarbeidet av departementene, og dette sammen med det faktum at dokumentene er dokumenter som er sendt til behandling i Stortinget gjenspeiler også tekstenes mening og representativitet som styringsdokumenter. Høringssvarene og rapportene er vurdert til å være representative og teksten speiler avsendernes meninger.

I følge Wutich m.fl. er kodingen selve hjertet og sjelen til kvalitativ tekstanalyse (Wutich et al., 2014, s. 508 - 509). I denne analysen er kodingen/kategoriene valgt ut fra undersøkelsesspørsmålet og indikatorene som er utarbeidet. Wutich mener at det er viktig å samle alle kodene i en kodebok. Her er det ikke nødvendigvis det viktigste å ha en størst mulig kodebok, men at kodeboken er håndterlig. Kodeboken skal ifølge Wutich inneholde en liste over kodene og definisjonen til kodene. Definisjonene gir informasjon om når og hvordan kodene skal anvendes i tekstanalysen (Wutich et al., 2014, s. 509). Kodeboken for denne tekstanalysen er presentert i *Tabell 4-3 Kodebok – tekstanalyse*. Her er de ulike kodene skissert opp sammen med en definisjon av hver kode. Kodingen av dokumentene har blitt gjennomført manuelt.

Tabell 4-3 Kodebok – tekstanalyse

Kode	Definisjon
Prosess	Alle henvisninger til hvordan prosessen med Regionreformen skal gjennomføres. Utredninger, vedtak, Stortingsmeldinger, proposisjoner ect.
Mål for reformen	Uttalte mål som reformen skal oppfylle/bidra til å nå
Verdier, politikk	Utalt politikk/verdier som påvirker barne- og ungdomsfrivilligheten
Struktur	Strukturelle og territoriale endringer i forvaltningsstrukturen
Økonomi	Økonomiske endringer/refleksjoner som omhandler/påvirker barne- og ungdomsfrivilligheten
Oppgaver	Endringer eller omtale av oppgaver som omhandler/påvirker barne- og ungdomsfrivilligheten

Det er flere utfordringer ved å bruke kvalitativ dokumentanalyse. Grønmo hevder at det kan være at forskerens perspektiv påvirker utvelgelsen og tolkningen av tekstene. Det kan føre til at tekster relevante for undersøkelsesspørsmålet eller interessante tolknings muligheter blir oversatt. Dette er en utfordring som alle forskere står ovenfor ved tekstanalyser (Grønmo, 2004, s. 192 - 193). For å motvirke dette har det gjennom utviklingen av det metodiske opplegget for dokumentanalysene og gjennomføringen av analysen vært et fokusområde. Det er vanskelig å si om det har lyktes eller ikke, det får være opp til leserne av denne oppgaven å vurdere. Grønmo peker på en annen utfordring med dokumentanalyse, nemlig at forskerens

kildekritiske forståelse kan være begrenset. Dette hevder han vil påvirke analysen av tekstene. I denne oppgaven er det relativt sikkert at kildene/dokumentene er autentiske og troverdige, da det er offentlige dokumenter som har vært behandlet i Stortinget. Videre mener Grønmo at forskerens kontekstuelle forståelse kan være begrenset, noe som gjør at forskeren ikke på god nok måte klarer å vurdere hvem teksten er representativ for (Grønmo, 2004, s. 192 - 193). Dokumentene i denne analysen har en tydelig avsender, og det er relativt klart at dette er dokumenter som er utformet til det offentlige. Dette har vært en førende bevissthet gjennom analysen og behandlingen av dokumentene.

Dokumentanalysen har vært den første delen av det metodiske opplegget, og ble gjennomført først. Dette har bidratt til å danne grunnlaget for utarbeidelsen og gjennomføringen av det metodiske opplegget under casestudien og den statistiske analysen.

4.3 Casestudie med intervju

Denne delen av undersøkelsesopplegget består av en casestudie. Hensikten her er å undersøke KKO organisasjonene. Formålet er å undersøke problemstillingen, basert på de ulike indikatorene. Utgangspunktet for denne delen av det metodiske opplegget var i første omgang å gjøre en casestudie med kvalitative intervju med de regionale barne- og ungdomsorganisasjonene til organisasjonene i KKO. Trøndelag ble opprinnelig valg fordi at fylket er det eneste fylket som har gjennomgått en sammenslåingsprosess, Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag, og derfor hadde dette vært en god måte å undersøke hva en regional sammenslåing av fylker faktisk har medfører for barne- og ungdomsorganisasjonene. Under arbeidet med å få tak i respondenter hos de regionale barne- og ungdomsorganisasjonene, viste det seg at dette var vanskelig å oppnå kontakt. Etter gjentatte e-poster og telefoner uten svar var det derfor nødvendig å gjøre en endring i undersøkelsesopplegget. Beslutning falt da på å undersøke de nasjonale organisasjonene innen KKO. Dette kan selvfølgelig har innvirkning på forskningsopplegget, men her legges det til grunn at de nasjonale organisasjonene i stor grad har oversikt og innsikt i de regionale organisasjonene. Ofte er ansettelsesforholdene nasjonale – selv om regionene er regionale og selvstendige organisasjoner med eget styre. Samtidig kan de nasjonale organisasjonene bidra til å belyse undersøkelsesspørsmålet fra en bredere kontekst enn bare Trøndelag.

Gjennom å benytte casestudie som metode tillater dette å gå i dybden for å undersøke problemstillingen. Andersen (2013) omtaler casestudier som intensive studier av en eller få enheter (Andersen, 2013, s. 23). Dette er en relativt overordnet definisjon som ikke nødvendigvis sier så mye om innholdet i en casestudie. Hvis vi følger Andersen sin definisjon kan det sies at denne casestudien er en intensiv studie av fem barne- og ungdomsorganisasjoner innen musikkfeltet. Yin (2014) tilbyr en mer utfyllende definisjon av casestudie. Han ser på casestudier som empiriske undersøkelser. Undersøkelsene av et fenomen skjer i den virkelige konteksten. Her er grensene mellom fenomenet og konteksten ikke alltid like klar og innlysende, og at flere datakilder blir brukt (Yin, 2014, s. 16 - 17). Her legger ikke Yin til grunn at det er en eller flere bestemte datakilder som skal anvendes i casestudier. I denne oppgaven vil casestudie i hovedsak fungere som et rammeverk for å studere den valgte casen, og for å kunne belyse det komparative innenfor casen.

For å kunne bruke casestudie som et rammeverk i analysen er det nødvendig å avklare hvilken type av case oppgaven opererer med. Det finnes mange ulike typologier for casestudier. I denne oppgaven er Yin sine fire grunnleggende typer for design av casestudier lagt til grunn. I denne oppgaven blir type 3, multiple-case design, brukt for å studere undersøkelsesspørsmålet. Denne typen av casedesign undersøker flere ulike case innenfor casenes kontekst. Ifølge Yin er det ikke nødvendigvis skarpe linjer mellom case og kontekst i denne tilnærmingen (Yin, 2014, s. 50). Hensikten med å velge dette designet er å se på hvordan de valgte barne- og ungdomsorganisasjonene forholder seg til at det offentlige endrer struktur. Hver av organisasjonene er et selvstendig subjekt i analysen, men casestudien som helhet tar for seg alle fem organisasjonene.

Videre vil de ulike casene være gjenstand for en komparativ analyse (Yin, 2014, s. 56). Landman mener at det er to hovedtyper av design når det kommer til komparasjon på tvers av utvalg: Most Similar Systems Design (MSSD) og Most Different Systems Design (MDSO). MSSD forsøker å forklare hva som er forskjellig blant de ulike enhetene som deler det samme utfall. MDSO sammenligner ulike enheter som ikke er like men som har samme utfall, men dette kan forklares ved hjelp av forklarende faktorer som er viktig for utfall (Landman, 2003, s. 70 - 71). Denne oppgaven har utvalget og designet en MSSD. Organisasjonene er like i form av at de er barne- og ungdomsorganisasjoner og musikkorganisasjoner. Derimot skiller de seg når det kommer til størrelse, økonomi, organisering og politisk påvirkning. Det er gjort enkle undersøkelser av organisasjonene, i form av informasjonsinnhenting på nett, i forkant av gjennomføringen av det metodiske opplegget for å kartlegge organisasjonene og dermed være bedre forberedt under de kvalitative intervjuene.

George og Bennett (2005) hevder at en av de vanligste kritikkene av casestudier er at forskeren velger case basert på bias. Dette kan oppstå dersom casen er strategisk valgt. For eksempel ved at forskeren bevisst velger en case som deler visse variabler basert på at forskeren vet verdien på den avhengige variabelen i undersøkelsen. Ved å gjøre dette mener George og Bennett at det kan føre til en skjev seleksjon av caser (George and Bennett, 2005, s. 22 - 25). I denne casen har forskerens eget bias reflektert rundt i valg av case. George og Bennett mener at casestudier ikke streber etter å velge case som er representative for andre populasjoner enn den som er gjeldene for undersøkelsen. De mener at forskere i hovedsak ikke bør hevde at funnene fra en casestudie er representative for andre populasjoner enn den

som er undersøkt. Sett fra dette synspunktet er det vanskelig å kunne generalisere basert på en casestudie (George and Bennett, 2005, s. 30 - 31). Denne undersøkelsen kan ikke anvendes til å si noe generelt om hva som skjer med barne- og ungdomsorganisasjonene når det offentlige endrer struktur. Undersøkelsen kan brukes til å generalisere hva som skjer med barne- og ungdomsorganisasjonene innenfor Norsk Musikkråd (NMR), da hele utvalget av disse organisasjonene er representert i undersøkelsen.

Som metode i casestudien er det valgt kvalitative intervju. Hansen m.fl. mener at intervjuer, i kontrast til surveyundersøkelser, gir muligheter for at forskeren kan etterspørre kunnskap om bestemte forhold og dermed få dekket meningskomponenten (Hansen et al., 2012, s. 211). Denne metoden passer godt med intensjonen med casestudie, nemlig å gå i dybden for å undersøke og forstå et fenomen. De kvalitative intervjuene har vært uformelle, og foregått som samtaler mellom respondentene og forskeren. Det er totalt gjort fem intervjuer med de ulike daglige lederne/generalsekretærene i de utvalgte organisasjonene. I *tabell 4-4* er det presentert en oversikt over respondentene i oppgaven.

Kvale og Brinkmann mener at ved bruk av denne metoden produseres vitenskap i samtale mellom intervjuer og respondenten (Kvale and Brinkmann, 2008, s. 100). Grønmo hevder på den andre siden at gjennom å ha uformelle intervju så gir dette rom for forskeren å oppdage uforutsette forhold, og forbedre intervjuopplegget underveis basert på empiriske eller metodologiske erfaringer (Grønmo, 2004, s. 159). Gjennom at Regionreformen er ny og at den ikke er gjennomført, gir valget av kvalitativt intervju muligheten til å utforske uforutsette forhold som organisasjonene møter som følge av reformen. Samtidig passer denne metoden godt til å undersøke problemstillingen om hva som skjer med barne- og ungdomsfrivilligheten når det offentlige endrer struktur. Ifølge George og Bennett gir en casestudie gode muligheter for høy konseptvaliditet og for å identifisere og måle indikatorer som er mest representative for de teoretiske konseptene som forskeren ønsker å måle (George and Bennett, 2005, s. 19).

Tabell 4-4 Oversikt over informanter i kvalitative intervju

Organisasjon	Stilling
De unges orkesterforbund	Daglig leder
Norges Musikkorpsforbund	Generalsekretær
Ung Kirkesang	Generalsekretær
Ung i Kor	Daglig leder
Korpsnett Norge	Daglig leder

I forkant av gjennomføringen er det utarbeidet intervjuguide. Denne ligger vedlagt oppgaven. Intervjuene er lagt opp etter det som Brinkmann og Tanggaard kaller for semistrukturert intervju. I undersøkelsen har intervjuguiden vært førende på strukturen i intervjuet, men ikke fastlåst. Dette innebærer at det i intervjusituasjonen for eksempel har vært mulighet å stille oppfølgingsspørsmål som ikke er en del av intervjuguiden, men som er relevante på bakgrunn av respondentenes svar (Brinkmann and Tanggaard, 2010, s. 38). For å utforme intervjuguiden ble det brukt mye tid med å utforme intervjuguiden, altså operasjonalisere undersøkelsesspørsmålet. Thiel (2014) beskriver operasjonalisering som en prosess hvor teoretiske konsepter blir omgjort til enheter som kan observere eller måle den virkelige verden. Gjennom prosessen med operasjonalisere mener Thiel at det gir en retning til den empiriske delen av studiet, ved at operasjonaliseringen viser hva som skal studeres/måles og hvordan slike målinger vil gjennomføres (Thiel, 2014, s. 43). Intervjuguiden består i hovedsak av åpne spørsmål. Grønmo beskriver dette som spørsmål hvor det ikke er gitt noen faste svaralternativer. Motsetningen til dette er lukkede spørsmål. Det beskriver Grønmo som spørsmål med fastsvaralternativ (Grønmo, 2004, s. 167). I intervjuguiden er det ett lukket spørsmål. Det er spørsmålet: på skala fra 1 – 10 hvor avhengig er organisasjonen av offentlig støtte? I forkant av intervjuene er det gjennomført pilotintervju for å prøve ut intervjuguide. Personen har tidligere vært ansatt i en av organisasjonene i utvalget, og har dermed kunnskap om sektoren.

Rathbun (2008) mener at det er viktig at forskeren i intervjusituasjonen ikke viser sine egne personlige overbevisninger og meninger. Dette kan påvirke validiteten til prosjektet. Det er derfor viktig at forskeren forsøker å holde seg så nøytral som mulig (Rathbun, 2008, s. 690). I dette prosjektet har jeg som forsker prøvd å holde meg så nøytral som mulig i utformingen og gjennomføringen av det metodiske opplegget. Dette beskriver Andersen som aktiv

informantintervjuing ved at forskeren bruker intervjusituasjonen til å prøve ut egne forutsetninger og forutsetninger for respondentens observasjoner, beskrivelser og vurderinger. Det er viktig at intervjueren her ikke overstyrer eller leder svar, men er lyttende (Andersen, 2006). I etterkant er intervjuene transkribert og behandlet i programvaren Nvivo.

Forskningsetikk er en viktig del av det vitenskapelige arbeidet. Ringdal beskriver etikk i forskningsarbeid som læren om moral, og hva som er riktig og galt. I Norge finnes det ulike regler og lovgivning som beskytter individer og samfunn, og som regulerer publisering av sensitiv data (Ringdal, 2013, s. 451). Alver m.fl. (2017) mener at forskere står ovenfor forskningsetiske valg og avveininger hver dag. Det viktig forskeren hele tiden er oppdatert på gjeldende regler og har et bevist forhold til forskningsetikk i arbeidet med forskning. (Alver et al., 2007, s. 17). Dette prosjektet er meldt inn til Norsk senter for forskningsdata (NSD), og godkjent for gjennomføring av de kvalitative intervjuene. I forkant av intervjuene er det sendt ut samtykkeskjema til respondentene med informasjon om prosjektet, hvordan dataen lagres og behandles, respondentenes rettigheter til å trekke seg fra prosjektet og andre rettigheter. Ved starten av hvert intervju har det også blitt informert muntlig om respondentenes rettigheter og muligheter til å trekke seg fra prosjektet. Det er i tillegg innhentet samtykke til å oppta intervjuene på lyd.

4.4 Analyse av regnskap og årsmelding til regionene

Denne undersøkelsen er ment å belyse de økonomiske forholdene til KKO sine organisasjoners regionledd. I utgangspunktet var denne delen av det metodiske opplegget tenkt å være en survey som ble sendt til alle de regionale organisasjonene i utvalget. I prosessen med å gjennomføre den tenkte casestudien i Trøndelag viste det seg vanskelig å få tak i respondenter. Derfor ble det vurdert slik at det muligens kom til å bli vanskelig å få høy nok svarprosent på en survey. Hansen m.fl. mener at det er problem at spørreundersøkelser har lav svarprosent. Dette byr på utfordringer både når det gjelder reliabilitet, validitet og generalisering (Hansen et al., 2012, s. 208). Derfor ville undersøkelsen være svært sårbar for frafall av respondenter, særlig når utvalget for det metodiske opplegget er svært lite. Løsningen på å denne utfordringen ble å bruke andre kilder til datainnsamling fremfor å bruke en survey.

Datakildene som er brukt i denne delen av det metodiske opplegget er årsmeldinger og regnskaper fra de regionale organisasjonene. Totalt er utvalget på 28 regionale organisasjoner. Gjennom å bruke årsmeldinger og regnskapene til organisasjonene ble det sikret data fra hele utvalget. Dokumentene er samlet inn gjennom de nasjonale organisasjonene i KKO. I Tabell 8-5 Vedlegg: Oversikt over dokument som er brukt til å generere datasett til bivariat lineær regresjonsanalyse, som ligger som vedlegg til oppgaven, er det presentert en fullstendig oversikt over alle dokumentene og datakildene som er brukt til å genere datasettet. I noen tilfeller har det vært manglende informasjon i regnskapene og årsmeldingene. Derfor har det i noen tilfeller blitt innhentet informasjon gjennom intervjuene som er gjort eller gjennom e-post korrespondanse med lederne for de nasjonale organisasjonene. Dette for å sikre at datasettet skulle bli komplett. En implikasjon til datasettet er at årsmeldingen og regnskapene ikke er fra samme år. I datainnsamlingen var det et mål om å få data fra samme årstall, 2018. Dette viste seg vanskelig da mange av de regionale organisasjonene ikke hadde ferdigstilte regnskaper for 2018 på innsamlingstidspunktet. Gjennom intervjuene og dialog med lederne for organisasjonene var det ingen ting som tydet på at det var store endringer på regnskapene mellom de ulike årene for de organisasjonene som ikke hadde regnskap for 2018. Det faktum at de ulike dokumentene er fra ett bestemt år gjør at målingen i undersøkelsen begrenset et bestemt tidsrom, og det er derfor ikke mulig å kunne si noe om effekten over tid.

For å kunne gjøre dokumentene om til et datasett ble det først konstruert en kodebok. Ringdal mener at det er mange ulike måter å konstruere et datasett på. Det viktigste er at forskeren oppretter en kodebok som beskriver de ulike variablene og variabelnavn (Ringdal, 2013, s. 260 - 261). Kodeboken for undersøkelsen er presentert i *Tabell 4-5* Kodebok til datasett til bivariat lineær regresjonsanalyse. Etter at kodeboken ble utformet ble dataen til de ulike variablene hentet ut fra dokumentene. Variablene *årsverk* og *tilskudd* er på forholdstallsnivå. Forholdstallsnivå er variabler med et absolutt nullpunkt (Ringdal, 2013, s. 91). Variabelen *org* forklarer navnet til de ulike organisasjonene, og er i så måte bare deskriptiv for å kunne forklare de to andre variablene.

Tabell 4-5 Kodebok til datasett til bivariat lineær regresjonsanalyse

Variabel	Beskrivelse
Org	Navnet på organisasjon
årsverk	Antall årsverk som organisasjonene har
tilskudd	Samlet tilskudd i kroner. Det skilles ikke mellom offentlig tilskudd og andre tilskudd

For å analysere regnskapene og årsmeldingene er det gjennomført en bivariat lineær regresjonsanalyse. Thrane beskriver bivariat lineær regresjonsanalyse som en statistisk metode for å se sammenhengen mellom en uavhengig (x) og en avhengig variabel (y) som en rett linje (Thrane, 2017, s. 28 - 29). Bivariat lineær regresjon er valgt for å undersøke hvorvidt antall årsverk i organisasjonene (x) påvirker organisasjonenes samlede tilskudd (y).

Hypotesen er at en økning i antall årsverk gir en økning i tilskudd. Grunnen til at bivariat lineær regresjonsanalyse er valgt for å undersøke forholdet mellom årsverk og tilskudd for å se om årsverk samvarierer med tilskudd. Dette for å kunne se funnene opp mot Selle og Strømsnes sin tese om at profesjonalisering av frivillig sektor fører til behov for økt tilskudd i organisasjonene, som presentert i *Figur 3-3* Profesjonalisering av frivillig sektor.

Datamaterialet har blitt behandlet i programvaren Stata.

I hypotesen er det forventet at antall årsverk i organisasjonene påvirker det samlede tilskuddet til organisasjonen. Imidlertid kan det antas at tilskudd også kan påvirke antall årsverk i organisasjonene. Dette kalles for gjensidig kausalitet. Det innebærer at kausaliteten går begge veier, slik at den avhengige variabelen også påvirker forklaringsvariabelen (Midtbø, 2007, s. 124). Dersom det finnes en gjensidig kausalitet vil økt tilskudd føre til en økning i antall

ansatte i organisasjonene. Denne oppgaven undersøker ikke om det er en gjensidig kausalitet, men behandlingen og analysene av dataen har det vært bevissthet rundt dette.

Utvalget i denne undersøkelsen er som nevnt relativt lite. Derimot viser utvalget hele populasjonen i undersøkelsen. Det gjør at det er mulig å kunne si noe generelt om hele populasjonen basert på funnene i analysen. Derimot vil det være vanskelig å kunne si noe om funnene kan generaliseres utover den valgte populasjonene for undersøkelsen – til det har analysen et for lite utvalg til.

5 KKO og fylkene

I dette empirikapitelet vil funnene fra undersøkelsene bli presentert og belyst. Først presenteres organisasjonene kort, før det gjøres rede for viktige paraplyorganisasjoner som organisasjonene forholder seg til. Etter dette blir funnene fra dokumentanalysen presentert. Denne delen viser frem undersøkelsene av styringsdokumentene for Regionreformen og høringssvarene. Til slutt i dette kapitelet presenteres funnene fra analysen av regnskapene og årsmeldingene til de regionale organisasjonene.

5.1 KKO og paraplyorganisasjonene

I *Tabell 5-1* Organisasjonene i undersøkelsen er organisasjonene i undersøkelsen presentert. Tabellen er basert på data fra intervjuene av lederne i organisasjonene. Organisasjonene har som fellestrekk at alle er musikkorganisasjoner og har barn- og unge som målgruppe. Det som skiller organisasjonene i denne fremstillingen er hvilket musikkuttrykk de ulike organisasjonene representerer og hvilken målgruppe organisasjonene henvender seg til.

Tabell 5-1 Organisasjonene i undersøkelsen

Organisasjon	Målgruppe/medlemmer
De unges orkesterforbund	Barne- og ungdomsorkestre
Norges Musikkorpsforbund	Barne- og ungdomskorps (organiserer også voksenkorps)
Ung Kirkesang	Barne- og ungdomskor som er tilknyttet Den norske kirke
Ung i Kor	Barne- og ungdomskor som er frittstående ²
Korpsnett Norge	Barne- og ungdomskorps og andre musikkensembler (organiserer også voksenkorps)

Organisasjonene i undersøkelsen er alle med i et samarbeidsnettverk KKO, som står for Kor, Korps og Orkestre. Nettverket er i svært liten grad formalisert og svært uformelt. Samtlige av respondentene fremhever at de møtes i KKO når det behov for det. Det finnes altså ingen fastsatte rammer for når organisasjonene møtes i nettverket. Derfor varierer også møtehyppigheten alt etter hvor stort behovet for å møtes er. I hovedsak er det lederne for organisasjonene som deltar på møtene. Sakene som tas opp på møtene handler ofte om felles utfordringer og kompetanseutveksling, politiske saker som er på dagsorden som er relevante for organisasjonene, eller saker de ønsker å løfte frem i paraplyorganisasjonene.

² Organisasjonen har ikke noe tilknytning til noe trossamfunn

I undersøkelsene av organisasjonene fremstår det som om at alle respondentene føler at deres organisasjoner får et godt utbytte av å være med i nettverket. Flere av respondentene fremhever at det er nyttig å kunne dra veksel på andre lignende organisasjoners erfaringer og kompetanse, siden flere av organisasjonene har relativt små sekretariat. Gjennom nettverket føler respondentene at de kan koordinere seg ovenfor myndighetene, for eksempel i forbindelse med høringsuttalelser. Samtidig peker respondentene på at det er en fordel at de er flere organisasjoner som står sammen om saker ovenfor myndighetene, men også ovenfor paraplyorganisasjonene.

Organisasjonene i KKO er alle medlemmer i ulike nasjonale og internasjonale samarbeidsnettverk og paraplyorganisasjoner. De samarbeidsnettverkene og paraplyorganisasjonene som alle organisasjonene i undersøkelsen frem hever som viktigst, er også de som alle organisasjonene i KKO er medlemmer av. Disse er Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU), Norsk Musikkråd (NMR), Frivillighet Norge og Kulturalliansen.

Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) er en paraplyorganisasjon for barne- og ungdomsorganisasjoner i Norge³. Organisasjonen har 97 medlemsorganisasjoner, og disse organisasjonene har tilsammen 450.000 medlemmer. Medlemsorganisasjonene speiler et bredt mangfold av aktiviteter og verdier (LNU, u.å.-b). Dette reflekteres også gjennom LNUs ulike kategorier for medlemsorganisasjoner; Kultur, friluft og fritid, Livssynsbaserte, Samfunnspolitiske, og Student og elev (LNU, u.å.-a). Lederne av organisasjonene i KKO fremhever alle i undersøkelsen at LNU er en viktig paraplyorganisasjon å være en del av. Organisasjonene koordinerer seg i KKO for å fremme saker til LNU som de mener er viktige. På den måten får de LNU til å arbeide og fronte de politiske sakene som organisasjonene i KKO er opptatt av.

Norsk musikkråd (NMR) beskriver seg selv som musikklivets nettverk. Organisasjonen er et samarbeidsnettverk og en interesseorganisasjon for musikklivet i Norge, og har 35 medlemsorganisasjoner som organiserer ca. 300.000 medlemmer. I tillegg til dette har Norsk Musikkråd 18 fylkesmusikkråd/kulturnettverk og 150 lokale musikkråd i ulike kommuner i Norge (NMR, u.å.). I intervjuene fremhever respondentene at Norsk Musikkråd er viktig som

³ LNU organiserer barne- og ungdomsorganisasjonene i Norge som ikke er knyttet til idrett.

paraplyorganisasjon for å fremme de musikkpolitiske sakene. Tre av de fem organisasjonene benytter seg også av NMR sine kontorfellesskap. Alle organisasjonene utenom Ung Kirkesang får også frifond midlene gjennom Norsk Musikkråd.

Frivillighet Norge er en interesseorganisasjon og et samarbeidsforum for frivillige organisasjoner, og samler alle typer av organisasjoner innenfor frivillig sektor.

Organisasjonen har mer enn 300 medlemsorganisasjoner som representerer over 50.000 lag og foreninger. Frivillighet Norge arbeider etter konsensusprinsippet, som vil si at alle medlemmene må være enige om en sak for at den skal bli vedtatt (Frivillighet Norge, u.å.-b). Gjennom intervjuene fremstår det som at organisasjonene i KKO bruker Frivillighet Norge i mindre grad enn de bruker LNU og NMR. Flere av organisasjonene bruker Frivillighet Norge til å fremme politiske saker, men på grunn av konsensusprinsippet er det ikke alltid sakene blir like spisset.

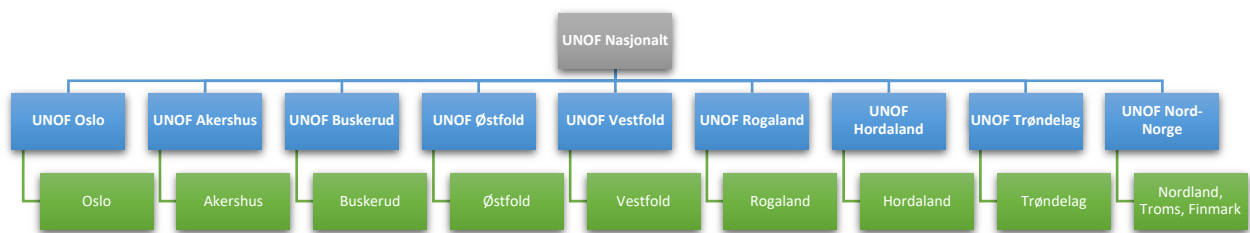
Kulturalliansen er en relativt ny samarbeidsorganisasjon som ble stiftet i 2016.

Organisasjonen samler frivillige kulturorganisasjoner, og har 34 medlemsorganisasjoner. Målet til organisasjonen er å samle kulturorganisasjonene i en felles paraply for å kunne sette kulturpolitiske saker på dagsorden (Kulturalliansen, u.å.). Det er bare Korpsnett Norge og Norges Musikkorpsforbund av organisasjonene i KKO som fremhever Kulturalliansen som en viktig samarbeidsplattform. For disse to organisasjonene er det politiske saker og samarbeid som er viktig i Kulturalliansen.

5.2 De Unges orkesterforbund (UNOF)

De Unges orkesterforbund (UNOF) er en organisasjon for barne- og ungdomsorkestre i Norge. Organisasjonen har 5.000 medlemmer som er i alderen 2 – 25 år. Totalt organiserer UNOF 170 orkestre rundt om i Norge. Organisasjonen forvalter ulike støtteordninger for barne- og ungdomsorkestre – både for medlemmer av UNOF og støtteordninger som er åpen for alle å søke på. I tillegg til dette driver UNOF Norsk Ungdomssymfoniorkester for ungdommer mellom 13 og 20 år. Organisasjonen arrangerer også 14 sommermusikkskoler over hele landet (UNOF, u.å.-b). De Unges Orkesterforbund har et nasjonalledd med et eget styre i Oslo. På regionalt nivå har UNOF kretser som arrangerer seminarer, sommermusikkskoler, festivaler og konserter. Noen av kretsene har egne ansatte, mens andre har et styre som er ansvarlig for driften. De Unges orkesterforbund har følgende kretser: Oslo, Akershus, Buskerud, Østfold, Vestfold, Rogaland, Hordaland, Trøndelag og Nord-Norge (UNOF, u.å.-a).

UNOF ble stiftet i 1974. Ifølge daglig leder ble organisasjonen stiftet for å ivareta sommermusikkskolene, orkesterfestivaler og samarbeid mellom orkestre. Noe som står sentralt også i dag. Før stiftingen av UNOF eksisterte det fire store sommermusikkskoler rundt om i landet. Disse følte seg litt hjemløse, og det vokste frem et behov for en organisasjon som kunne ivareta disse. På samme tidspunkt fantes det også barne- og ungdomsorkestre som delvis var tilknyttet en annen organisasjon, men det var en vekst i barneorkestre, samtidig som man ønsket en organisasjon som kunne ta vare på orkesterfestivalene som var veldig populære. De første årene etter at UNOF ble stiftet, gikk mye av tiden med til å bygge opp organisasjonen. Relativt tidlig ble det etablert kretsledd, først i Oslo og Bergen, og senere i Trøndelag og noen andre steder. I starten var organisasjonen drevet av ildsjeler og frivillig arbeid. Utover 1980-tallet var organisasjonene blitt så stor og kompleks at det ble behov for å ansette en sekretær i nasjonalleddet. Fra da har det vært en utvikling i organisasjonen og det har gått fra 1 ansatt til 4 ansatte nasjonalt. Organisasjonen har hatt en jevnlig vekst siden starten, og opplever en årlig vekst på 5-7%.

Figur 5-1 Organisasjonskart, De Unges Orkesterforbund

Organisasjonsstrukturen til UNOF er presentert i *Figur 5-1 Organisasjonskart, De Unges Orkesterforbund*. I tråd med at organisasjonen har vokst har det blitt behov for kretsene å ansette noen som kan gjøre den økende mengden av arbeidsoppgaver. Dette har resultert i at tre av kretsene har deltidsansatte, og at en krets er på vei til å få det. Kretsene til UNOF følger den nå værende fylkesstrukturen i Norge. Organisasjonen har gjennom to landsmøteperioder hatt den regionale strukturen oppe til debatt. «Vi hadde vår egen idé, men nå har vi bestemt oss for å følge det som blir den endelige strukturen i Norge» (Daglig leder UNOF, 2019). Nå jobber organisasjonen for at de nåværende 9 kretsene skal kunne dekke de 11 nye fylkene. «Regionaliseringen av Norge treffer et punkt samtidig med at UNOF har vokst så stor som organisasjon at vi må tenke på hvordan vi driver og organiserer vår organisasjon» (Daglig leder UNOF, 2019). UNOF diskuterer nå hvordan de rent praktisk skal løse behovet for ansatte i kretsene. En mulig løsning for organisasjonen er å sett ut nasjonale oppgaver til kretsene, slik at kretsene har mulighet til å kunne lage en større stilling. «Vi har valgt at denne prosessen skal gå veldig, veldig langsomt og veldig naturlig slik at vi ikke plutselig sitter der og æææ» (Daglig leder UNOF, 2019).

Daglig leder beskriver at dersom det er saker som opptar organisasjonen eller er viktige for dem, så tar de kontakt med politikere. Da blir de ofte bedt om å skrive noe om saken. Da skriver de noe kort og konsist på maks en A4side.

«Noen ganger har vi også gått så langt at vi foreslår helt konkrete ting. Da hender det at setningene våre dukker opp i komiteene. Noen av setningene overlever noen ganger behandlingen og dukker opp i vedtak. Det var jo et par tre av setningene våre som dukket opp i frivillighetsmeldingen»

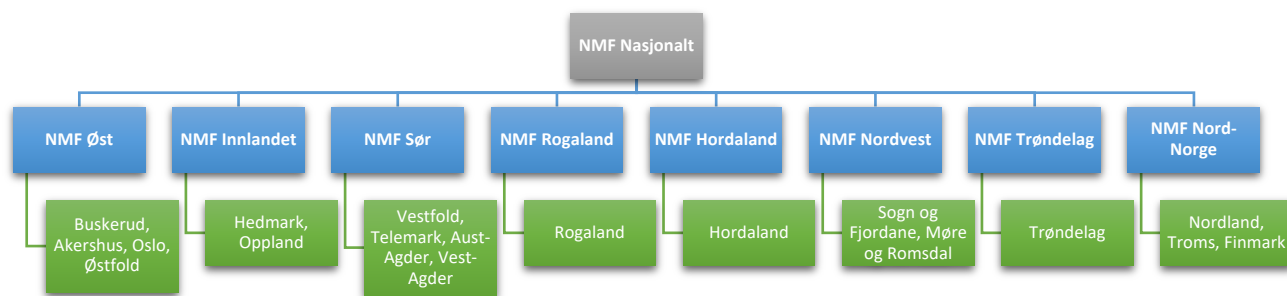
(Daglig leder UNOF, 2019).

Inntektene til UNOF er i hovedsak offentlig tilskudd. «*Ellers har vi fulgt rådet om å prøve å skaffe oss sponsor, så det har vi klart*» (Daglig leder UNOF, 2019). I tillegg til dette er en viktig inntektskilde medlemskontingent. Medlemsbetalingen er i ganske høy i orkestre ifølge daglig leder. Dette skyldes blant annet at det er dyrt med instruktører, dirigenter og instrumenter. «*Orkestrene driver veldig lite med salg og den type ting. Vi har heller trent opp både kretsleddene våre og alle orkestrene våre på å bli gode til å skrive søknader alle mulige steder*» (Daglig leder UNOF, 2019). Organisasjonen sender ca. 80 søknader i året på nasjonalt nivå, og får positivt svar på ca. 40 av dem. «*Når du vet du skal lage både søknader og rapporter på alle disse, og regner ut hvor mange uker det er i året, så forstår du at vi gjør dette her hver uke i gjennomsnitt*» (Daglig leder UNOF, 2019). Støtten som blir søkt om er både prosjektstøtte og driftsstøtte. Inntektene går i hovedsak til aktivitet, undervisningskostnader, og reiser osv.

5.3 Norges Musikkorps Forbund (NMF)

Norges Musikkorps Forbund er en organisasjon for korps i Norge, og har som formål å gjøre korps til en attraktiv fritidsinteresse for alle barn, unge og voksne. NMF sin visjon er «*Alle snakker korps*». Gjennom å stimulere til faglig kvalitet, målrettet arbeid og vekst i hvert enkelt korps jobber de for at hvert enkelt korps skal styrkes. NMF har et nasjonalledd i Bergen, og åtte regioner med egne styrer. Organisasjonen har følgende regioner: Øst, Innlandet, Sør, Rogaland, Hordaland, Nordvest, Trøndelag, og Nord-Norge (NMF, u.å.). Norges Musikkorpsforbund har aktivitet både på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå. Aktiviteten varierer etter hvilket nivå de er på. «*NMF er våre korps. Det er å spille i korps NMF driver med*» (Generalsekretær NMF, 2019). Organisasjonsleddet driver i hovedsak med tilrettelegging, utvikle kompetanse hos de tillitsvalgte, dirigentutvikling, arbeid for å få bedre rammebetingelser, og lager diverse arrangement som blant annet mesterskap og talentutviklingsprogram. «*Vi ønsker at det meste av aktiviteten skje i regionene, fordi den aktiviteten som vi snakker om, opp mot det statlige og paraplyorganisasjonene, foregår alltid i en kommune*» (Generalsekretær NMF, 2019).

Norges musikkorpsforbund jobber med å barn- og unge og voksne tilbud om en positiv aktivitet innenfor musikk, og at dette skal være tilgjengelig over hele landet. Korpsbevegelsen i Norge har lange røtter. På 1800-tallet kom de første korpsene. Dette var fundamentert på en lang tradisjon med forsvarsmusikk i Norge. I 1918 ble NMF opprettet, etter det generalsekretær kaller for en tilfeldighet. Da var det noen mennesker som tok initiativ til å samle noen korps i Birkelunden i Stabekk. Her fant de ut at de skulle danne en organisasjon for alle de som hadde en felles interesse i korps. I begynnelsen eksisterte organisasjonen i relativt løse former inntil 1946. «*I 1946 ble organisasjonen kuppet av bergensere, og administrasjonen/kjernen ble lagt til Bergen. Fra denne tiden og utover begynner NMF å ligne på NMF slik som det er i dag*» (Generalsekretær NMF, 2019).

Figur 5-2 Organisasjonskart, Norges Musikkorpsforbund

Strukturen til organisasjonen er beskrevet i *Figur 5-2 Organisasjonskart, Norges Musikkorpsforbund*. Organisasjonen har tre ulike nivåer. Tidligere hadde organisasjonen fire nivåer; nasjonalt, distrikt, krets, lokalt. På begynnelsen av 2000-tallet startet organisasjonen en regionaliseringsprosess med sikte på å etablere større regioner, og legge ned kretsene. Dette ble gjort i sammenheng med de pågående politiske forsøkene på å etablere større fylkeskommuner.

«Når Norge forvaltningsmessig skulle regionaliseres var det naturlig at vi gjorde det samme. NMF var litt kjappere enn landet forøvrig da vi etablerte nye regioner. Det viser seg jo nå, med Regionreformen, at en god del av det som ble gjort i 2006 faktisk klaffer med regionaliseringen som pågår nå»

(Generalsekretær NMF, 2019).

Da organisasjonen gjennomførte regionaliseringen i organisasjonen var ikke dette noe som gikk smertefritt for seg. Prosessen med å endre strukturen til organisasjonen ble diskutert på tre landsmøter. NMR Hordaland og NMF Rogaland var i begynnelsen en region, men søkte seinere om å få skille seg og blir to regioner – noe som ble vedtatt. I NMF Øst ble ikke fullt ut regionalisert før i 2013, fordi at det var utfordringer med sammenslåingen. *«NMF er som mange andre bygget på sterke tradisjoner. Altså vil endring alltid lage støy»* (Generalsekretær NMF, 2019).

Norges Musikkorpsforbund har også sett at kommunereformen påvirker strukturen i organisasjonen, ved at noen korps som følge av sammenslåinger endrer regiontilhørighet i organisasjonen. Det er også noen korps som søker landsstyret om å få ha en annen regiontilknytning enn den som de opprinnelig sogner til fylkesmessig. Dette er regulert

gjennom organisasjonens sine vedtekter §1.1⁴. «Det er en sikkerhetsventil. Fordi det er noen tilfeller hvor alt annet enn inndelingen tilsier at korpset hører naturlig sammen med den andre regionen» (Generalsekretær NMF, 2019).

NMF sine viktigste definerte politiske saker er økte rammebetingelser, full momskompensasjon og arena/lokalitets problematikk. Organisasjonen er ofte på besøk hos det offentlige, knyttet til konkrete saker. «Vi inviterer oss inn til det politiske miljø, også ender vi ofte opp med embetsverket, men det er jo greit. Vi har hatt veldig god nytte av det, og hatt kontakt med en del statssekretærer og sånn» (Generalsekretær NMF, 2019).

Organisasjonen prøver å la seg høre i alle politiske saker som angår eller tangerer feltet til NMF. Det er ofte organisasjonen sender egne høringer, eller bruker paraplyorganisasjonene/samarbeidsforum til å sende en felles høring.

«Jeg finner ikke noen grunn til å klage veldig mye på politikken som føres, men det jeg av og til stusser litt på motivet bak politikken. Satses regjeringen på kultur fordi de synes kultur er viktig som kultur, eller satses de på kultur fordi at vi er nyttige redskap for regjering og myndigheter for å få ting til?»

(Generalsekretær NMF, 2019).

Dette mener generalsekretær ble veldig tydelig under flyktningkrisen. Da ble det blant annet etablert Fritidserklæringen⁵ for å sikre at alle barn skal ha mulighet til å kunne delta på fritidsaktiviteter. NMF er med i styringsgruppen for fritidserklæringen. «... presse regjeringen til å stå ved og sette makt bak det at de faktisk signerte fritidserklæringen» (Generalsekretær NMF, 2019).

Hoveddelene av inntektskildene til NMF er kontingent og offentlig driftstøtte. Ellers har organisasjonen noen private samarbeidspartnere/sponsorer som generer inntekter til

⁴ § 1.1 **Organisering av regionene**

a. NMF er inndelt i regioner.

b. Regioninndelingen følger de grenser landsmøtet bestemmer.

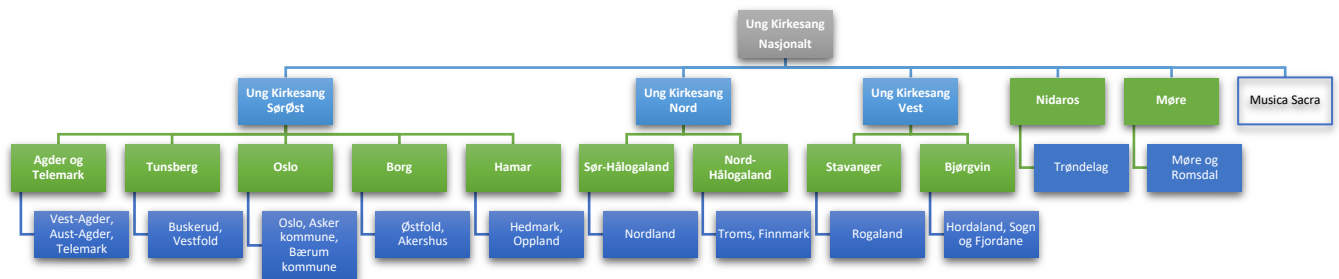
c. Forbundsstyret kan bestemme annen regiontilhørighet for korpset som søker om dette.

⁵ Fritidserklæringen har som mål at alle barn, uavhengig av foreldrenes sosiale og økonomiske situasjon skal ha mulighet til å delta jevnlig i minst en organisert fritidsaktivitet sammen med andre barn

organisasjonen. I tillegg forvalter NMF støtteordningen instrumentfondet på 14 millioner kr. Hoveddelen av inntektene til organisasjonen går til aktivitet og utvikling av nye tiltak, og personalkostnader. Alle regionene i NMF har ansatte. Det varierer i de ulike regionene, men det spenner seg fra 1,5 – 5 årsverk i de ulike regionene. Alle ansatte i regionene er ansatt nasjonalt. Tilsammen har NMF i underkant av 50 ansatte i organisasjonen, hvor 18/19 av disse arbeider for regionene. Det er også noen som har kombinerte stillinger hvor de jobber en del for en region og en del for nasjonalleddet.

5.4 Ung Kirkesang

Ung Kirkesang er en organisasjon for korsangere i barne- og ungdomskor tilknyttet menigheter i hele landet. Organisasjonen arrangerer kurs for sangere og dirigenter i hele landet i samarbeid med sine stiftsforbund. I tillegg til dette gir organisasjonen ut noter på eget forlag. Ung Kirkesang er en demokratisk og selvstendig organisasjon med nasjonalledd og stiftsforbund. Organisasjonen har 300 medlemskor som tilsammen har over 8.000 medlemmer. Ung kirkesang har tolv stiftsforbund i: Agder og Telemark, Bjørgvin, Borg, Hamar, Nidaros, Møre, Nord-Hålogaland, Stavanger, Sør-Hålogaland, Tunsberg og Oslo, i tillegg til Musica Sacra (Ung Kirkesang, u.å.). Musica Sacra er en selvstendig landsomfattende organisasjon som ble opprettet omtrent samtidig med Norges Kirkesangforbund. De siste 25 årene har organisasjonens hovedarbeid vært å arrangere en familieleir. De siste 20 årene har organisasjonen vært innmeldt som en ekstra territoriell stift i Ung Kirkesang.

Figur 5-3 Organisasjonskart, Ung Kirkesang

Strukturen til Ung Kirkesang er presentert i *Figur 5-3 Organisasjonskart, Ung Kirkesang*. Som det kommer frem av figuren har organisasjonen fire ulike nivåer. Opprinnelig er Ung Kirkesang delt opp i tre nivåer; nasjonalt, stifter, lokallag. Stiftene følger bispedømmene til Den Norske Kirke. «Det har vært 11 regionledd, samsvarende med bispedømmene, frem til inntil ett år og litt siden. Da begynte vi med et prøveprosjekt for å få til regionsamarbeid mellom disse» (Generalsekretær Ung Kirkesang, 2019). Prosessen med å etablere nye regioner oppstod da Bjørgvin ønsket å ha en ansatt regionkonsulent, da de så et behov for profesjonalisering av stiftene. Da gikk organisasjonen nasjonalt i gang med et prøveprosjekt, hvor alle stiftene ble invitert til å samarbeide med andre stifter med sikte på å skape større regioner hvor det var grunnlag for å kunne utlyse stillinger. Dette ble etablert som et

prøveprosjekt på 2 år. Planen med prosjektet er at regionene skal bli permanente og at stiftene skal legges ned når dette skjer. Under prøveperioden er det ikke aktivitet i stiftene.

«Landsstyret sendte ut melding til alle og spurte om det var noen flere som ville være med i prøveprosjektet. Det var det i utgangspunktet ikke, men da det var bestemt at de skulle få det i vest begynte snøballen å trille ganske raskt. Da var dere flere som hadde lyst til å være med» (Generalsekretær Ung Kirkesang, 2019). I dag er det to stifter som ikke er med i prøveordningen; Møre og Nidaros. Dette skyldes at Møre ikke ønsker å slå seg sammen med Nidaros, mens Nidaros ønsker å slå seg sammen.

For Ung Kirkesang er de viktigste politiske sakene å bevare de gode vilkårene som er for lagbasert barne- og ungdomsarbeid. Når organisasjonen har kontakt med det offentlig er det i hovedsak vedrørende søknader og rapportering. Ellers hender det noen ganger at organisasjonen deltar på høringer relatert til barne- og ungdomspolitik. Ung Kirkesang jobber i hovedsak gjennom paraplyorganisasjonen når det gjelder politiske saker som er viktige for organisasjonen. *«Vi driver ikke veldig heftig med lobbying og den slags. Jeg tenker at det har vi samarbeidsorganer til»* (Generalsekretær Ung Kirkesang, 2019). Ellers er det på regionalt og lokalt nivå som oftest kontakt med det offentlige når det gjelder å få tilgang på lokaler. Dette påpeker generalsekretær at ikke er et like stort problem for Ung Kirkesang som de andre organisasjonene i KKO, da organisasjonene har naturlig tilgang til kirkens lokaler. Denne kontakten med den Norske Kirke er også viktig politisk for Ung Kirkesang.

«Akkurat nå er den viktigste politiske kampen vi står i er å bevare muligheten for selvstendig barne- og ungdomswork i Den Norske Kirke. Det er særlig krefter i kirkens arbeidsgiverorganisasjon som ønsker at dette skal være mye tydeligere og mer byråkratisk, og ønsker opprydding i hvem som har ansvar for ditt og datt. Jeg og landsstyret mener at her rydder man i ting som ikke trenger rydding» (Generalsekretær Ung Kirkesang, 2019).

Den viktigste inntektskilden til Ung Kirkesang er offentlig støtte, i form av driftstilskudd og prosjektstøtte. *«Men så er det jo klart at det er den lille 5% i medlemskontingent som alt bygger på»* (Generalsekretær Ung Kirkesang, 2019). Finansieringen er noe ulikt i de ulike organisasjonsleddene. På lokalt nivå er det viktig med støtte fra menighetene i form av gratis tilgang på dirigent/kantor. Her er også medlemskontingent og frifond en viktig bidragsyter. Noen av lokallagene har veldig omfattende økonomi, mens andre har en relativt beskjeden

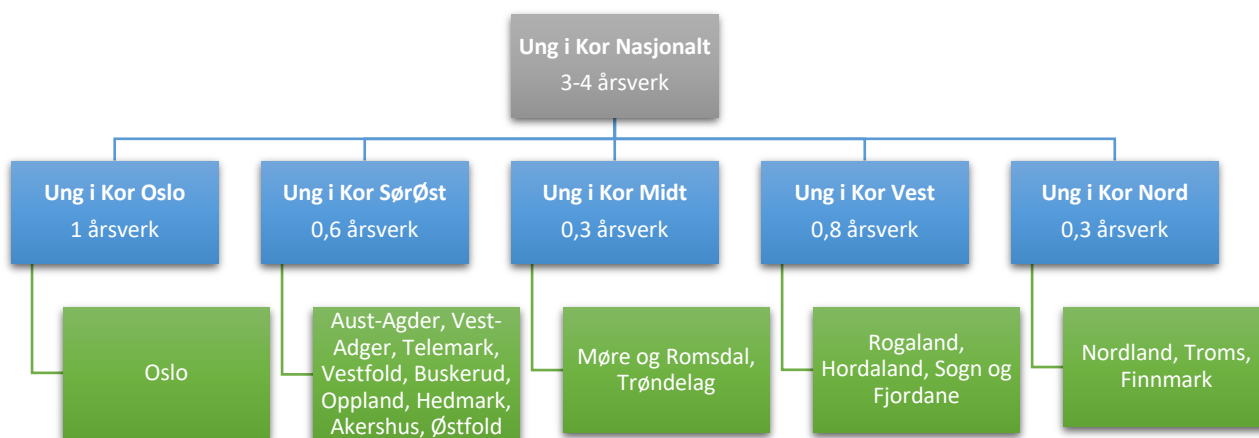
økonomi. Samtidig operer Ung Kirkesang i et felt innenfor det kirkelige hvor det er svært vanlig med gaver. Dette benytter organisasjonene seg i svært liten grad av. Hoveddelen av inntektene nasjonalt går til å betale de ansatte, men også til aktivitet og møter. Totalt har organisasjonen ca. 4 årsverk, hvor noen av disse har arbeidsoppgaver som regionkonsulenter i tillegg til å jobbe nasjonalt.

Ung Kirkesang har ikke per i dag merket noen direkte konsekvenser av regionreformen, men er spent på å se hvilke konsekvenser den får. *«Slik som det har vært er det veldig variabelt med hvordan det er med støtte fra de forskjellige fylkene til frivillig regionalt arbeid»* (Generalsekretær Ung Kirkesang, 2019). Generalsekretær i Ung i Kirkesang tror at det i bunn og grunn kommer til å være ganske likt som før, men at det blir noen nye adresser å sende søknader om økonomisk støtte til.

5.5 Ung i Kor

Ung i Kor er en landsomfattende barne- og ungdomsorganisasjon for barne- og ungdomskor i Norge, som er frittstående og demokratisk. Ung i Kor sin visjon er at «unge stemmer skal høres». Organisasjonen jobber for å styrke utbredelsen av og kvaliteten på barne- og ungdomskorsang gjennom musikalsk utvikling, kompetanse og opplæring i demokratisk arbeid. Ung i Kor har et nasjonalledd med en administrasjon og et styret. Videre har organisasjonen regioner med egne ansatte. Ung i Kor har følgende regioner: Nord, Midt, Vest, Sør-Øst og Oslo (UiK, u.å.).

Ung i Kor var tidligere en del av Norges Landssangerforbund som ble stiftet i 1921. Dette var da en kororganisasjon for både voksenkor og barne- og ungdomskor. I 1984 ble det bestemt å skille ut barne- og ungdomskorene i organisasjonen til en selvstendig organisasjon. Denne organisasjonen fikk navnet Norges barne- og ungdomskorforbund (NOBU), som i 2009 byttet navn til Ung i Kor. Da Ung i Kor ble stiftet mener daglig leder i organisasjonene at frivilligheten var annerledes. *«Man kan si at frivilligheten var annerledes da. Det å sitte i et styre var mer stas. Det var dresskledde menn som satt i alle fylkesavdelingene»* (Daglig leder Ung i Kor, 2019). Videre beskriver daglig leder at organisasjonen fra dette har gjennomgått en prosess hvor organisasjonene har blitt mer og mer profesjonalisert. En konsekvens av dette mener daglig leder er at organisasjonen i dag ikke forventer like mye av frivillige som man gjorde før organisasjonen fikk ansatte. *«Det er ikke like vanlig at frivillige tar på seg regnskapsoppgaver, men nå er det mer styring og komme med ideer som er typisk styrearbeid»* (Daglig leder Ung i Kor, 2019). Daglig leder mener at det har blitt mer mangelvare på personer som ønsker å sitte i styrer. Organisasjonen har gjennom flere år drevet et prosjekt med navn UKO hvor unge korsanger får opplæring i hvordan organisasjoner fungerer, demokratibyggning og organisasjonsutvikling. Dette har ført til at mange av deltakerne nå sitter i ulike styrer i organisasjonen. *«Så det har vel gått fra dresskledde menn til unge korsangere i styrene»* (Daglig leder Ung i Kor, 2019).

Figur 5-4 Organisasjonskart, Ung i Kor⁶

Organisasjonen har i dag en organisering på tre nivåer: lokalt, regionalt og nasjonalt. Som det kommer frem av *Figur 5-4 Organisasjonskart, Ung i Kor* har organisasjonen en nasjonal avdeling, fem regionale avdelinger, og under dette er medlemskorene. Det er i korene den meste av aktiviteten skjer. Utover dette har organisasjonen aktiviteter som blir arrangert regionalt og nasjonalt for medlemmene. Dette kan være aktivitet som dirigentkurs, UKO, ulike samlinger og sommerskoler. Regionene slik som de fremstår i dag er relativt nye. «Vi er midt i en omstrukturering. Vi har gått fra frivillig drevet fylkesledd/distriktsledd til større regioner med ansatte» (Daglig leder Ung i Kor, 2019). Sett bort fra Oslo, så er alle regionene opprettet i løpet av en tiårs periode. Oslo er den eneste regionen som har vært lik, og som er dobbelt så gammel som Ung i Kor. Noe av bakgrunnen til opprettelse av regionene var at det ble behov for ansatte, og at de tidligere distriktsleddene/fylkesleddene la ned driften fordi at det var manglende vilje til å drive organisasjonene på frivillig basis.

Ung i Kor samarbeider med mange andre organisasjoner i det daglige. «Vi samarbeider veldig masse, og legger stor vekt på at vi blir sterkere av å forgrene oss» (Daglig leder Ung i Kor, 2019). De fleste samarbeidene som organisasjonene har, bærer preg av et formelt preg. I den form av at det opprettes ulike nettverk som er mer eller mindre grad er formelle etter hvilke saker organisasjonene ønsker å samarbeide om. Ung i Kor samarbeider med seks andre kororganisasjoner i Koralliansen. Der er det viktigste arbeidet å jobbe med dirigentutvikling.

⁶ Ung i Kor Vest har en 60 % stilling som er finansiert av regionen selv, og en 20% stilling som er knyttet til den nasjonale avdelingen.

Gjennom denne alliansen har organisasjonene også opprettet samarbeidsavtaler om at organisasjonene skal respektere de ulike organisasjonenes særpreg og holde seg til den målgruppen som hver organisasjon har, og ikke lage konkurrerende virksomhet for en annen organisasjon sin målgruppe. Daglig leder beskriver at dette samarbeidet fungerer nogen lunde. Foruten å samarbeide med de andre kororganisasjonene, samarbeider Ung i Kor internasjonalt gjennom den Europeiske kororganisasjonen (European Choral Association) og et nordisk nettverk av barne- og ungdomskor organisasjoner (Norbusang).

I politiske saker bruker organisasjonen ofte nettverkene sine til å drive frem saker som de mener er viktige. De viktigste sakene for organisasjonen er saker som handler om rammevilkår; lokaler, støtteordninger og muligheten for å kunne drive kor på en inkluderende måte for alle. Organisasjonen forholder seg i hovedsak til Barne- og likestillingsdepartementet (BLD) og Kulturdepartementet (KUD). *«Vi havner litt mellom to stoler ved at vi både er en kulturorganisasjon og en barne- og ungdomsorganisasjon. De to departementene snakker ikke veldig godt sammen, og det merker vi»* (Daglig leder Ung i Kor, 2019). Det er særlig KUD Ung i Kor har kontakt med. Kontakten med BLD er ikke så veldig aktiv, bortsett fra at organisasjonen stiller på høringer og innspillmøter når det blir arrangert av BLD. *«Det er mer faglig innhold i kontakten med Kulturdepartementet, og mer støtte og medlemsorientert til BLD»* (Daglig leder Ung i Kor, 2019). Mye av kontakten med departementene går også gjennom paraplyorganisasjonene Norsk Musikkråd (NMR) og Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU). *«Det er letter å få kontakt med politikere gjennom LNU enn Norsk Musikkråd. De er kanskje flinkere til å ha bedre kontakt og de representerer jo en større bredde»* (Daglig leder Ung i Kor, 2019). Videre beskriver daglig leder at de nasjonalt ikke har så mye kontakt med det offentlige lokalt og regionalt. Da er det heller regionene som har denne kontakten. Noen av regionene er veldig aktive, mens andre ikke er det. Dette mener daglig leder henger sammen med stillingsprosent. Altså at de regionene som har større stillingsprosent, har også mer kontakt med det offentlige. Dette gjelder Ung i Kor Oslo og Ung i Kor Vest. Daglig leder mener også at dette skyldes det offentlige sin innstilling til barne- og ungdomsfrivilligheten og at det har vært tradisjon for samarbeid mellom det offentlige og Ung i Kor på disse stedene. Dette mener daglig leder likevel er en svakhet ved organisasjonen, i den forstand at man nasjonalt ikke har oversikt over hvordan man påvirker det offentlige lokalt og regionalt. *«De gangene vi snakker med sentrale politikere så sier de: nei, dere må forholde dere lokalt til ting. Det er litt utfordrende»* (Daglig leder Ung i Kor,

2019). Samtidig beskriver daglig leder også at organisasjonen har hatt en bevist strategi på nasjonalt nivå om å ha mer kontakt med det offentlige selv, og ikke bare gjennom andre organisasjoner, noe som var tilfellet for organisasjonene tidligere. *«Jeg vil si at det er ganske lett å få til møter med politikere, og vi har stilt mer på høringer og bare prøvd å være mer med. Vi ser at det hjelper»* (Daglig leder Ung i Kor, 2019).

Ung i Kor har årlig en omsetning på ca. 11 millioner kroner. Inntektene er i hovedsak driftsstøtte fra BLD, medlemskontingent, momskompensasjon, Frifond, offentlig prosjektstøtte, og prosjektstøtte fra sparebankstiftelsen. Av driftstøtten gir organisasjonen hvert år 150 000 kr til hver region, for å bidra til driften i regionene. Frifond fordeles videre ut til alle medlemskorene. De resterende av inntekten blir brukt på lønn og aktivitet. Alle regionene i Ung i Kor har egne ansatte. Det varierer derimot hvor stor stillingene er i de ulike regionene. Organisasjonen har gjennom de siste årene hatt en prosess hvor de ansatte i regionene tidligere har vært formelt ansatt gjennom de regionale musikkrådene. De siste årene har organisasjonen arbeidet for at alle regionkonsulentene skal være ansatt nasjonalt, med arbeidssted og arbeidsoppgaver i regionene. Per i dag er det kun Ung i Kor Oslo som fortsatt følger den gamle modellen ved at den ansatte er ansatt i Oslo Musikkråd.

«Vi har jo kanskje hatt litt flaks da, vi har gjort regionreformen før den kom» (Daglig leder Ung i Kor, 2019). Selv om daglig leder mener at regionene passer godt med den nye vedtatte strukturen til det offentlige, ser hun også utfordringer med Ung i Kor SørØst, og at det når blir færre steder organisasjonen kan søke penger fra. *«Region SørØst har vi lurt litt på om vi skal dele opp, og ser litt på regionaliseringen av Viken og Innland, og da bør vi kanskje tenke på å følge den»* (Daglig leder Ung i Kor, 2019). Utover å drøfte dissespørsmålene i organisasjonene og i KKO har ikke Ung i Kor gjort noen spesielle tiltak for å forberede seg på Regionreformen. Det viktigste for organisasjonen har vært å følge med på prosessen og passe på at støtten består og støtte opp under andre organisasjoner som merker mer direkte konsekvenser av reformen. Utover dette mener at daglig leder at Ung i Kor Midt har merket usikkerhet i Trøndelag etter sammenslåingen med tanke på støtteordninger. *«Nord-Trøndelag hadde bedre støtte til musikkorganisasjoner, men når de ble slått sammen gikk man kanskje heller over til å kutte i støtten, i stedetfor å øke den, men jeg vet faktisk ikke hva de får når de søker nå – om det ble som de hadde fryktet»* (Daglig leder Ung i Kor, 2019).

5.6 Korpsnett Norge

Korpsnett Norge ble stiftet av en gruppe mennesker som ønsker å være tilknyttet paraplyorganisasjonen Norsk Musikkråd. Organisasjonen jobber for å tilby kurs, dekke medlemmenes behov og tilby musikkfaglige og organisatoriske fellesskap. Korpsnett Norge har et nasjonalledd med egen administrasjon og styre, men har ingen regionale ledd (Korpsnett, u.å.). Korpsnett Norge er en musikkorganisasjon for musikkorps og andre musikkensembler. Hovedoppgaven til organisasjonen er å jobbe for at lokallagene kan drive på best mulig måte. Dette gjør det blant annet gjennom å tilby medlemservice og veiledning på organisasjonsfaglige og musikkfaglige spørsmål. Samtidig jobber organisasjonen med politiske saker for å bedre medlemmenes rammevilkår. Korpsnett Norge er tuftet på ideen om at organisasjonen skal bidra til aktiv deltakelse i musikk, og videreutvikle korps som blåseensemble gjennom organisatorisk, musikkpolitisk og musikkpedagogisk arbeid, både selvstendig og gjennom samarbeid med andre.

Korpsnett Norge ble stiftet 2001. Bakgrunnen til at organisasjonen ble stiftet var en direkte konsekvens av at Norges Musikkorpsforbund meldte seg ut av Norsk Musikkråd. *«Det var en god del korpsfolk som fant ut at det skulle finnes en organisasjon for musikkorps innenfor Norsk Musikkråd. Det er bakgrunnen til at Korpsnett Norge ble til»* (Daglig leder Korpsnett Norge, 2019). Siden har organisasjonen utviklet seg, hatt fokus på å være en nettverksorganisasjon som er tett på medlemmene og kan følge opp initiativ raskt. Korpsene i organisasjonen har jevnlig øvinger og konserter, og er det som utgjør kjerneaktiviteten i organisasjonen. *«De har en kjempeviktig funksjon i lokalmiljøene sine. Vi har en rekke nasjonale aktiviteter som skal bygge opp under dette»* (Daglig leder Korpsnett Norge, 2019). Et av prosjektene som Korpsnett jobber med nasjonalt er klassekorps, hvor de bytter ut den tradisjonelle musikkopplæringen i faget musikk i skolen. Dette krever et tett samarbeid mellom skolen, kommunen, kulturskolen og Korpsnett. *«Grunnen til at vi jobber med dette er fordi vi ser en del steder at det kan være et godt verktøy for skolekorpsene og bruke i rekruttering»* (Daglig leder Korpsnett Norge, 2019). I dette ligger det at organisasjonen kan rekruttere bredt, i den form at alle barn uavhengig av sosial bakgrunn får mulighet til å prøve å spille i korps. Organisasjonen har også en rekke ulike kurs, sommerskoler og mesterskap for sine medlemmer. De har også et nasjonalt ungdomsråd (KUR) som jobber med barne- og ungdomsarbeid, og har kurs og jobber med medvirkning i lokallagene.

Figur 5-5 Organisasjonskart, Korpsnett Norge

Organisasjonen har en relativt flat struktur som det kommer frem av *Figur 5-5*

Organisasjonskart, Korpsnett Norge. På nasjonalt nivå har organisasjonene en fast ansatt.

Alle korpsene og musikkensemblene er direkte medlem av Korpsnett Norge nasjonalt, men er selvstendige enheter med årsmøter og vedtekter. Alle medlemmene har rett til å stille på årsmøtet i Korpsnett Norge, og har en stemme hver. Korpsnett Norge har i dag ikke noen fungerende regionledd. Vedtektene til organisasjonen åpner for at det kan etableres regionledd dersom medlemmene ønsker det. *«Formelt sett er det ikke noe i veien for å etablere regioner, men vi har tenkt vi ikke gjør det før medlemmene ønsker det, eller det er behov for det»* (Daglig leder Korpsnett Norge, 2019). I ett tilfelle har det blitt opprettet en region i Korpsnett Norge, Korpsnett Østfold. Dette ble gjort fordi at fylkeskommunen krevde at det fantes et regionledd for å kvalifisere for støtte til sommerskoler og kurs. Denne regionen er ikke i drift i dag. Daglig leder opplever ikke at det noe problem at organisasjonen ikke har regionledd med tanke på støtteordninger.

«Vi tenker at det er i tiden å jobbe med nettverk og at de ikke nødvendig vis behøver å organiseres som fylkeslag med vedtekter og årsmøter. Mange av de oppgaven som et distriktslag kan ønske å gjøre, er jo sånn som man kan gjøre i litt løsere former også» (Daglig leder Korpsnett Norge, 2019).

I mange av disse tilfellene benytter Korpsnett Norge fylkesmusikkrådetene som kontaktpunkter og samarbeidspartnere.

De viktigste politiske sakene for Korpsnett Norge er tilgang på egnede lokaler, dirigent og instruktør kompetanse og økonomiske rammevilkår. Hovedkontakten med det offentlige har Korpsnett gjennom sine paraplyorganisasjoner. Når det politiske saker som Korpsnett ønsker å la seg høre i gjør de dette i hovedsak sammen med andre organisasjoner, eller i dialog med

relevante samarbeidspartnere. Typen av kontakt som organisasjonen har med det offentlige er forskjellig etter hvilket nivå i den offentlige strukturen de forholder seg til.

«På lokalt nivå tar vi gjerne direkte kontakt med en kommune eller kulturskole. Dersom det er et lokalt musikkråd der hender det at kontakten går gjennom dem dersom det er hensiktsmessig. Det samme gjelder på fylkesnivå. På nasjonalt går det veldig ofte gjennom paraplyorganisasjoner eller at vi har felles svar med KKO. Det handler om at vi tror at det gir mye større gjennomslag når man står samlet»

(Daglig leder Korpsnett Norge, 2019).

Når organisasjonen har kontakt på det lokale nivået handler det ofte om kulturskole, samarbeid mellom korps og kulturskole, eller etablering av klassekorps. På nasjonalt nivå handler det som oftest om innspill til politikk og enkelt saker.

Korpsnett Norge får hovedinntekten sin fra grunnstøtten til barne- og ungdomsorganisasjoner som blir fordelt av BLD. Organisasjonen er en generasjonsoverspennende organisasjon. Med dette menes det at det er også voksenkorps som er medlemmer. Det gjør at medlemmene som er over 26 år ikke kvalifiserer for driftsstøtte gjennom BLD. Korpsnett Norge får driftsstøtte basert på disse medlemmene fra støtteordningen driftsstøtte til landsdekkende musikkorganisasjoner som forvaltes av Norsk Musikkråd. Ellers har organisasjonen inntekter fra medlemskontingent, momskompensasjon, støtte fra Sparebankstiftelsen og diverse prosjektmidler. Daglig leder i Korpsnett Norge mener at det er en utvikling til at noen av støtteordningene til drift har stått stille, og det disse midlene er nødvendig for å kunne gjøre kjerneaktiviteten til organisasjonen uten at det må knyttes til et prosjekt.

«Det handler egentlig om at prosjektene til organisasjonene skal ha frihet til å gjøre det som medlemmene ønsker og som er viktig for utviklingen av medlemmene og organisasjonen, fremfor å jakte på prosjekter hele tiden. Samtidig er det utrolig viktig å ha prosjektstøtte fordi det er jo det som gir mulighet til å sette i gang nye aktiviteter. Korpsnett har nok fått stadig mer prosjektstøtte fordi vi bruker anledningen til å søke, og har blitt flinkere til det»

(Daglig leder Korpsnett Norge, 2019).

Organisasjonen har ikke merket noen konsekvenser av Regionreformen på nåværende tidspunkt. Daglig leder peker på at det var mange oppgaver som var foreslått å settes ut til de nye regionene innenfor musikkfeltet, som ikke ble det enn så lenge. Det er Korpsnett Norge veldig glad for. *«Fordi hvis store deler av kultur og frivillighetspolitikken flyttes til regionene, så er det viktig at fylkeskommunene har en sterk samtalepartner på det frivillige musikklivet»* (Daglig leder Korpsnett Norge, 2019). Daglig leder opplever at man gjennom fylkesmusikkrådene er bedre rigget til dette enn andre felt, men at det kan være utfordringer med Regionreformen for Korpsnett. *«Jeg kan se for meg at det vil være behov for å styrke det regionale leddet i organisasjonen på ett eller annet tidspunkt. Litt avhengig av hvor mange oppgaver som flyttes til regionene»* (Daglig leder Korpsnett Norge, 2019)

5.7 Oppsummering av organisasjonene

Historikken til organisasjonene i KKO viser at alle organisasjonene har lage røtter tilbake til organisasjonssamfunnets begynnelse, slik som Selle og Wollebæk (2002) funnet i sine historiske analyser av organisasjonssamfunnet. De fleste av organisasjonene skilles ut som egne organisasjoner på 1970- og 1980-tallet. Dette henger nok sammen med at barne- og ungdomsorganisasjonene da fikk en økt oppmerksomhet politisk.

Alle organisasjonene i undersøkelsen har regionalledd, med unntak av Korpsnett Norge. Som presentasjonen av de ulike organisasjonene viser er det svært forskjellig hvordan regionalleddene er organisert, og hvilke territorielle grenser de dekker. Organisasjonene som har regionledd har alle enten gjennomgått eller gjennomgår en regionaliseringsprosess, hvor målet er å lage større regionale organisasjoner. Det virker som om behovet for en regionaliseringsprosess hos de fleste organisasjonene er grunnlagt i at de regionale organisasjonene ønsker å ha egne ansatte eller at de regionale organisasjonene legges ned.

De politiske sakene til organisasjonene er i hovedsak de samme. Dette kan være en av grunnene til at organisasjonene finner mye nytte i å organisere seg og samarbeide gjennom KKO. Alle organisasjonene er opptatt av samarbeid, og samarbeider mye med andre organisasjoner i omgivelsene. I hovedsak er disse samarbeidene tuftet på politiske saker og utfordringer. Det virker som om det er ikke er like utstrakt samarbeid i det som gjelder aktivitet.

5.8 Regionreformen – ny struktur og nye oppgaver

I Meld. St. 22 (2015 – 2016) *Nye folkevalgte regioner – rolle, struktur og oppgaver* redegjør regjeringen for bakgrunnen og reformbehovet av det regionale nivået. Regjeringen mener at grensene til regionale statlige samarbeidspartnere har blitt endret og sammenfaller ikke lengre med de politiske regiongrensene. Videre mener regjeringen at for at regionene skal kunne ta rollen som en strategisk samfunnsutvikler og møte samfunnsutfordringene så trenges det større regioner. Ved å lage større regioner kan også overføringen av nye oppgaver og ansvar finne sted.

«Mindre justeringer vil ikke legge til rette for en forsterket koordinering av samfunnsutviklingsoppgavene med regionalstatsforvaltning, og mange fylkeskommuner vil ikke kunne overta oppgaver der kravet til innbyggergrunnlag er en vesentlig faktor, for eksempel på kulturområdet»

(Meld.St.nr. 22, 2015-2016, s. 35).

Selv om regjeringen ønsker at den nye fylkesstrukturen skal bidra til at forskjellene mellom fylkene skal bli mindre, viser de at det kan være vanskelig å få til i praksis. *«Også etter en reform av regionstrukturen kan forskjellene mellom regionene bli store. Men slik er dette landet. Det er – og vil være – forskjeller.»* (Meld.St.nr. 22, 2015-2016, s. 35)

Regjeringen mener at fylkesinndelingen som, til nå, har stått urørt i over 150 år, er tilpasset en annen tid. Regjeringen mener at det er en forutsetning at fylkeskommunene endrer struktur for å kunne fylle en strategisk rolle som samfunnsutvikler og møte utfordringene i samfunnet. Ved at grensene til viktige regionale statlige samarbeidspartnere har endret struktur de siste tiårene, sammenfaller ikke disse lengre med fylkesgrensene. Produktivitetskommissjonen (NOU 2016: 3) viser, ifølge regjeringen, at organiseringen til samarbeidspartnerne er svært mangfoldig, og at koordineringen med fylkesmenn og fylkeskommuner er komplisert. Kommisjonen viser til at det for 38 statlige etater er valgt 36 ulike regionale inndelinger. Dette mener kommisjon vanskelig gjør godt samarbeid på tvers av statlige etater, stat, fylkeskommuner og kommuner. Regjeringen mener at det som et ledd i Regionreformen vil være nødvendig å se på regional statlig forvaltning. Samtidig sier regjeringen: *«Staten vil ha færre fylkeskommuner å samhandle med»* (Prop. 84 S, 2016-2017, s. 11).

Regjeringen sitt mål er å gjennomføre Regionreformen samtidig med Kommunereformen. På den måten blir både nye kommuner og ny regional inndeling iverksatt fra 01.01.2020. Den videre prosessen har vært at Kommunal- og moderniseringsministeren i juli 2015 inviterte alle fylkeskommunene til å innlede samtaler med nabofylker med tanke på sammenslåing. Fylkeskommunene fikk frist til 1. desember 2016 på å fatte vedtak om sammenslåing med nabofylkene. På bakgrunn av dette tok regjeringen en samlet vurdering av situasjonen og vurderer regionstrukturen i lys av målene for reformen (Meld.St.nr. 22, 2015-2016, s. 35 - 36). I St.Meld.nr 22 (2015-2016) mener departementet at det vil være hensiktsmessig med om lag 10 nye regioner (Meld.St.nr. 22, 2015-2016, s. 66). Styresettet i Norge er slik at fylkeskommunene og kommunene ikke er selvstendige enheter. De er underlagt Stortinget, og det er derfor opp til Stortinget å bestemme den territorielle inndelingen av fylkene.

Prosessene for hvordan de ulike fylkeskommunene har gjennomført samtaler med nabokommunene om eventuelle sammenslåinger virker på bakgrunn av dokumentanalysen tilfeldig og svært forskjellig i de ulike fylkene. Noen fylker har hatt samtaler med flere fylkeskommuner, andre har fått gjennomført utredningsarbeid for å se på mulighetene for en ny region. Noen av fylkene har også hatt høringer om forslagene til nye fylkessammensetninger. Her virker det tilfeldig og ulikt hvem som har hatt mulighet til å uttale seg i de ulike høringene. I de ulike høringsprosessene i fylkene virker det som om geografisk plassering har mye å si for kommunenes respons i høringsrundene. Dette handler om hvilke fylker de ulike kommunene ser det hensiktsmessig å slå seg sammen med og ikke. Dette kan henge sammen med bosettingsmønstre, kommunikasjon og demografi. Basert på analyse av *Prop. 84 S (2016 – 2017)* synes det at frivillig sektor i svært liten grad har deltatt i høringene som fylkeskommunene har hatt om sammenslåing. Det kan være ulike grunner til dette som ikke en analyse av proposisjonen klarer å fange opp, da den ikke sier noe om hvordan høringene i praksis har blitt gjennomført.

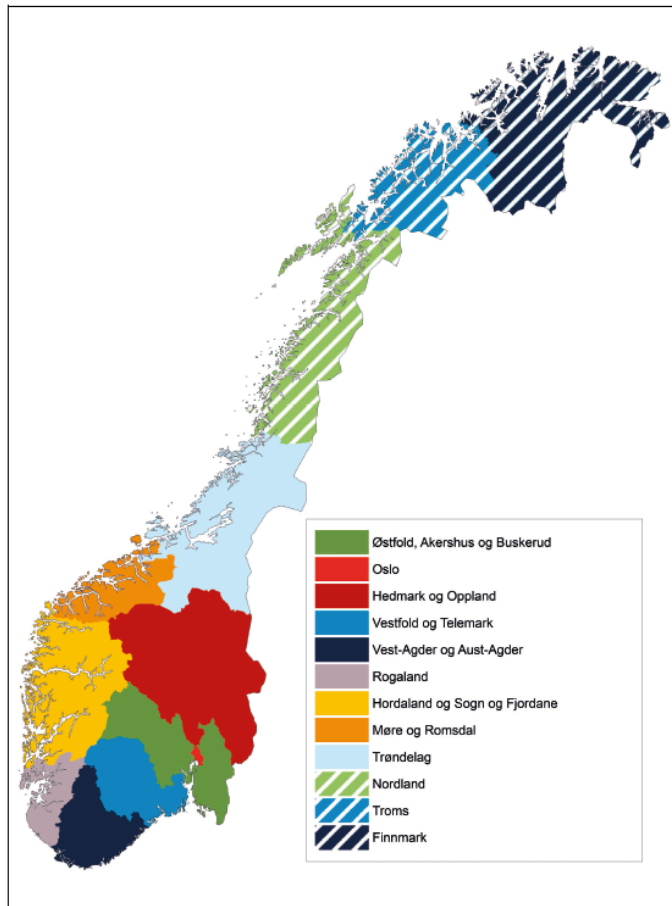
Forslaget til ny struktur ble presentert i *Prop. 84S (2016-2017) Ny inndeling av regionalt folkevalgt nivå*. I *Figur 5-6 Fremlegg til ny inndeling av regioner* (Prop. 84 S, 2016-2017, s. 34) blir forslaget fra regjeringen til ny inndeling presentert. Her ser man at de tre nordligste fylkene; Nordland, Troms og Finnmark, er skravert. Dette er fordi det i *Prop. 84 S (2016-2017)* ikke ligger forslag til vedtak for sammenslåing av de tre nordligste fylkene. I

behandlingen i Stortinget ble det vedtatt at Troms og Finnmark skal slå seg sammen⁷. Dermed ender det opp med at de nåværende 18 fylkeskommunene blir til 11 nye fylkeskommuner fra 1. januar 2020.

Analysen av proposisjonen viser at det ikke alle steder er samsvar mellom fylkenes egne ønsker til sammenslåing, og de vedtatte sammenslåingene som er gjort i Stortinget. Likevel mener Regjeringen at den nye strukturen med større fylkeskommuner vil legge grunnlag for å se større funksjonelle områder i sammenheng. *«Større fylkeskommunar vil kunne øve innverknad på og sjå større heilskap i løysing av oppgåver som strekkjer seg over større geografiske område...»* (Prop. 84 S, 2016-2017, s. 32). Videre mener regjeringen at større fylkeskommuner med styrkede ansvarsområder vil gi et større politisk spillerom og bidra positivt til demokratiet. *«Regjeringa meiner dette gjev større politisk spelerom, mellom anna ved at fleire utfordringar kan sjåast i samanheng. Dette kan òg skape auka interesse for og vitalisere fylkesdemokratiet»* (Prop. 84 S, 2016-2017, s. 33).

⁷ **Vedtak 844**

Troms fylkeskommune og Finnmark fylkeskommune slås sammen fra 1. januar 2020.

Figur 5-6 Fremlegg til ny inndeling av regioner (Prop. 84 S, 2016-2017, s. 34)

Frivillighet Norge har i sin rapport *Kartlegging av samarbeid mellom fylkeskommunene og de frivillige organisasjonene* undersøkt hvor vidt de frivillige organisasjonene har blitt involvert i arbeidet med sammenslåing av ny fylkeskommune. Videre har de i rapporten også undersøkt om fylkeskommunene i dag har en egen politikk for frivillig sektor. Det Frivillighet Norge legger i at fylkeskommuner har en selvstendig frivillighetspolitikk er at fylket har vedtatt egen frivillighetspolitikk eller -melding med kunnskap om og ambisjoner for frivilligheten i fylket. De fylkene som ikke har egen frivillighetspolitikk behandler frivilligheten i andre plandokumenter, og ofte i flere ulike plandokumenter. I *Tabell 5-2 Involvering av frivillig sektor i sammenslåingsprosessene* er på bakgrunn av dokumentanalysen laget en fremstilling av ulike funn i rapporten til Frivillighet Norge som sier noe om hvorvidt frivilligheten er trukket inn i arbeidet med nye fylkeskommuner og om fylkeskommunene har en frivillighetspolitikk. Som det kommer fra av tabellen er det svært få fylkeskommuner som har involvert frivillig sektor i arbeidet med sammenslåing. Det er også svært få fylkeskommuner som har en frivillighetspolitikk.

Tabell 5-2 Involvering av frivillig sektor i sammenslåingsprosessene, Kilde: (Seland, 2019)

Fylkeskommune	Hvordan frivilligheten er trukket inn i arbeidet med ny fylkeskommune	Har frivillighetspolitikk	Ny fylkeskommune
Aust-Agder	Ikke involvert per nå	Nei	Agder
Vest-Agder	Fylkeskommunen har informert frivilligheten om sammenslåingsprosessen. Det er planlagt at de frivillige organisasjonene skal involveres mer etterhvert.	Nei	
Hedmark	Frivilligheten er så langt ikke trukket inn	Ja	Innlandet
Oppland	<i>ukjent</i>	Nei	
Troms	<i>ukjent</i>	Plan om å få	Troms og Finnmark
Finnmark	Ikke involvert per nå	Nei	
Vestfold	Organisasjonene har blitt orientert om arbeidet med sammenslåing.	Nei	Vestfold og Telemark
Telemark	Fylkeskommunene har svart på spørsmål fra organisasjonene, men foreløpig har organisasjonene ikke vært involvert i arbeidet med ny fylkeskommune.	Ja	
Hordaland	I liten grad foreløpig, men vil bli behandlet i forbindelse med ny planstrategi	Har plan om å få	Vestland
Sogn og Fjordane	Organisasjonene har blitt informert om sammenslåingsprosessen på møter fylkeskommunen.	Nei	
Akershus	April 2018 fylkeskommunen arrangerte Frivillighetskonferansen 2018: I støpeskjeen. Omstilling til Viken, som hadde frivillighet og regionreformen som tema	Ja	Viken
Buskerud	Nei	Nei	
Østfold	Organisasjonene er blitt orientert om sammenslåingsprosessen. Fylkesadministrasjonen har nedsatt en arbeidsgruppe som skal jobbe med frivillighet, disse vil på sikt ha en tettere dialog med frivilligheten.	Nei	
Trøndelag	Barne- og ungdomsfrivilligheten var noe koblet på sammenslåingsprosessen.	Nei	Trøndelag

Som en viktig del av Regionreformen har det vært lovet at oppgaver skal flyttes, og at fylkeskommunene skal overføres nye oppgaver slik at porteføljen av oppgaver til fylkeskommunene økes. I Meld. St. 22 (2015 – 2016) sier regjeringen at det er behov for en utredning av hele kulturfeltet før de kan vurdere hvilke oppgaver som kan overføres til fylkeskommunene. I Prop. 84 S (2016 – 2017) følges dette opp, og det understrekes behovet for å utrede hele kulturfeltet og samtidig gi aktørene innenfor feltet mulighet til å la seg høre i prosessen. Kulturdepartement har mellom disse stortingsmeldingen og proposisjonen til Stortinget gjort noen utredninger på området. De mener at det er viktig at oppgaver legges på det lavest mulige nivået som er effektivt, og at oppgaver som krever regionalpolitisk skjønn og vurdering bør legges til folkevalgte organ (Prop. 84 S, 2016-2017, s. 90 - 91).

Under behandlingen av St. Meld. 22 (2015 – 2016) ba Stortinget regjeringen om at det skulle nedsettes et ekspertutvalg som skulle se på nye oppgaver til regionene.

«Vedtak 821

Stortinget ber regjeringen sette ned et ekspertutvalg som skal foreslå ytterligere nye oppgaver til regionene når den nye regionstrukturen er fastlagt, og senest våren 2017.»

I etterkant av dette ble det satt ned et ekspertutvalg. Ekspertutvalget (Hagenutvalget) har hatt som oppgave å se hvilke oppgaver som i dag ligger på nasjonalt nivå – som kan flyttes til fylkeskommunene. Utvalget har lagt til grunn generalistkommuneprinsippet⁸, om at alle kommunene skal ha like oppgaver. Hagenutvalget har lagt til grunn for arbeidet at oppgaver bør legges så nært til innbyggerne som mulig (Hagenutvalget, 2018, s. 9). Hagenutvalget fikk mandat til å undersøke mulige oppgaver som kunne flyttes. Ekspertutvalget laget en rapport med sine forslag som ble sendt på offentlig høring. Rapporten og høringene ble fulgt opp av en Stortingsmelding (Meld.St.nr.6, 2018-2019) hvor regjeringen presenterte sine forslag til hvilke oppgaver som burde overføres til fylkene.

Hagenutvalget mener at mange av oppgavene og tilskuddsordningene til kultur og musikkfeltet med fordel kan legges til fylkeskommunene. De argumenterer for at det regionale nivået vil være bedre egnet for å gjøre ordningene tilpasset regionale og lokale

⁸ Hagenutvalget viser til generalistkommuneprinsippet som at alle fylkeskommunene skal ha de samme lovpålagte oppgavene og samme finansieringssystem for å sikre de samme rammene for organisering og styring (Hagenutvalget 2018, s. 30).

forhold. Videre mener utvalget at kultur har en egenverdi som vil kunne gis større betydning og oppslutning dersom kultur ikke ses isolert i et sektorperspektiv. Utvalget mener at gjennom økt ansvar og kulturfaglig kompetanse i fylkeskommunen vil kommunene kunne være en sterkere faglig støtte i det kommunale kulturarbeidet. De mener at dette er en funksjon som departementet og Norsk Kulturråd ikke vil kunne ivareta. Ved å overføre store deler av kulturområdet vil dette være i tråd med retningslinjene om at oppgaver som krever stor grad av samordning eller oppgaver som har store kontaktflater bør legges til samme forvaltningsnivå (Hagenutvalget, 2018, s. 125 - 126). Utvalget foreslår å flytte ut flere oppgaver innen kulturfeltet. En av de oppgavene som foreslås flyttet ut av utvalget er musikkutstysordningen. Dette er en ordning som finansieres av overskuddet til Norsk Tipping, kalt spillemidler til kulturformål. Denne ordningen forvaltes i dag av Norges Musikkorpsforbund (NMF) og De unges orkesterforbund (UNOF) (Hagenutvalget, 2018, s. 130).

Rapporten til Hagenutvalget ble sendt på offentlig høring etter at den ble presentert 1. februar 2018. I høringsrunden var det mange kommuner, institusjoner, næringsliv og frivillig organisasjoner m.m. som valgte å delta på høringen (Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2018). Det var flere organisasjoner som lot seg høre som tar opp momenter som er relevant for dette forskingsprosjektet. Disse er: Norsk Musikkråd, LNU, UNOF og NMF, Frivillighet Norge og Kulturalliansen. I tabellen under er det gjort en fremstilling og sammenfatning av meninger i de ulike høringene presentert. Tabellen er generert på bakgrunn av funnene gjort i dokumentanalysen.

Tabell 5-3 Høringssvar fra organisasjonene om flytting av oppgaver og planarbeid innen kultur og frivillighet

Organisasjon	Høringsuttalelse om flytting av forvaltningsoppgaver	Planarbeid i fylkeskommunene
Norsk Musikkråd	<p>«Oppgavefordelingen på kulturfeltet må styres av hva som er best for kulturlivet og befolkningens tilgang på kultur, og ikke av et ensidig behov for å overføre oppgaver og budsjettmidler til fylkeskommunene»</p> <p>«Norsk Musikkråd er samtidig opptatt av at eventuell overføring av ansvarsoppgaver fra stat til fylke på kulturfeltet ikke må rasere</p>	<p>«Kulturlivet i fylker og kommuner er en positiv kraft regionalt og lokalt, deres betydning og prioritering må inkluderes og nedfelles i det regionale planarbeidet»</p>

	<p><i>eksisterende kompetansemiljøer eller føre til kutt i bevilgningen til det lokale musikk- og kulturlivet»</i></p>	
LNU	<p><i>«Endringer i forvaltningen av støtteordninger må først og fremst ha som mål å være forenklende for de som mottar støtte. LNU er kritiske til at det foreslås å flytte ansvaret for støtteordninger som i dag forvaltes av organisasjonene, som for eksempel ordning for innkjøp av musikkinstrumenter, til fylkeskommunene. Vi mener at dette ikke er forenklende for de som benytter seg av ordningen»</i></p> <p><i>«Dessverre reflekterer hverken rapporten eller forslaget som er til høring at det ikke er staten, men organisasjonene selv, som forvalter mange av støtteordningene. Å flytte forvaltningsoppgaver fra organisasjonene til fylkeskommunen vil være å flytte oppgavene lengre fra innbyggerne, ikke nærmere»</i></p> <p><i>«Vi ser heller ikke at fylkeskommunen har bedre forutsetninger for å gjøre faglige vurderinger om søknader enn paraplyorganisasjoner som i forvalter støtteordninger. Samtidig vil det kreve mer ressurser av organisasjonene dersom de må forholde seg til ulike retningslinjer og søknadsprosesser i forskjellige fylker. Dette vil være byråkratisering av organisasjonene, og vil føre til at de får mindre ressurser til å skape aktivitet.</i></p>	
De unges orkesterforbund og Norges Musikkorpsforbund	<p><i>«Å forvalte disse ordningene krever en betydelig musikkfaglig kompetanse. Man må kjenne til de ulike instrumentene i et korps eller orkester, prisene på disse, og hvilket kvalitetsnivå og prisklasse som er hensiktsmessig for hvilket nivå musikerne er på»</i></p>	

	<p>«Dersom elleve ulike fylkeskommuner skal skaffe seg en tilsvarende kompetanse, frykter vi både at det vil bli ressurskrevende og samfunnsøkonomisk lite effektivt, og at resultatet vil bli ujevnt.»</p> <p>«I dette tilfellet mener vi at å løse oppgavene «så nært som innbyggerne som mulig» må bety at forvaltningen av instrumentinnkjøpsmidlene fortsatt skal gjøres av frivillig sektor.»</p>	
Frivillighet Norge	<p>«Sentralledet har ofte langt bedre forutsetninger enn kommunen for å identifisere lokallagenes behov, de holder oversikt over og bistår i arbeidet med å søke om midler og bidrar også til kompetanseutvikling og -overføring mellom lokallag i ulike deler av landet»</p> <p>«Forslaget om å desentralisere tilskuddsforvaltningen kan bidra til å svekke sentralledenes rolle og styrke, og er etter Frivillighets Norges mening problematisk i ett maktfordelingsperspektiv.»</p> <p>«Oppsummert frykter Frivillighet Norge at regionaliseringen av statlige tilskuddsordninger vil kunne svekke viktige roller som sentralledene har i dag, svekke finansieringen av frivillig sektor og at kompetansen om – og strukturen på samarbeidet med – frivilligheten i dag er for svak på det regionale og lokale nivået.»</p>	<p>«Vår erfaring er at kommunene har liten kontakt med bredden av lag og foreninger, og dermed også liten kunnskap om frivilligheten lokalt. Det er videre lite struktur på samarbeidet mellom kommunen og frivillig sektor. Det er i tillegg få eller ingen møtepunkter som omfatter hele bredden i frivillig sektor og der er mangel på kommunale planer der kommunen beskriver hvordan den ønsker å forholde seg til frivillig sektor.»</p> <p>«Per i dag har omlag 50 kommuner, eller rundt 12% av kommunene en frivillighetspolitikk. Argumentet om at det er kommunen som best kjenner den lokale frivillighetens behov er etter vår oppfatning derfor ikke riktig.»</p> <p>«Det er også stor risiko for at frivillig sektor lettere blir nedprioritert i forhold til de lovpålagte tjenestene, når budsjettene ikke strekker til regionalt og kommunalt. Det gjør frivilligheten mer sårbar i</p>

		<i>kommunale og fylkeskommunale budsjetter.»</i>
Kulturalliansen	<p><i>«Mange av ordningene som foreslås flyttet er utviklet av og forvaltes av frivillige kulturorganisasjoner med høy fagkompetanse og god kontakt med den lokale aktiviteten.»</i></p> <p><i>«For ordningene nevnt over mener vi at systemer og rutiner for forvaltning drives mer effektivt på et nasjonalt nivå enn om hvert enkelt fylke skal bygge opp kompetanse, rutiner og systemer. Vi er redd for at en pulverisering av disse ordningene til 11 fylker vil føre til at det i sum blir byråkrati knyttet til forvaltningen. Vi mener at hensynet til en kostnadseffektiv oppgaveløsning tilsier at ordningene nevnt over beholdes på et nasjonalt nivå. Fagnettverk kan ikke erstatte den nasjonal koordinering slik ekspertutvalget antyder.»</i></p> <p><i>«De frivillige organisasjonene har stor fagkunnskap som er viktig ved forvaltning av tilskudd og styrking av kompetanse i det frivillige kulturlivet. Flytting av oppgaver der disse organisasjonene er involvert, vil svekke organisasjonene og gjøre at denne kompetansen i mindre grad kommer kulturlivet til gode. Organisasjonene har lokal, regional og nasjonal forankring. Dette sikrer god kontakt mellom det lokale og nasjonale.»</i></p>	<p><i>«På en rekke samfunnsområder finnes det lovpålagte minstekrav og reguleringer. Slike krav finnes i liten grad innenfor kultur. Vi frykter derfor at kulturlivet skal bli nedprioritert sammenlignet med områder som samferdsel, videregående opplæring og helse.»</i></p> <p><i>«Kulturalliansen mener at kulturpolitikken bør legge føringer for ansvarsfordelingen mellom forvaltningsnivåene og ikke omvendt. Slik det nå er lagt opp, frykter vi at regionreformen vil legge premissene for kulturpolitikken.»</i></p>

Som det kommer frem av *Tabell 5-3 Høringsvar fra organisasjonene om flytting av oppgaver og planarbeid innen kultur og frivillighet*, legger organisasjonene stor vekt på at støtteordninger som forvaltes av organisasjonene er tetttest på innbyggerne. Med dette mener organisasjonene at når de forvalter støtteordninger har de tettere kontakt med målgruppen for støtteordningene enn det offentlige myndigheter har. Samtidig trekker samtlige av organisasjonene frem at behovet for fagkompetanse er en viktig forutsetning for å kunne

forvalte støtteordningene på en god og effektiv måte. Dersom støtteordninger som ordningen for innkjøp av musikkinstrumenter legges til de nye fylkene vil det være nødvendig for alle fylkene å opparbeide seg den kompetansen som organisasjonene i dag besitter. Mange av organisasjonene frykter at dersom en slik støtteordning settes ut til fylkene vil den forsvinne til slutt.

De unges orkesterforbund (UNOF) har sammen med Norges Musikkorpsforbund (NMF) sendt høringssvar i forbindelse med forslaget til nye oppgaver til regionene.

«Vi sa prinsipielt at den der holdningen som kommer frem i de offentlige dokumentene om at kommunene er nærmest og de vet best hvor skoen trykker fordi de har mest kontakt. Det vil vi protestere hardest på. Fordi det er en misforståelse, en offentlig misforståelse. Det er faktisk vi som har mye mer kontakt med medlemmene våre og vi som vet mye mer om dette. Det er grunnen til at vi finnes som organisasjon, og grunnen til at vi kjemper for disse tingene. Det er sånn organisasjonslivet i Norge fungerer, og hvis dere glemmer det så er det ett alvorlig brudd.» (Daglig leder UNOF, 2019).

UNOF frykter at dersom man flytter oppgaver innen musikkfeltet ut, vil det bli pulverisert og forsvinne på sikt. Mange av støtteordningene er ganske små, og derfor er det mulighet for at de til slutt forsvinner i et stort sluk.

Generalsekretær i Norges Musikkorpsforbund (NMF) sier at de i tillegg til å sende høringssvar sammen med UNOF brukte de også paraplyorganisasjonene til å støtte deres sak i sine innspill til rapporten. Særlig var det viktig for NMF å samarbeid med Kulturalliansen om høringsuttalelser.

Mange av organisasjonene trekker også frem at det er et behov for mer regulering av fylkenes ansvar innenfor kultur og frivillighet. Dette er i dag lite regulert, og organisasjonene ser på dette som en utfordring, da det er svært ulik praksis i ulike fylker. I Meld. St. 22 (2015 – 2016) skriver regjeringen at større handlingsrom innen kulturpolitikken kan gi fylkeskommunene viktige bidrag for å fylle rollen som samfunnsutvikler. Det er i dag lite lovregulering innenfor kulturområdet som regulerer ansvarsforholdet mellom

forvaltningsnivåene. Regjeringen ønsker heller ikke at å innføre nye lovbestemmelser som regulerer dette. De ønsker heller at planverktøyet på regionalt nivå blir tatt i bruk på en strategisk og helhetlig måte for å konkretisere ansvarsfordelingen. Videre mener Kulturdepartementet at overføring av ansvar og oppgaver til fylkeskommunene kan forenkle organiseringen og redusere behovet for samfinansiering mellom regionalt og nasjonalt nivå. De formulerer målet slik: *«Målet er at kulturell infrastruktur og kulturtilbud til befolkningen kan opprettholdes og stimuleres»* (Meld.St.nr. 22, 2015-2016, s. 53 - 54).

I Meld. St. nr. 6 (2018 – 2019) *Oppgaver til regionene* skriver regjeringen at fylkeskommunene mener at de har den nødvendige kompetansen for å overta de oppgavene som Hagenutvalget foreslår innen kultur.

«Fylkeskommunene som omtaler dette forslaget i sine hørings svar mener at det er en fordel å kunne se denne typen ordninger i sammenheng: De kan bedre tilpasses lokale og regionale behov gjennom fylkeskommunal forvaltning, og fylkeskommunene innehar allerede kompetansen som kreves for å utføre oppgaven»

(Meld.St.nr.6, 2018-2019, s. 77)

Som vi ser er det altså ikke samsvar mellom fylkeskommunenes oppfattelse av at de har nok kunnskap til å forvalte støtteordningene, og organisasjonenes oppfattelse av at fylkeskommunene ikke innehar den samme faglige kompetansen som organisasjonene.

I Meld. St. nr. 6 (2018 – 2019) *Oppgaver til regionene* blir det ikke avgjort hvilke støtteordninger som skal flyttes ut til fylkeskommunene. Kulturdepartementet avventer der denne avgjørelsen, og sier at dette skal behandles i Kulturmeldingen. *«Hagenutvalgets forslag vurderes i den kommende kulturmeldingen. Et større fylkeskommunalt ansvar for kulturoppgaver varsles i denne meldingen»* (Meld.St.nr.6, 2018-2019, s. 11).

I Kulturmeldingen gjør departementet sin vurdering av forslagene fra Hagenutvalget:

«At avgjerder som har stor innverknad på lokalt og regionalt kulturliv, blir tekne einssidig på statleg nivå, kan vere eit demokratisk problem, fordi dette avgrensar det

lokale og regionale handlingsrommet. Den nasjonale kulturpolitikken skal vere med på å fornye politikken på alle forvaltningsnivå og finne verkemiddel tilpassa lokale og regionale rammevilkår. Departementet ser det derfor som eit sjølvstendig kulturpolitisk mål å medverke til å spreie makt i kultursektoren.»

(Meld.St.nr.8, 2018-2019, s. 89).

Videre i meldingen gjør Kulturdepartementet sin vurdering av oppgavene som er foreslått flyttet fra nasjonalt nivå til fylkeskommunene i Hagenutvalgets rapport:

«Staten skal framleis ha ansvar for oppgåver som krev eit nasjonalt overblikk for å bli løyste på ein god måte:

...

– Føre vidare tilskot til verksemdar som er spesialiserte og/eller unike i nasjonal samanheng, og tilskot til det arbeidet landsomfattande frivillige organisasjonar gjer for å styrkje og byggje opp under lokal og regional aktivitet»

(Meld.St.nr.8, 2018-2019, s. 93).

Her kommer det frem at innkjøpsordningen for musikkinstrumenter ikke skal flyttes til fylkeskommunene, men fortsatt forvaltes av organisasjonene. Dette betyr at høringsinnspillene fra organisasjonene førte frem, og at de fikk gjennomslag for at støtteordningen ikke skal flyttes til fylkeskommunene. Slik som de mente i sine høringssvar.

I Kulturmeldingen behandler også Kulturdepartementet høringsinnspillene om økt regulering av kultur:

«Gjennomgå kulturlova med sikte på å styrkje kulturområdet som del av kommunal og regional planlegging, styrkje samhandlinga mellom forvaltningsnivåa og sikre armlengdsprinsippet»

(Meld.St.nr.8, 2018-2019, s. 93).

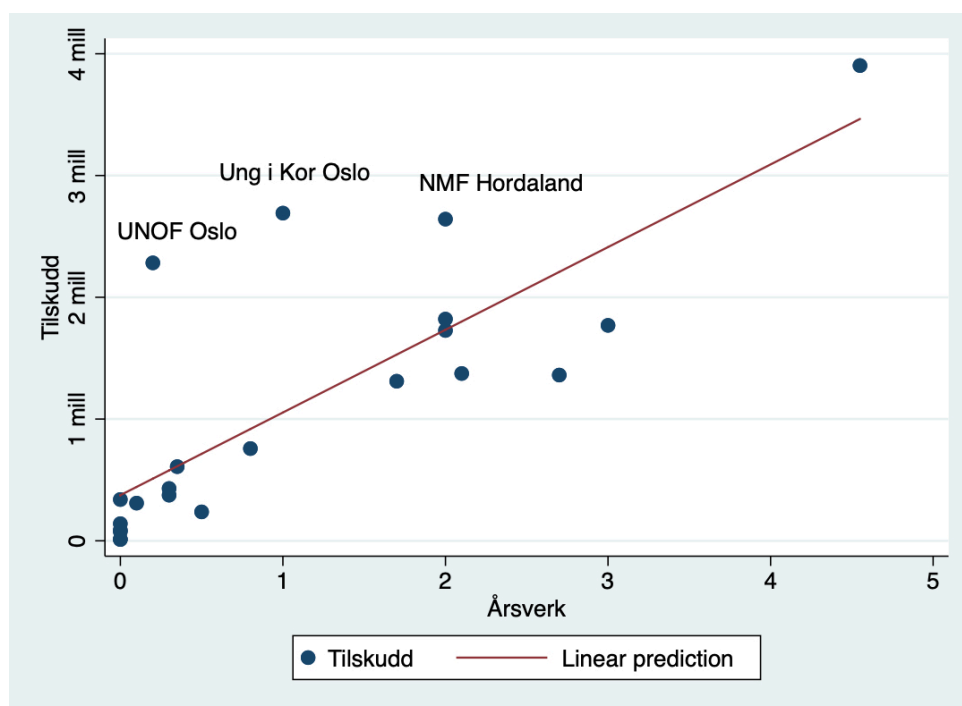
Dette kan tyde på at endringsviljen til regjeringen om å regulere kulturområdet i større grad har endret seg fra de tidligere dokumentene. Derimot sier ikke denne uttalelsen noe om hva det innebærer å styrke kulturområdet som en del av kommunal og regional planlegging.

5.9 De regionale organisasjonene sin økonomi

Av organisasjonene i KKO som har regionale nivå har det blitt gjennomført analyser av de regionale organisasjonenes økonomi og antall årsverk. Gjennom arbeidet med å kode årsmeldinger og regnskap fra de regionale organisasjonene var det tydelig at det var svært store forskjeller i størrelse på regnskapene og profesjonaliteten i regnskapene. Noen av organisasjonene har svært liten økonomi, mens andre har en større og mer omfattende økonomi.

Det er også en stor variasjon i antall årsverk i de regionale organisasjonene. For å kunne si noe om dette har det blitt gjennomført enkel deskriptiv statistikk for å kunne si noe om det store bildet. I *Figur 5-7* er det presentert en oversikt over antall årsverk i regionene. De ulike fargene representerer størrelsen på årsverkene, mens tallene i kakediagrammet viser antall organisasjoner. Som det kommer frem av *Figur 5-7 Kakediagram over antall årsverk i de regionale organisasjonene*, er det 10 av de undersøkte organisasjonene som ikke har noen ansatte. Sett dette opp mot *Figur 5-8 Gjennomsnitt årsverk brutt ned på organisasjon* ser vi at det er UNOF og Ung Kirkesang som har det laveste gjennomsnittet av antall ansatte i sine regionledd. Disse figurene viser at det er store forskjeller mellom hvor mange ansatte de ulike regionale organisasjonene har.

I Figur 5-9 Bivariat lineær regresjonsanalyse av årsverk (x) sin påvirkning på tilskudd (y) (N=22) er analysen av antall årsverk sin påvirkning på tilskudd presentert. Analysene er av 22 regionale organisasjoner. Det totale utvalget er på 28 organisasjoner, det er altså 6 som har savnede verdier på en eller to av variablene. Det kan ha flere årsaker blant annet at noen av regionene har mangelfulle regnskaper eller at noen av de regionale organisasjonene ikke har hatt aktivitet i måleperioden og dermed heller ikke et regnskap. Organisasjonene som har regionale organisasjoner med manglende verdier tilhører UNOF og Ung Kirkesang. Det er også UNOF og Ung Kirkesang som har hatt regionslag som tidligere har vært lite profesjonalisert. Begge organisasjonene er nå i en overgangsfase hvor det prøves ut å få ansatte i de regionale organisasjonene.

Figur 5-9 Bivariat lineær regresjonsanalyse av årsverk (x) sin påvirkning på tilskudd (y) (N=22)

Som Figur 5-9 Bivariat lineær regresjonsanalyse av årsverk (x) sin påvirkning på tilskudd (y) (N=22) viser er det en tydelig sammenheng mellom antall årsverk i organisasjonene og organisasjonenes samlede tilskudd. Vi ser at organisasjoner med flere ansatte har høyere tilskudd.

Det er særlig tre organisasjoner som skiller seg fra regresjonslinjen, og er «uteliggere». Dette er organisasjoner som utviser verdier på tilskudd (y) som avviker fra regresjonslinjen.

Organisasjonene som avviker er: UNOF Oslo, Ung i Kor Oslo og NMF Hordaland. Gjennom regnskapene og årsmeldingene til disse organisasjonene finnes det forklaring til hvorfor de skiller seg ut. Både UNOF Oslo og Ung i Kor Oslo skiller seg ut er at begge organisasjonene fordeler kommunal støtte fra Oslo Kommune. Denne støtten går til de regionale organisasjonene, som igjen fordeler det til sine støtteberettigede kor og orkestre. Derfor er tilskuddet relativt høy sammenlignet med årsverk. Den tredje organisasjonen som skiller seg ut er NMF Hordaland. Ifølge organisasjonens årsmelding for 2018 tyder det på den høye andelen av tilskudd vs. antall årsverk skyldes at NMF Hordaland har fått en del prosjektmidler i løpet av 2018.

Analysen viser at det er en sammenheng mellom tilskudd og antall årsverk. Dette støtter hypotesen om at tilskudd påvirker antall årsverk i de regionale organisasjonene. Videre er det svært store forskjeller blant organisasjonene i KKO når det kommer til antall årsverk i de regionale leddene. Vi ser altså at de organisasjonene med høyt antall ansatte, relativt sett til utvalget, er de organisasjonene med høyest andel tilskudd.

6 Analyse

Analysen for oppgaven bygger på *Figur 3-1 Indikatorer for undersøkelsen*. Derfor er analysen først strukturert etter de tre ulike indikatorene; struktur, politikk/relasjoner, og økonomi. I slutten av dette kapitlet gjøres en samlet analyse av de ulike indikatorene. Analysen bygger på empirien som er presentert i kapittel 5, og blir her koblet sammen med teorien som er presentert i kapittel 3.

6.1 Struktur

I empiri delen av oppgaven er det gjort rede for de ulike organisasjonenes struktur på de ulike nivåene. Som det er presentert i Kapittel 3 Teori er det gjort en avgrensning av begrepet struktur i oppgaven til å handle om de ulike organisasjonsnivåene og de geografiske områdene disse dekker. I *Tabell 6-1 Analyse av struktur og strukturendring i organisasjonene* er det gjort en sammenfatning av organisasjonene i KKO sin struktur på det regionale nivået. I undersøkelsene av organisasjonene viste det seg at samtlige av organisasjonene, med unntak av en organisasjon, har de senere årene gjennomgått en regionaliseringsprosess. I tabellen er det presentert antall regionale organisasjoner, regionaliseringsprosess, og bakgrunnen for hvorfor organisasjonene har valgt å gjennomføre en regionaliseringsprosess.

Som det fremgår av *Tabell 6-1 Analyse av struktur og strukturendring i organisasjonene* har alle organisasjonene ulike strukturer på det regionale nivået. Dette er et funn som stemmer overens med det Selle og Hestetun fant i sin undersøkelse av organisasjonene i Hordaland om at de frivillige organisasjonene sin struktur på det regionale nivået har svært forskjellige former (Selle and Hestetun, 1990). De ulike organisasjonene sine regioner dekker for det meste hele landet. Samtidig virker det som at det er en sammenheng for flere av organisasjonene mellom geografiske medlemstall og lokalisering og strukturering av regionene. Organisasjonene i undersøkelsen varierer i forhold til hvor mange fylkeskommuner hver region dekker.

Tabell 6-1 Analyse av struktur og strukturendring i organisasjonene

Organisasjon	Organisering på regionalt nivå	Regionalisering	Bakgrunn for regionalisering
De unges orkesterforbund	9 kretser	Pågående. Ønsker at kretsene skal dekke de nye regionale strukturene.	Behov for profesjonalisering av kretsene.
Norges Musikkorpsforbund	8 regioner	2006. Legger ned distriktledd og kretsledd. En prosess over tre landsmøteperioder.	Regionalisering av det offentlige. Fortsetter regionaliseringen selv om det offentlige ikke endrer struktur.
Ung Kirkesang	3 regioner, 2 stifter	Pågående prosess. Ønsker å legge ned stiftene og ha tilsammen 4 regioner. 2 års prøveprosjekt.	Behovet for profesjonalisering av sekretariat.
Ung i Kor	5 regioner	10 år siden	Distriktleddene legges ned, behov for en ny struktur. Ønsket profesjonalisering. Vurderer en endring av SørØst og tilpasse denne de nye fylkene
Korpsnett Norge	Ingen regioner	Ikke vært behov for eller ønske fra medlemmene om regioner. En region ble opprettet for å kvalifisere for fylkeskommunal støtte – ikke aktiv i dag.	-

De unges orkesterforbund har en organisering regionalt som bygger på den nåværende fylkesstrukturen. Derimot er det tydelig at organisasjonen ikke har kretser i de fylkene hvor det er få eller ingen medlemmer. Ung Kirkesang har hatt en struktur på det regionale nivået som ikke følger fylkene, men som følger bispedømmene til den norske kirke. Dette er i og for seg naturlig gitt den tette koblingen til den norske kirke. Ung i Kor har regioner som dekker hele landet. Derimot er særlig region SørØst den regionen som dekker flest fylker. Ifølge daglig leder er dette fordi at organisasjonen har mange «hvite flekker⁹» i denne regionen. Norges Musikkorpsforbund er den av organisasjonene som har en regional struktur som er mest lik den kommende regionale strukturen til fylkeskommunene. Korpsnett Norge er den eneste organisasjonen i undersøkelsen som ikke har en regional organisering. Ett trekk som

⁹ Områder uten medlemskor

alle organisasjonene i undersøkelsen som har regionale ledd deler er at regionene i Nord-Norge hos alle organisasjonene dekker de tre nordligste fylkene.

I *Tabell 6-1 Analyse av struktur og strukturendring i organisasjonene* er bakgrunnen for hvorfor organisasjonene har gjennomført regionaliseringsprosess. Som det kommer frem av tabellen har 3 av 5 organisasjoner gjennomført/gjennomfører en regionaliseringsprosess med bakgrunn i behovet for profesjonalisering. Korpsnett Norge har gjennomført en regionaliseringsprosess hvor det ble opprettet en regional organisasjon for å utløse støtte. Denne organisasjonen er ikke aktiv, og ble opprettet som ren formalia. Norges Musikkorpsforbund gjorde en regionaliseringsprosess i forbindelse med regionreformen til den rød-grønne regjeringen. Selv om denne reformen ikke ble noe av valgte organisasjonen fortsatt å gjennomføre den påbegynte regionaliseringen.

I kapitel 3 Teori ble ressursbindingsperspektivet presentert som kan forklare hvorfor organisasjonene velger å endre struktur sett på bakgrunn av omgivelsene (Wollebæk and Selle, 2002). Dersom regionaliseringen av organisasjonene ses på gjennom ressursbindingsperspektivet kan det være flere faktorer som spiller en rolle i dette. De kritiske ressursene trenger ikke utelukkende å være offentlige midler. Det kan også virke som om at endringer i frivillig innsats har noe å si for organiseringen og endringer. Ung i Kor gjennomførte en regionaliseringsprosess etter distriktleddene ble nedlagt, noe som kan tyde på dalende interesse blant de frivillige til å drive distriktledd. Korpsnett Norge opprettet en region for å kunne hente ut offentlig støtte.

Det synes å være en tendens til at organisasjonene i KKO går fra mange helt frivillige drevne regionledd til å samle disse til større regionale organisasjoner med ansatte. Gjennom det tette samarbeidet som organisasjonene har gjennom KKO, vil det være nærliggende å anta at det skjer bevist eller ubevist adoptering av organisasjonsoppskrifter mellom organisasjonene. Respondentene fremhever også dette i intervjuene, med at KKO som samarbeidsnettverk er viktig for å kunne utveksle erfaringer og høre hvordan andre har gjort ting og måter å løse problemer på. Dette har dog ikke oppgaven nok empiri på til å konkludere med.

Tabell 6-2 Oversikt over organisasjonenes alder, medlemstall og medlemslag¹⁰

Organisasjon	Alder	Medlemmer	Lag
De unges orkesterforbund	45	5 428	183
Norges Musikkorpsforbund	101	58 093	1 650
Ung Kirkesang	33	7 000	330
Ung i Kor	35	10 000	300
Korpsnett Norge	18	3 000	116

I kapitel 3 Teori er Selle og Hestetun sin modell over faktorer som påvirker geografisk og vertikal struktur presentert (Figur 3-2 Faktorer som påvirker geografisk organisering og vertikal struktur (Selle and Hestetun, 1990, s. 76). Faktorene som blir presentert her er:

- Offentlig politikk
- Topografi/kommunikasjon
- Alder
- Målsetting/ideologi
- Målgruppe
- Størrelse: antall lag og medlemmer

I Tabell 6-2 Oversikt over organisasjonenes alder, medlemstall og medlemslag er det presentert en oversikt over organisasjonenes alder, medlemstall og medlemslag. Som det kommer frem av tabellen er det Norges Musikkorpsforbund som er den eldste organisasjonen, som også har flest medlemmer og medlemslag. Alle organisasjonene har en klar definert målgruppe. Dette ligger også i organisasjonens natur når de organiserer bestemte typer musikkaktiviteter. Siden organisasjonene har en begrenset målgruppe har dette konsekvenser for hvor mange medlemmer og medlemslag organisasjon kan ha. Dette stemmer overens med Selle og Hestetun sin antakelse om at det er en sammenheng mellom målgruppe og størrelse. For eksempel anslår De Unges Orkesterforbund at det finnes 200 orkestermiljøer innenfor barn- og unge i Norge i dag, hvor 183 av disse er medlemmer.

¹⁰ Denne tabellen er generert på bakgrunn av informasjon hentet i intervju. For NMF er det brukt Årsmelding for 2018, og for De unges orkesterforbund er medlemstall hentet fra: <https://orkester.no/2019/01/unof-vokser-og-vokser/> (lest 28. mai 2019).

Ett av målene til Regjeringen med Regionreformen er at den nye fylkesstrukturen skal sammenfalle bedre med andre offentlige strukturer på regionalt nivå. På regionalt nivå finnes det 38 ulike statlige etater med 36 ulike måter å organisere seg på. Selv om regjeringen har varslet at de vil se på strukturen til de offentlige etatene, virker det som er paradoks man ønsker en mer sammenfallende struktur mellom fylkeskommunene og de offentlige etatene. Dersom man ser dette i sammenheng med organisasjonene i undersøkelsen kan det kanskje tyde på at det er vanskelig å finne en struktur på det regionale planet som passer det de utfordringene og oppgavene som organisasjoner generelt har på regionalt nivå i Norge. Dette har ikke oppgaven nok empiri til å konkludere med, så det for være opp til et annet forskningsprosjekt å undersøke. Derimot er det en interessant tese. Kanskje det ikke finnes noen logisk territoriell inndeling som passer for alle organisasjoner.

Derimot viser (Prop. 84 S, 2016-2017, s. 51) at det er i Nord-Norge at de offentlige etatene har de mest sammenfallende geografiske samarbeidsflatene som samsvarer med fylkesgrensene. Dette samsvarer med funnet fra organisasjonene i KKO, hvor de nordligste fylkene i alle av organisasjonene mer regioner deler samme territoriale nivå. Derimot viser analysen av dokumentene at det i Nord-Norge det har vært minst reformvilje hos fylkeskommunene.

De nasjonale organisasjonene i KKO synes å være viktige i arbeidet med regionledd. Flere av organisasjonene støtter de regionale leddene side økonomisk og administrativt. Flere av organisasjonene som har ansatte på regionalt nivå, de er i hovedsak ansatt nasjonalt. Slik at det er nasjonalleddet som har arbeidsgiveransvar for de ansatte i regionene. Dette kan være en måte å binde det nasjonale og regionale nivået tettere sammen. Organisasjonene har også viktig aktivitet på regionalt nivå. Det virker som om at alle organisasjonene er opptatt av at aktiviteten skal foregå regionalt eller lokalt. På de organisasjonene som har ansatte regionalt synes det ikke uvanlig at de ansatte har en prosentandel av stillingen sin fylt med nasjonale oppgaver. Dette virker å være en strategi for å kunne utlyse større stillinger regionalt og dermed også være en mer attraktiv arbeidsplass for ansatte i regionene.

Flere av organisasjonene sier at de ønsker å tilpasse sin egen struktur til den nye fylkeskommunale strukturen. For eksempel har NMF Hedmark og Oppland på årsmøtet våren 2019 byttet navn til NMF Innland. Noe som gjenspeiler navnet på den kommende

fylkeskommunen. Generalsekretær i NMF antar at det også blir en debatt på neste landsmøte om hvorvidt Hordaland og Sogn og Fjordane bør slå seg sammen. Derimot virker det generelt at organisasjonene er noe forsiktige med å gjøre for store endringer med tanke på tilpasning til den nye fylkesstrukturen. Dette kan jo være et resultat av at det er mye usikkerhet knyttet til reformen, og at det tidligere har vært en Regionreform som ikke førte til de planlagte endringene i strukturen.

6.2 Politikk/relasjoner

Alle organisasjonene peker på at de er opptatt av politiske saker. Organisasjonene virker ganske samstemte når det gjelder hvilke politiske saker de mener er de viktigste. Her er det særlig rammevilkår og tilgang på egnede lokaler som peker seg ut som felles nevner. Når organisasjonene snakker om rammevilkår siktes det i hovedsak til vilkår som handler om organisasjonenes mulighet til å drive organisasjonsarbeid og aktivitet på best mulig måte.

Gjennom at noen av organisasjonene har forvaltningsoppgaver på vegne av det offentlige, ligger det også administrasjonsmidler i dette som organisasjonene kan hente ut for å forvalte støtteordningene. Derfor snakkes det også ofte om bukken og havresekken når det kommer til forvaltningsoppgaver. Det kan være både en fordel og ulempe med å være både på input og output siden av politikken.

Det virker som om organisasjonene har kontakt med det offentlige, og er svært aktive i å påvirke det offentlige når det kommer til saker som påvirker eller omhandler deres felt. I *Tabell 6-3 Organisasjonens kontakt med det offentlige* er det gjort en fremstilling av organisasjonens kontakt med det offentlige basert på data fra intervjuer med lederne i organisasjonene. Alle organisasjonene fremhever viktigheten av å jobbe sammen i nettverk. Her virker organiseringen som de selv har skapt, KKO, som å være en svært viktig samarbeidsarena for organisasjonene for å koordinere seg i politiske saker. Ut fra dette nettverket jobber de forskjellig alt etter sakens art og karakter. Noen ganger koordinerer de seg sammen for å påvirke inn i paraplyorganisasjonene, og noen ganger for å uttale seg samlet på egne vegne. Det er de sakene som det er enighet om at det blir samarbeidet om. Flere av organisasjonene mener at de blir lyttet til i større grad når de fremmer noe samlet, fordi de da representerer et større antall medlemmer og stemmer.

Som det kommer frem av *Tabell 6-3 Organisasjonens kontakt med det offentlige* er det varierende grad av hvilken kontakt og type av kontakt organisasjonene har med det offentlige. Slik det fremstår er det særlig De unges orkester forbund og Norges Musikkorpsforbund som har mest kontakt med det offentlige. De andre organisasjonene har også kontakt, men det er to organisasjoner, Ung Kirkesang og Korpsnett Norge, som legger særlig vekt på at kontakten med det offentlige i hovedsak går gjennom nettverk eller paraplyorganisasjoner.

Tabell 6-3 Organisasjonens kontakt med det offentlige

Organisasjon	Type av kontakt	Innhold
De unges orkesterforbund	Lite med i offentlige råd og utvalg Kontakt med politikere Deltar på høringer Kontakt/relasjoner med administrativt apparat	Spesielle saker som er viktige for organisasjonen Politikk områder som angår organisasjonen Blir invitert inn på høringsmøter o.l. Bygget opp relasjoner slik at det er enkelt å ta kontakt
Norges Musikkorpsforbund	Lite med i råd og utvalg Ofte på besøk hos administrativt apparat Gjennom nettverk og paraplyorganisasjoner Høringer	Saker som omhandler organisasjonen Alle saker som tenderer organisasjonenes felt
Ung Kirkesang	Lite med i råd og utvalg Gjennom nettverk og paraplyorganisasjoner	
Ung i Kor	Lite med i råd og utvalg Lite kontakt med politikere	

	Kontakt med det administrative apparat (særlig KUD) Deltar på innspillmøter Gjennom nettverk og paraplyorganisasjoner	Faglige saker For eksempel BLD sin innspillmøter
Korpsnett Norge	Lite med i råd og utvalg Gjennom nettverk og paraplyorganisasjoner Kontakt med kommuner og fylker	Rammvilkårene for korpse/aktivitet

Dersom vi ser disse funnene opp mot *Tabell 3-1 Idealtypiske former for relasjoner mellom stat og sivilsamfunn (Waldahl and Enjolras, 2009, s. 17)* er det egentlig ingen av organisasjonene som er med i noen institusjonaliserte råd og utvalg med det offentlige. Det eneste som organisasjonene noen ganger er deltakende i, er å ha representanter i fordelingsutvalget til driftstøtten fra BLD. Gjennom sine paraplyorganisasjoner er de indirekte representert gjennom den interesse korporatisme idealtypene til Waldahl og Enjolras. Derimot har denne oppgaven ikke gjort empiriske analyser av paraplyorganisasjonenes forhold til det offentlige og kan dermed ikke si noe nærmere om det. Det synes også å stemme at det er få institusjonaliserte arenaer mellom det fylkeskommunale nivået og de frivillige regionale organisasjonene, jf. Seland 2019. Det virker som om de institusjonelle relasjonene ikke er like fremtredende som tidligere. Kontakten med det offentlige skjer som oftest mer ad hoc og kobles til saker. Organisasjonene sier også at de oftest møter det offentlige på administrativt nivå. Den kommunikasjonen som kan ses på som institusjonell er når organisasjonene bruker muligheter til å delta på høringer og innspillmøter som det offentlige initierer til.

Sett ut ifra rammeverket til Waldahl og Enjolras kan det virke som at organisasjonene i hovedsak kan puttes i idealtypen deliberativ korporatisme. Dette på grunn av at organisasjonene i stor grad legger vekt på det å delta i høringer og innspillmøter med det offentlige. Dette er en institusjonalisert form for kontakt mellom organisasjonene og det

offentlige. Legitimiteten bygges her på at organisasjonene representerer en spesiell stemme eller argument. Gjennom prosessen med regionreformen foreslo Hagenutvalget å flytte innkjøpsordningen for musikkinstrumenter til fylkene. Denne ordningen forvaltes i dag av NMF og UNOF på vegne av det offentlige. Gjennom høringssvar både fra organisasjonene selv og gjennom at de fikk flere av paraplyorganisasjonen til å ta det opp i sine høringssvar ble den foreslåtte endringen ikke vedtatt. Dette viser at organisasjonene ikke har numerisk legitimitet til å delta i høringen, sett ut ifra et interesse korporatisme perspektiv, men i deliberativ korporatisme gis organisasjonene legitimitet gjennom at det er åpnet for flere aktører (pluralisme). Samtidig representerer organisasjonene målgruppen for ordningen.

Organisasjonene kan mobilisere når det er nødvendig inn mot styresmakter. Det virker som om at man i hovedsak, i denne saken, benytter seg av institusjonaliserte former for kontakt. Det kan også bero på sakens karakter. Organisasjonene mobiliserer gjennom nettverk i hovedsak. Det kan virke som om de har en god standing hos det offentlige, og har i dette tilfellet vunnet frem med sine argumenter og får beholde ordningene slik som de er i dag. Det kan også bero på at konsekvensene av forslaget ikke sammenfaller med målet for reformen om økt effektivitet.

Organisasjonene sier generelt at det er lite av men mer uformelle former for relasjoner. Noen av organisasjonene benytter dette, men alle legger vekt på at det viktigste er gjennom paraplyorganisasjoner og nettverk. Når organisasjonene møter med det offentlige virker det som om det oftest er på administrativt nivå, eller gjennom høringer. Noen av organisasjonene har kontakt med politikere, men da er det mer avhengig av sak og sakskompleks. Altså kan det se ut til at det ikke er en utbredt tradisjonell lobbyvirksomhet blant organisasjonene, men heller lobbyvirksomhet i spesielle saker.

Forholdet til det offentlige påvirkes også av i hvilken grad forholdet til det offentlige er regulert. Innen kulturfeltet viser styringsdokumentene fra staten at det innenfor kultur er svært lite regulert. Regjeringen ønsker at arbeidet med kultur i fylkene skal være mer standardisert, men viser seg motvillig til å formalisere dette i ytterligere grad enn det som er tilfellet i dag. Som det kommer frem av *Tabell 5-3 Høringssvar fra organisasjonene om flytting av oppgaver og planarbeid innen kultur og frivillighet* ønsker flere av organisasjonene en økt standardisering og lovpålagte reguleringer av kulturfeltet. Det er en mulighet for at

organisasjonenes forhold til det offentlige gjenspeiles i at det er liten grad av formaliserte og lovpålagte krav til det offentlige når det kommer til kultur. Det kan være at organisasjonene hadde hatt en annen type av kontakt med det offentlige dersom det hadde vært flere reguleringer innen kulturfeltet.

Samtidig viser *Tabell 5-2 Involvering av frivillig sektor i sammenslåingsprosessene* at frivillig sektor i liten grad har vært involvert i sammenslåingsprosessene i fylkene. Dette kan fremstå som et paradoks når organisasjonene fremheves som skoler i demokrati, og ett av hovedmålene for regionreformen er å revitalisere fylkesdemokratiet. Dette kan tenkes å være et resultat av at forholdet til fylkeskommunene og frivillig sektor er lite regulert. En annen forklaring kan være at det har vært få føringer fra regjeringen om hvordan de ulike fylkene skulle gjennomføre prosessene. For utvalget i oppgaven er det ingen av organisasjonene som nevner at deres fylkesorganisasjoner har vært særlig aktive i prosessene i de ulike fylkeskommunene. Det kan tenkes at en grunn til dette er at muligheten ikke har vært til stede.

6.3 Økonomi

Alle organisasjonene sier at de er svært avhengig av offentlig støtte for å kunne overleve. Dette tyder altså på at organisasjonene er svært sårbare for endringer i politikk og støtteordninger. Det kan også være noe av grunnen til at organisasjonene er svært samstemte i at rammevilkår er den viktigste politiske saken for deres organisasjon. Selv om penger synes å være et viktig politisk tema, virker det som om organisasjonene har strategier for å påvirke det offentlige uten å be om penger, men heller fokuserer på viktigheten av aktiviteten som organisasjonen driver med. Blant annet trekker daglig leder i UNOF frem at når de er på høringer er det ofte mange store og tunge organisasjoner der som man som liten organisasjon kjemper om de offentlige sin oppmerksomhet med. Da mener daglig leder i UNOF at det er mange som snakker om penger, og da prøver UNOF å si noe om orkester og viktigheten av orkester.

I *Tabell 6-4 Organisasjonenes avhengighet av offentlig støtte* er organisasjonene sin avhengighet av offentlig støtte presentert. Denne tabellen er laget med bakgrunn i data fra intervjuene av lederne i organisasjonene. Som det kommer frem av tabellen sier alle lederne at organisasjonene er svært avhengig av offentlig støtte. Dersom det skulle være et bortfall av offentlig støtte mener lederne at det vil få alvorlige konsekvenser for organisasjonene. I dette

ligger at det organisasjonene vil måtte legge ned driften, eller ha en svært begrenset drift drevet av frivillige og tillitsvalgte.

Tabell 6-4 Organisasjonenes avhengighet av offentlig støtte

Organisasjon	Avhengighet av offentlig støtte (skala 1 – 10)	Konsekvenser av bortfall av støtte
De unges orkesterforbund	7	Si opp ansatte, de tillitsvalgt må gjøre jobben selv. Ikke mulig med instruktører/dirigenter
Norges Musikkorpsforbund	10	Først lagt ned organisasjonen, så sett om det var mulig å få til noe aktivitet
Ung Kirkesang	Svært avhengig	Blir lagt ned på flekken om den offentlige støtten forsvinner
Ung i Kor	8	Tilbake til frivillig drift av organisasjonen. Kanskje mulig å ha en liten administrativ stilling basert på kontingent og private midler
Korpsnett	9	Redusere aktiviteten kraftig. Kutte i sekretariatet og hatt utfordringer med å tilby helt grunnleggende tilbud til korpsene.

Som det kommer frem av regresjonsanalysen er det en relativt klar sammenheng mellom tilskudd og antall årsverk. Dette bekrefter Selle og Strømsnes sin påstand om at mer tilskudd fører til økt behov for kontroll som igjen fører til profesjonalisering. De organisasjonene med mest offentlig tilskudd er også de organisasjonene med høyest antall årsverk per region. De fleste organisasjonene fremhever også at det er svært byråkratisk å søke offentlige tilskudd. Dette sier de at er noe de har brukt tid på lære seg, og at det stilles høye krav til rapportering og søknadsskriving for å hente ut offentlig støtte. Samtidig fremhever noen av organisasjonene at det også er en del av kontroll rutine til det offentlige som ikke samsvarer med den virkeligheten som organisasjonene operer i. Dermed blir også rapporteringen og standardiseringen som organisasjonene må gjøre ekstra krevende. Dette funnet kan også bidra til å bekrefte Selle og Strømsnes sin påstand om at økt offentlig støtte krever mer kontroll og dermed mer profesjonalisering. Det kan virke som om at mange av organisasjonene er avhengig av å søke prosjektstøtte for å kunne ha sin virksomhet og kunne ha det antall ansatte som de har. På så måte blir de ansatte sin arbeidsoppgave å søke støtte for å kunne bevare sin egen arbeidsplass. De aller fleste organisasjonene sier at de har økt antall ansatte i sentral administrasjonen de siste tiårene. Dette kan henge sammen med at den offentlige støtten til

barne- og ungdomsorganisasjonene har vært økende siden 1990-tallet, men det kan også være en konsekvens av at organisasjonene har blitt mer tilpassingsdyktige i form av at de har blitt bedre til å søke støtte og dermed genererer mer inntekter til organisasjonen.

I så måte kan også penger ofte være et motiv for å søke politisk innflytelse. Ved at organisasjonene er svært avhengige av offentlig støtte, blir de også mer sårbare for endringer i det politiske landskapet og økonomiske endringer av offentlige støtteordninger. Det kan også antas at penger har noen å si for hvilken innflytelse organisasjonene har politisk. Uten at denne undersøkelsen har noe empiri til å underbygge denne påstanden. Som det kommer frem av *Tabell 6-4 Organisasjonenes avhengighet av offentlig støtte* vil de fleste av organisasjonene måtte legge ned driften dersom den offentlige støtten forsvinner. En konsekvens av dette hypotetiske senarioet er at organisasjonen må si opp ansatte. Flere av organisasjonene fremhever at det da ville bli vanskelig for de frivillige å drive organisasjonene slik som de fremstår i dag. Mye av dette ligger i at de administrativt ansatte har opparbeidet seg en særskilt kompetanse til å søke offentlige midler, og at dette krever en spesiell kunnskap.

Empirien viser at organisasjonene både bidrar gjennom input og output i det politiske systemet. NMF og UNOF har nok den mest tydelige output rollen av organisasjonene, med tanke på at de forvalter innkjøpsordningen for musikkinstrumenter på vegne av det offentlige. Selv om de andre organisasjonene ikke forvalter støtteordninger på vegne av det offentlige, kan det likevel sies at de bidrar på output siden av offentlig politikken i form av at de mottar offentlig støtte. På den måten blir de også iverksettere av offentlig politikk ved at myndighetene kan legge føringer på bruken av den økonomiske støtten.

Som det kommer frem av empirien kan det i regionreformen virke som at det offentlige i sine dokumenter har et syn på velferdsproduksjon som et statlig anliggende. Som både kontekst og empiri viser er det lang tradisjon for at velferdsproduksjon gjennomføres av staten og aktører som staten velger å samarbeide med. Frivillig sektor har tradisjonelt vært en viktig tilbyder av velferdstjenester, både selvstendig og i samarbeid med det offentlige. I høringssvarene fra organisasjonene som er presentert i *Tabell 5-3 Høringssvar fra organisasjonene om flytting av oppgaver og planarbeid innen kultur og frivillighet* fremhever flere av organisasjonene at det er mange forvaltningsoppgaver som utføres av de frivillige organisasjonene. Etter

høringsrundene er det tydelig at dette har blitt lyttet til av kulturdepartementet. Da det i kulturmeldingen vises til at støtteordninger som forvaltes av landsomfattende frivillige organisasjoner skal fortsette slik som i dag. Selv om det i denne sammenhengen ikke ble gjort noen endringer i dagens praksis kan det likevel tyde på at organisasjonene på være på alerten når det gjelder endringer i politiske holdninger til velferdsproduksjon, og forslag til endringer i disse.

7 Konklusjon og avslutning

Denne studien har undersøkt hva som skjer med organisasjonene i KKO når staten initierer Regionreformen. Dette er belyst gjennom tre indikatorer: økonomi, politikk/relasjoner, og struktur. Studien viser at alle organisasjonene er svært avhengig av offentlige støtte for å kunne ha den driften som de har i dag. Samtidig synes det at organisasjonene er svært sårbare for endringer i offentlig støtte regionalt. Derimot virker det som om organisasjonene er relativt avventende i forhold til hvilke konsekvenser Regionreformen kommer til å ha for deres organisasjon. Dette kan bygge på at det for ikke lenge siden ble iverksatt en regionreform som ikke førte til store endringer. På den andre siden kan det også være fordi det er knyttet usikkerhet til Regionreformen, og at det ikke er tydelig hvordan forholdene faktisk blir i de ulike fylkene. Dette kan også henge sammen med at fylkenes ansvar for på kulturfeltet er lite regulert og at det er i stor grad opp til hvert enkelt fylke i hvilken grad de samhandler og kommuniserer med frivillig sektor.

Loga (2016) har skrevet at frivillig sektor ofte speiler den offentlige forvaltningen, fordi at båndene mellom de to er såpass tette. Det har denne studien undersøkt, og der er mange likheter i form av organisering mellom det offentlige og organisasjonene i KKO. Organisasjonene i undersøkelsen speiler det offentlige når det gjelder forvaltningsnivåer; nasjonalt, regionalt og lokalt. Det eneste unntaket er Korpsnett Norge som ikke har noe regionalt nivå. Denne studien har i særlig grad sett på strukturen og organiseringen på regionalt i nivå i forbindelse med Regionreformen. Her viser det seg at det er svært forskjellig når det kommer til organiseringen horisontalt på regionalt nivå. Dette innebærer at det er ingen av organisasjonene som følger den nåværende eller det kommende geografiske fylkesinndelingen på regionalt nivå. Flere av organisasjonene ønsker derimot å tilpasse de regionale organisasjonene sine til de nye geografiske grensene til de nye fylkeskommunene. Der virker som om strukturen til organisasjonene i hovedsak har bakgrunn i behovet for profesjonalisering og gjenspeiler organisasjonenes behov. Samtidig viser også undersøkelsen av dokumentene at det offentlige har svært forskjellige strukturer på regionalt nivå, med tanke på fylkeskommunenes geografiske grenser og de geografiske grensene til de offentlige etatene. Dette kan tyde på at det finnes noen særlige utfordringer for både det offentlige og frivillig sektor når det kommer til struktur på det regionale nivået. Organisasjonene i

undersøkelsen speiler den offentlige forvaltningsstrukturen etter forvaltningsnivå, men på det regionale planet speiler de ikke fylkeskommunenes organisering horisontalt/territorielt.

Selle og Hestetun som har utviklet en modell med ulike faktorer for å forklare den regionale organiseringen som de ikke kan si er korrekt med bakgrunn i for lite empiri. Håpet er at denne oppgaven til en viss grad kan bidra med noe empiri til det teoretiske rammeverket. I modellen mener Selle og Hestetun at alder og medlemmer kan ha påvirkning på organiseringen regionalt. Dette kan også være grunnen til at samtlige organisasjoner speiler de offentlige forvaltningsnivåene med unntak av Korpsnett Norge. Dette er den yngste organisasjonen og den organisasjonen med færrest medlemmer og medlemslag. Dette samsvarer også med Selle og Hestetuns påstand om at regionale organisasjoner opprettes som regel på bakgrunn av økt vekst og medlemsmasse. Modellen med de ulike faktorene virker som gode faktorer for å forklare regional organisering i organisasjonssamfunnet. Derimot må nok denne oppgaven, som Selle og Hestetun, si at oppgaven ikke har nok empiri til å støtte opp under modellen som er universelt rammeverk.

Selle og Wollebæk (2002) sin sammenfatning av den historiske utviklingen som er beskrevet i kontekst kapitlet, samsvarer godt med de historiske funnene i undersøkelsen. Det er virker som om at organisasjonene i stor grad følger denne utviklingen. Den henger også sammen med utviklingen politisk og utviklingen historisk. Det kan også virke som om utskillingen av barne- og ungdomsfrivillighet som et eget politisk område er en viktig faktor for utviklingen av frivilligheten og for at man får egne organisasjoner for barn- og ungdom. Alle organisasjonene i oppgaven speiler den historiske utviklingen til Selle og Wollebæk, og har røtter tilbake til organisasjonssamfunnets begynnelse. Det eneste unntaket er Korpsnett Norge, som ble opprettet senere som et resultat av NMFs utmeldelse av Norsk Musikkråd. At det finnes unntak er nok å regne med, men selv Korpsnett stammer indirekte fra NMF og kan i så måte sies å speile den historiske utviklingen de også.

Korpsnett avviker i organiseringen på forvaltningsnivå. Derimot burde man kunne forvente at det finnes noen avvik. Dette kan også bero på at organisasjonen er relativt ny og har en liten medlemsmasse. Det kan også tyde på at organisasjonene som har røtter fra barne- og ungdomstidens gullalder var mye mer opptatt av å etablere organisasjoner på fylkesnivå. Tendensen er at organisasjonene prøver å samle de regionale sammenslutningene til færre

enheter. Bakgrunnen for dette virker i hovedsak å være drevet av ønsket om profesjonalisering. Korpsnett kan også representere en ny form for organisering. At det ikke er like nødvendig å ha regionale ledd, men heller jobbe i nettverk. Det virker som at hovedoppgaven til de regionale leddene er å tilby aktiviteter for medlemmene, og mindre viktig å drive politikk. Det virker som om at det i større grad er et nasjonalt anliggende.

Rammeverket til Waldahl og Enjolras tar for seg fire ulike idealtyper for relasjoner mellom organisasjonene og det offentlige. Det kan virke som om organisasjonene bytter mellom ulike idealformer alt etter sak. Dette kan tyde på at rammeverket ikke nødvendigvis kan brukes til å fastslå at organisasjonene har kun en bestemt type av kontakt med det offentlige. Derimot kan rammeverket heller bidra med å si noe om hvilken type av kontakt organisasjonene har med det offentlige i ulike typer av saker. Behovet for strukturelle endringer kan henge sammen med økonomi, Tilskudd og profesjonalisering. Det kan virke som at regionene ikke klarer å hente ut støtte når de ikke har ansatte. Dermed har politikk en påvirkning. Det kan også være at endringen i type frivillighet har noe å si for hvordan dette fungerer.

Sett i funnene i lyse av Regionreformen kan det virke som at endringene som skjer i organisasjonene ikke er endringer som en direkte konsekvens av reformen på nåværende tidspunkt. Derimot kan det sies at det er en stor grad av påvirkning og at organisasjonene er sårbare for endringer. Det virker som om at organiseringen som sådan ikke har så mye å si, men oppgavene og politikken som føres er av større betydning for organisasjonene. Likevel gir regionreformen et godt rammeverk for å studere endringene i organisasjonene. Oppgaven viser at organisasjonene i KKO speiler det offentlige når det kommer til forvaltningsnivåer, men speiler ikke det offentlige når det kommer til geografisk organisering på det regionale nivået. Samtidig er organisasjonene svært sårbare for endringer i økonomiske støtteordninger, da organisasjonene er svært avhengig av offentlige midler for å kunne ha sin drift. Til slutt er kontakten og relasjonene med det offentlige svært viktig for å kunne sikre rammevilkårene som organisasjonene trenger for å overleve.

På bakgrunn av studiens karakter og valg av metode vil det være vanskelig å kunne generalisere studienes funn til å gjelde alle deler av frivillig sektor. Dette handler også om at frivillig sektor er svært mangfoldig og operer i ulike landskap. Derimot kan studien brukes til å si noe om de organisasjonene som er studert. Det kan også antas at noen av de samme

funnene vil kunne overføres til andre barne- og ungdomsorganisasjoner og musikkorganisasjoner. Videre er det mulig at noen av hovedfunnene kan være sammenfallende med andre deler av sektoren.

7.1 Videre forskning

Dette forskningsprosjektet har sett på et bestemt segment av frivillig sektor, barne- og ungdomsorganisasjonene i KKO. På bakgrunn av frivillig sektors mangfoldighet som er særlig belyst i kontekst kapitlet kan det være interessant å gjennomføre en lignende undersøkelse av andre typer av organisasjonen innen frivillig sektor for å se om det er samsvar i funnene i denne undersøkelsen med andre type av organisasjoner.

Med tanke på at Regionreformen ikke er ferdig implementert, er det på nåværende tidspunkt vanskelig å forske på hvilke konsekvenser det har på demokratiet. Regjeringens mål er at reformen skal revitalisere demokratiet på det regionale nivået. Til fremtidig forskning kunne det vært interessant å se på hvordan valgoppslutningen ved fylkestingsvalgene blir, og sammenlignet dette med musikkorganisasjonene og deres rekruttering og oppslutning om de regionale organisasjonene over tid. Her kunne man testet Selle & co sin påstand om at større enheter fører til større avstand til innbyggerne og dermed mindre oppslutning rundt demokratiet. Det er godt mulig at dette stemmer. Gjennom feks. Kommunereformen i Danmark ble det konsekvenser på valgdeltakelsen etter reformen, da var det lavere deltakelse. Det som dog er interessant i forlengelsen av oppgaven, er å forske på om det samme skjer med frivillig sektor.

Analysen som er gjort i oppgaven om de regionale organisasjonene er av hensyn til avgrensningen til oppgaven relativt liten. Til videre forskning kunne det vært interessant å lage et større datasett som kunne gitt et mer utfyllende bilde. Dette kunne for eksempel vært og sett på forskjeller mellom fylkeskommunal og kommunal støtte til både drift og aktivitet/prosjekt. Det kunne antagelig vis sagt noe mer om forholdet de regionale organisasjonene har til det offentlige. Som empirien og analysen har vist er det flere av de regionale organisasjonene som dekker flere fylkeskommuner. Derfor kunne det også vært interessant å se på hvor mye tilskudd organisasjonene får fra de ulike fylkene som de er ment å dekke.

I starten med arbeidet av dette forskningsprosjektet var intensjonen å gjøre en casestudie i Trøndelag med intervjuer av de regionale organisasjonene. Dette viste seg å være vanskelig å gjennomføre fordi jeg ikke fikk kontakt/svar på henvendelser fra organisasjonene. Selv om dette ikke lot seg gjennomføre i dette prosjektet vil jeg likevel argumentere for at det ville vært svært spennende å gjennomføre et forskningsprosjekt av regionale nivået gjennom kvalitative intervjuer. Det er godt mulig at dette er et forskningsprosjekt som vil være best egnet til å gjennomføre om noen år, da det går an å få funn om virkningen av Regionreformen for organisasjonene i større grad enn nå.

8 Vedlegg

8.1 Oversikt over dokumenter brukt i dokumentanalyse

Tabell 8-1 Vedlegg: Oversikt over dokumenter brukt i dokumentanalyse

Avsender	Dokument	Type dokument
Regjeringen	Meld. St. 22 (2015–2016) <i>Nye folkevalgte regioner – rolle, struktur og oppgaver</i>	Stortingsmelding
Regjeringen	Prop. 84S (2016-2017) <i>Ny inndeling av regionalt folkevalgt nivå</i>	Proposisjon til Stortinget
Hagenutvalget	<i>Regionreformen – Desentralisering av oppgaver fra staten til fylkeskommunene</i>	Rapport fra ekspertutvalg
Norsk Musikkråd	Høringssvar til Hagenutvalgets rapport	Høringssvar
Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner	Høringssvar til Hagenutvalgets rapport	Høringssvar
De unges orkesterforbund og Norges Musikkorpsforbund	Høringssvar til Hagenutvalgets rapport	Høringssvar
Frivillighet Norge	Høringssvar til Hagenutvalgets rapport	Høringssvar
Kulturalliansen	Høringssvar til Hagenutvalgets rapport	Høringssvar
Regjeringen	Meld. St. 6 (2018-2019) <i>Oppgaver til regionene</i>	Stortingsmelding
Regjeringen	Meld. St. 8 (2018-2019) <i>Kulturens kraft – Kulturpolitikk for framtida «Kulturmeldingen»</i>	Stortingsmelding
Frivillighet Norge	<i>Kartlegging av samarbeid mellom fylkeskommunene og de frivillige organisasjonene</i>	Rapport

8.2 Oversikt over informanter

Tabell 8-2 Vedlegg: Oversikt over informanter i kvalitative intervju

Organisasjon	Stilling
De unges orkesterforbund	Daglig leder
Norges Musikkorpsforbund	Generalsekretær
Ung Kirkesang	Generalsekretær
Ung i Kor	Daglig leder
Korpsnett Norge	Daglig leder

8.3 Intervjuguide

Tabell 8-3 Vedlegg: Intervjuguide

Innledning Historikk, formål, aktivitet	Hva er formålet til organisasjonen?
	Kan du fortelle om historikken til organisasjonen? Hvordan ble organisasjonen startet og hvordan har den utviklet seg over tid?
	Hvordan er organisasjonen strukturert? Struktur, hvem er medlemmer? Antall årsverk?
	Hvilken aktivitet har organisasjonen?
	Hvordan ble du kjent med organisasjonen?
Samarbeid	Hvilke organisasjoner samarbeider din organisasjon med? Hvordan samarbeider dere? Hvilke saker samarbeider dere om? Hvordan foregår samarbeidet? Formelt/uformelt?
	Har dere noen form for kunnskapsutveksling med andre organisasjoner? Lærer dere av andre organisasjoner? Hvilke dimensjoner kan kunnskapsutveksling ha? Formelt/uformelt?
	Finnes det organisasjoner/aktører i deres omgivelser som er konkurrenter til din organisasjon?
	Kan du forklare hva KKO samarbeidet er? Hva er formålet? Hvem er medlemmer? Hvem kan bli medlemmer? Hvem møter? Hyppighet i samhandling. Grad av formalisering. Hvilke saker diskuteres? Hvordan er arbeidsdelingen?
	Hva får din organisasjon i utbytte av samarbeidet av KKO?
	Hva er de viktigste politiske sakene for din organisasjon?

<u>Kontakt/relasjoner med det offentlige</u>	Hvilken type av kontakt har dere med det offentlige? Det offentlige kan være myndigheter, administrativtapparat, offentlige institusjoner osv.
	Hva gjelder kontakten oftest om?
	Hvilke muligheter har din organisasjon til å ha kontakt med det offentlige? Sitter din organisasjon i noen faste offentlige utvalg?
	Når dere har kontakt med det offentlige, hvem har dere kontakt med? Relasjoner til det administrativeapparatet, er det de samme som man har kontakt med? Hvordan er relasjonene? Kontakt og kunnskap hos kontaktpersonene.
	Har det vært noen spesielle saker de siste årene hvor dere har hatt mer kontakt med det offentlige enn vanlig? Hvilken kontakt har dere med myndigheter i saker som angår dere?
	Har dere kontakt med politikere? Hvordan kommer dere i kontakt med disse? Formelt/uformelt. Benytte seg av byråer? Hvilke dimensjoner har denne kontakten?
<u>Regionreformen</u>	Hvordan er fylkeslagene strukturert? Antall årsverk osv.
	Har fylkeslagene endret struktur som følge av regionreformen? Identifisere endringer i struktur Hvis ja: hvordan foregikk denne prosessen? Konflikt? Prosess, hvilke ideer har man hentet til ny organisasjonsstruktur. Hva skjer med de tillitsvalgte? Hvis nei: Hvorfor ikke? Hadde man en tilstrekkelig struktur? Hvordan jobber man med den nå?
	Trønelag har jo slått seg sammen. Har deres fylkeslag hatt noen utfordringer med sammenslåing? Har kontakten med det offentlige endret seg?
	Har organisasjonen noen tiltak for å forberede dere på regionreformen?
	Nå har det jo blitt vedtatt at det skal bli færre fylker – Regionreformen. Hvilken kontakt har dere hatt med det offentlige i forbindelse med Regionreformen?

	Rekruttering av tillitsvalgte til regionene og nasjonalt – Hvordan er den? Har dette endret seg over tid?
<u>Økonomi</u>	Hvilke inntektskilder har organisasjonen? Identifisere ulike inntektskilder. Prosjektmidler vs. Drift.
	Hvor stort er budsjettet deres? Ca.
	Hva går pengene til?
	Forskjell i støtte til din organisasjon over tid?
	Får dere mest driftstøtte eller prosjektstøtte?
	På skala til 1 – 10 hvor avhengig er organisasjonen av offentlig støtte?
	Forvalter din organisasjon noen støtteordninger? Hvis egne støtte ordninger – Hvor kommer midlene fra?
	Hvilken type av inntekter har regionene? I Hovedtrekk
	Er den økonomiske støtten fra fylkene lik som før eller er det noen endringer i denne? Er det tegn til endring i denne?
	Har din organisasjon fått mer eller mindre støtte etter sammenslåingen?
	Forvalter de regionale leddene noen støtteordninger på vegne av myndigheter? Eller generelt.
	Er det noen utfordringer for regionene økonomisk?
	Hvordan får regionene sin støtte?
Hvordan forbereder fylkesleddene seg på sammenslåing?	
Vet du om fylkesleddene er delaktive i utformingen av fylkeskommunenes regionale planer for kultur?	
<u>Verdier, mål og politikk</u>	Hva er de største utfordringene for deres organisasjon?
	Ser du noen endringer i politikken som føres, som påvirker din organisasjon/feltet?
	Har dere gjort uttalelser/sendt høringer i forbindelse med Regionreformen? Har dere noe politikk på Regionreformen?
	Hvordan jobber fylkesleddene opp mot fylkene? Hvilken type av kontakt, dimensjoner

8.4 Appendiks

Regresjonsanalysen er gjennomført i Stata. Datasett med tilhørende syntaks-fil kan oversendes på forespørsel til mari.byrknes@gmail.com.

Tabell 8-4 Appendiks: bivariat lineær regresjon av antall årsverks effekt på tilskudd i organisasjonene

. reg tilskudd årsverk

Source	SS	df	MS	Number of obs	=	22
Model	1.5321e+13	1	1.5321e+13	F(1, 20)	=	33.92
Residual	9.0326e+12	20	4.5163e+11	Prob > F	=	0.0000
				R-squared	=	0.6291
				Adj R-squared	=	0.6106
Total	2.4354e+13	21	1.1597e+12	Root MSE	=	6.7e+05

tilskudd	Coef.	Std. Err.	t	P> t	[95% Conf. Interval]
årsverk	679127.6	116600.5	5.82	0.000	435903.3 922352
_cons	374720.3	190194	1.97	0.063	-22017.48 771458.2

I Tabell 8-5 Vedlegg: Oversikt over dokument som er brukt til å generere datasett til er det gitt en oversikt over dokumentene som er brukt for å generere datasettet til regresjonsanalysen. Tabellen inneholder også en kolonne for merknader. Dette er fordi at det er noen av dokumentene som har mangelfull informasjon eller at dokumentene som er brukt ikke er årsmeldinger og regnskap, men som likevel har påvirkning på datasettet. Eller at det er brukt andre kilder til å gi komplementerende informasjon til dokumentene som har vært tilgjengelige.

Tabell 8-5 Vedlegg: Oversikt over dokument som er brukt til å generere datasett til bivariat lineær regresjonsanalyse¹¹

Organisasjon	Dokument	Merknader
NMF Innlandet	Årsmelding 2018	
	Regnskap 2018	
NMF Hordaland	Årsmelding 2018	
	Regnskap 2018	
NMF Nord-Norge	Årsmelding 2018	
	Regnskap 2018	

¹¹ Noen av regnskapene er ikke vedtatt av årsmøtene i organisasjonene. Dette henger sammen med at mange av organisasjonene ikke har årsmøter hvert år.

NMF Nord-Vest	Årsmelding 2018 Regnskap 2018	
NMF Rogaland	Årsmelding 2018 Regnskap 2018	
NMF Sør	Årsmelding 2018 Regnskap 2018	
NMF Øst	Årsmelding 2018 Regnskap 2018	
NMF Trøndelag	Årsmelding 2018 Regnskap 2018	
Ung Kirkesang SørØst	Regnskap 2018 Årsmelding 2018	
Ung Kirkesang Vest	Regnskap 2018 Årsmelding 2018	
Ung Kirkesang Nord-Hålogaland	Styrets beretning 2018 Regnskap 2018	Tall om årsverk er hentet fra intervju med generalsekretær
Ung Kirkesang Sør-Hålogaland	Årsmelding 2018 Regnskap 2018	Tall om årsverk er hentet fra intervju med generalsekretær
Ung Kirkesang Møre	Årsmelding 2018	Regnskap for organisasjonen har ikke vært gjort offentlig, og er dermed ikke en del av datasettet. Tall om årsverk er hentet fra intervju med generalsekretær
Ung Kirkesang Nidaros	Regnskap 2018	Tall om årsverk er hentet fra intervju med generalsekretær
Ung i Kor Nord	Regnskap 2018	Tall om årsverk er hentet fra intervju med daglig leder
Ung i Kor Vest	Regnskap 2018	Tall om årsverk er hentet fra intervju med daglig leder
Ung i Kor Midt	Regnskap 2018	Tall om årsverk er hentet fra intervju med daglig leder
Ung i Kor Oslo	Regnskap 2018	Tall om årsverk er hentet fra intervju med daglig leder
Ung i Kor SørØst	Regnskap 2018	Tall om årsverk er hentet fra intervju med daglig leder
UNOF Oslo	Regnskap 2017	Tall om årsverk hentet fra e-post korrespondanse med daglig leder
UNOF Akershus	Regnskap 2018	Tall om årsverk hentet fra e-post korrespondanse med daglig leder

UNOF Buskerud	Regnskap 2017	Tall om årsverk hentet fra e-post korrespondanse med daglig leder
UNOF Østfold	Årsrapport 2017 Regnskap 2017	Tall om årsverk hentet fra e-post korrespondanse med daglig leder
UNOF Vestfold	E-post korrespondanse mellom daglig leder og representant for kretsen.	Ingen aktivitet i kretsen de senere år, og dermed kodet missing i datasettet.
UNOF Rogaland	Årsmelding 2017 – 2018 Regnskap 2017	Tall om årsverk hentet fra e-post korrespondanse med daglig leder
UNOF Hordaland	Årsmelding 2016 Regnskap 2016	Tall om årsverk hentet fra e-post korrespondanse med daglig leder
UNOF Trøndelag	Regnskap 2017	Tall om årsverk hentet fra e-post korrespondanse med daglig leder
UNOF Nord-Norge	Årsmelding 2016 Regnskap 2016	Tall om årsverk hentet fra e-post korrespondanse med daglig leder

9 Litteratur

- ALAPURO, R. 2010. Conclusion: How History Matters in Putting Nordic Associations into a European Perspective. In: STENIUS, H. & ALAPURO, R. (eds.) *Nordic associations in a European perspective*. Baden-Baden: Nomos.
- ALVER, B. G., FJELL, T. I. & ØYEN, Ø. 2007. *Research ethics in studies of culture and social life*, Helsinki, Suomalainen tiedeakatemia.
- ANDERSEN, S. S. 2006. Aktiv informantintervjuing. *Norsk statsvitenskapelig tidsskrift*, 278-298.
- ANDERSEN, S. S. 2013. *Casestudier : forskningsstrategi, generalisering og forklaring*, Bergen, Fagbokforl.
- ARNESEN, D. & SIVESIND, K. H. 2017. *Finansiering og rammevilkår for frivillig sektor*. Bergen/Oslo: Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor.
- ARNESEN, D., SIVESIND, K. H. & GULBRANDSEN, T. 2016. Hovedfunn - Fra medlemsbaserte organisasjoner til koordinert frivillighet? Det norske organisasjonssamfunnet fra 1980 til 2013. Bergen/Oslo.
- BALDERSHEIM, H. & ROSE, L. E. 2010. *Territorial Choice : The Politics of Boundaries and Borders*. Palgrave Macmillan UK : Imprint: Palgrave Macmillan.
- BLOM-HANSEN, J., CHRISTIANSEN, P. M., FIMREITE, A. L. & SELLE, P. 2012. Reform Strategies Matter: Explaining the Perplexing Results of Regional Government Reforms in Norway and Denmark. *Local Government Studies*, 38, 71-90.
- BRATBERG, Ø. 2017. *Tekstanalyse for samfunnsvitere*, Oslo, Cappelen Damm akademisk.
- BRINKMANN, S. & TANGGAARD, L. 2010. *Kvalitative metoder : en grundbog*, København, Reitzel.
- BUKVE, O. 2016. *Forstå, forklare, forandre : om design av samfunnsvitenskaplege forskingsprosjekt*, Oslo, Universitetsforl.
- CHRISTENSEN, T., EGEBERG, M., LÆGREID, P. & AARS, J. 2014. *Forvaltning og politikk*, Oslo, Universitetsforl.
- CRESWELL, J. W. 2014. *Research design : qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*, Los Angeles, Calif, SAGE.
- EIMHJELLEN, I. 2012. Statleg politikkkutforming for frivillig sektor etter 1970. In: SELLE, P. & STRØMSNES, K. (eds.) *Organisasjonene og det offentlige : har vi fått en ny*

- frivillighetspolitikk?* Bergen ; Oslo: Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor.
- EIMHJELLEN, I. & LOGA, J. M. 2017. Nye samarbeidsrelasjoner mellom kommuner og frivillige aktører: Samskaping i nye samarbeidsforhold? : Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor.
- EVERS, A. & LAVILLE, J.-L. 2004. *The Third sector in Europe*, Cheltenham, Elgar.
- FLADMOE, A., SIVESIND, K. H. & ARNESEN, D. 2018. Oppdaterte tall om frivillig innsats i Norge, 1998–2017. Bergen/Oslo: Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor.
- GEORGE, A., L & BENNETT, A. 2005. *Case studies and theory development in the social sciences*, Cambridge, Mass, MIT Press.
- GRØNMO, S. 2004. *Samfunnsvitenskapelige metoder*, Bergen, Fagbokforlaget Vigmostad & Bjørke AS.
- HAGENUTVALGET 2018. Regionreformen - Desentralisering av oppgaver fra staten til fylkeskommunene. Oslo.
- HANSEN, H.-T., LUNDBERG, K. G. & SYLTEVIK, J. 2012. Stiller en ny tid samfunnsforskere overfor nye metodiske utfordringer? ; forskning om brukererfaringer med Nav som case. *Sosiologisk tidsskrift*, 20, 203-224.
- KING, G., KEOHANE, R. O. & VERBA, S. 1994. *Designing social inquiry : scientific inference in qualitative research*, Princeton, N.J, Princeton University Press.
- KIRKESANG, U. u.å. *Om Ung Kirkesang* [Online]. Ung Kirkesang. Available: <http://www.sang.no/index.php/ung-kirkesang/om-ung-kirkesang> [Accessed 16.01. 2019].
- KORPSNETT. u.å. *Om Korpsnett* [Online]. Korpsnett Norge. Available: http://www.korpsnett.no/om_korpsnett/ [Accessed 16.01. 2019].
- KULTURALLIANSEN. u.å. *Kva er Kulturalliansen* [Online]. Oslo. Available: <http://www.kulturalliansen.no/kva-er-kulturalliansen> [Accessed 30.05.2019].
- KVALE, S. & BRINKMANN, S. 2008. *Interview : introduktion til et håndværk*, København, Hans Reitzel.
- LANDMAN, T. 2003. *Issues and Methods in Comparative Politics: An Introduction*, Routledge Ltd - M.U.A.

- LNU. u.å.-a. *Medlemsorganisasjoner* [Online]. Oslo: Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner. Available: <https://www.lnu.no/om-lnu/medlemsorganisasjoner/> [Accessed 09.10.2018].
- LNU. u.å.-b. *Om LNU* [Online]. Oslo: Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner. Available: <https://www.lnu.no/om-lnu/> [Accessed 09.10.2018].
- LOGA, J. 2018. Sivilsamfunnets roller i velferdsstatens omstilling. *Norsk sosiologisk tidsskrift [elektronisk ressurs]*, 2, 58-73.
- LORENTZEN, H. 2010. Statlige tilskudd til frivillige organisasjoner : en empirisk kartlegging. Oslo: Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor.
- LYNGGAARD, K. 2010. Dokumentanalyse. In: BRINKMANN, S. & TANGGAARD, L. (eds.) *Kvalitative metoder : en grundbog*. København: Reitzel.
- MELD.ST.NR.6 2018-2019. Oppgaver til nye regioner. In: MODERNISERINGSDEPARTEMENTET, K.-O. (ed.). Oslo: Kommunal- og moderniseringsdepartementet.
- MELD.ST.NR.8 2018-2019. Kulturens kraft - Kulturpolitikk for framtida. In: KULTURDEPARTEMENTET (ed.). Oslo: Kulturdepartementet.
- MELD.ST.NR. 22 2015-2016. Nye folkevalgte regioner - rolle, struktur og oppgaver : melding til Stortinget. *St.meld. ... (trykt utg.)*. Oslo: Det kongelige kommunal- og arbeidsdepartement.
- MIDTBØ, T. 2007. *Regresjonsanalyse for samfunnsvitere : med eksempler i SPSS*, Oslo, Universitetsforl.
- MODERNISERINGSDEPARTEMENTET, K.-O. 2018. *Ekspertutvalg foreslår nye oppgaver* [Online]. Oslo: regjeringen.no. Available: <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/ekspertutvalg-foreslar-nye-oppgaver/id2588272/> [Accessed 15.05.2019].
- NAGEL, A.-H. 1991. *Velferdskommunen : kommunenes rolle i utviklingen av velferdsstaten*, Bergen, Alma Mater.
- NMF. u.å. *Organisasjonen* [Online]. Bergen: Norges Musikkorps Forbund. Available: <https://musikkorps.no/om-nmf-2/organisasjonen/> [Accessed 08.05. 2019].
- NMR. u.å. *Om oss* [Online]. Oslo: Norsk Musikkråd. Available: <http://www.musikk.no/nmr/om-oss/> [Accessed 17.01. 2019].

- NORGE, F. u.å.-a. *Nøkkelfakta om frivillighet* [Online]. Oslo: Frivillighet Norge. Available: https://www.frivillighetnorge.no/no/om_oss/fakta_om_frivillighet/grunnleggende_fakta/N%C3%B8kkelfakta+om+frivillighet.b7C_wlrKX5.ips [Accessed 14.05.2019].
- NORGE, F. u.å.-b. *Om oss* [Online]. Oslo: Frivillighet Norge. Available: https://www.frivillighetnorge.no/no/om_oss/ [Accessed 30.05.2019].
- NOU 2011:20. Ungdom, makt og medvirkning.
- PROP. 84 S 2016-2017. Ny inndeling av regionalt folkevalt nivå.
- RAGIN, C. C. 1989. *The Comparative Method - Moving Beyond Qualitative and Quantitative Strategies*, Berkeley and Los Angeles, California, University of California Press.
- RATHBUN, B. C. 2008. *Interviewing and Qualitative Field Methods: Pragmatism and Practicalities*. Oxford University Press.
- RINGDAL, K. 2013. *Enhet og mangfold : samfunnsvitenskapelig forskning og kvantitativ metode*, Bergen, Fagbokforl.
- RØVIK, K. A., RONESS, P. G., LÆGREID, P. & CHRISTENSEN, T. 2009. *Organisasjonsteori for offentlig sektor : instrument, kultur, myte*, Oslo, Universitetsforl.
- SEKTOR, S. F. F. P. S. O. F. 2017. *Om senteret* [Online]. Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor. Available: <https://www.samfunnsforskning.no/sivilsamfunn/om/> [Accessed 28.02.2019].
- SELAND, S. 2019. Kartlegging av samarbeid mellom fylkeskommunene og de frivillige organisasjonene. Oslo: Frivillighet Norge.
- SELLE, P. 1996. *Frivillige organisasjonar i nye omgjevnader*, Bergen, Alma mater.
- SELLE, P. 1998. Organisasjonssamfunnet - ein statsreiskap? In: GRØNLIE, T. & SELLE, P. (eds.) *Ein stat? : fristillingas fire ansikt*. Oslo: Samlaget.
- SELLE, P. & HESTETUN, P. A. 1990. *Fylkes- og krinsnivået i organisasjonssamfunnet*, Oslo, TANO.
- SELLE, P. & STRØMSNES, K. 2012. *Organisasjonene og det offentlige : har vi fått en ny frivillighetspolitikk?* Bergen ; Oslo: Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor.
- SELLE, P. & ØYMYR, B. 1995. *Frivillig organisering og demokrati : det frivillige organisasjonssamfunnet endrar seg 1940-1990*, Oslo, Samlaget.

- SSB. u.å. *Satellittregnskap for ideelle og frivillige organisasjoner* [Online]. Oslo: Statistisk Sentralbyrå. Available: <https://www.ssb.no/statbank/table/08538/> [Accessed 14.05.2019].
- ST.MELD.NR.12 2006-2007. Regionale fortrinn - regional framtid. *In:* REGIONALDEPARTEMENTET, K.-O. (ed.). Oslo: Kommunal- og regionaldepartementet.
- SWIANIEWICZ, P. 2010. *Territorial consolidation reforms in Europe*, Budapest, Open society institute.
- THIEL, S. V. 2014. *Research methods in public administration and public management : an introduction*, London, Routledge.
- THRANE, C. 2017. *Regresjonsanalyse : en praktisk tilnærming*, Oslo, Cappelen Damm akademisk.
- UIK. u.å. *Om Ung i Kor* [Online]. Oslo: Ung i Kor. Available: <https://ungikor.no/om-oss/> [Accessed 16.01. 2019].
- UNGDATA. u.å.-a. *Annen organisert fritid* [Online]. Oslo: Ungdata. Available: <http://www.ungdata.no/Organiserte-fritidsaktiviteter/Annen-organisert-fritid#displayDescription> [Accessed 04.04.2019].
- UNGDATA. u.å.-b. *Organisert fritid* [Online]. Oslo: Velferdsforskningsinstituttet NOVA. Available: <http://www.ungdata.no/Organiserte-fritidsaktiviteter/Organisert-fritid#displayDescription> [Accessed 27.02.2019].
- UNOF. u.å.-b. *Om UNOF* [Online]. Oslo: orkester.no. Available: <http://orkester.no/unof/> [Accessed 16.01. 2019].
- UNOF. u.å.-a. *De Unges Orkesterforbund* [Online]. Oslo: orkester.no. Available: <http://orkester.no/unof/organisasjonen/> [Accessed 16.01. 2019].
- WALDAHL, R. H. & ENJOLRAS, B. 2009. *Frivillige organisasjoner og offentlig politikk*, Oslo, Novus.
- WOLLEBÆK, D. 2006. Barne- og ungdomsorganisasjonene i lokaldemokratiet. *In:* NOU & 2006:13 (eds.) *Fritid med mening*. Oslo: Barne- og likestillingsdepartementet.
- WOLLEBÆK, D. & SELLE, P. 2002. *Det nye organisasjonssamfunnet : demokrati i omforming*, Bergen, Fagbokforl.
- WUTICH, A., RYAN, G. & BERNARD, H. R. 2014. Text Analysis. *In:* BERNARD, H. R. & GRAVLEE, C. C. (eds.) *Handbook of methods in cultural anthropology*. 2nd ed ed. S.l.]: S.l. : Rowman & Littlefield Publishers.

YIN, R. K. 2014. *Case study research : design and methods*, Los Angeles, Calif, SAGE.

ØSTERUD, Ø., ENGELSTAD, F., SELLE, P. & MAKT- OG, D. 2003. *Makten og demokratiet : en sluttbok fra Makt- og demokratiutredningen*, Oslo, Gyldendal akademisk.